

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL
DU
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1933
VEEBRUAR

SISU:

- Riigi metsamajandus 1931/32 m/a.
- Tööõnnetused 1928—31 a.
- Alg- ja keskkoolid 1931/32 õ/a.
- Linnade ja alevite rahvastik 1932 a.
- Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—33 a.
- Alalised tabelid.

Nr. 135(2)

TALLINN

Nr. 135(2)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Riigi metsamajandus 1931/32 m/a. — B. Tiis- mann	65—71	<i>Forêts de l'État et l'économie forestière en 1931/32</i>	65—71
Tööõnnetused 1928—31 a. — E. Sõrmus	72—85	<i>Accidents du travail de 1928—31</i>	72—85
Alg- ja keskkoolid 1931/32 õ/a. — A. Lepp	86—109	<i>Écoles primaires et secondaires en 1931/32</i>	86—109
Linnade ja alevite rahvastik 1932 a. — G. Tom- berg	110—113	<i>Population des villes et bourgs en 1932</i>	110—113
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—32	128—131	<i>Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—33</i>	128—131

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard- numeraat- sioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus detsembris	114	Tab. 1. Commerce extérieur en décembre	114
2. Väliskaubandus muude riikidega detsembris	116	2. Commerce extér. avec les autr. pays en décembre	116
3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris	116	3. Commerce extér. des princp. articl. en décembre	116
4. Tolliametite läbikäik detsembris	118	4. Activités des bureaux douaniers en décembre	118
5. Riiگیرaudteed novembris	119	5. Chemins de fer en novembre	119
6. Tallinna sadama tegevus detsembris ja jaanuaris	120, 121	6. Mouvement du port de Tallinn en décembre et janvier	120, 121
7. Eesti Panga ärioleis 31. I 33	120	7. Bilans de la Banque d'Estonie le 31. I 33	120
8. Erapankade ärioleis 1. XII 32	58*	8. Situat. financ. des banq. privées au 1. XII 32	58*
9. Tähtsamate ühispankade ärioleis 1. XII 32	58*	9. Bilans des princp. banques coopér. au 1. XII 32	58*
10. Riigi sissetulekud detsembris	122	10. Recettes de l'État en décembre	122
11. Valuuta hinnad Tallinna börsil detsembris ja jaanuaris	121, 122	11. Cours du change à Tallinn en décembre et janvier	121, 122
12. Vabariigi piiridest ülesõitnud detsembris ja jaanuaris	123	12. Nombre de personnes ayant passé les confins de la Répu- blique en décembre et janvier	123
13. Linnade rahvastik detsembris ja jaanuaris	123, 132	13. Mouv. de la populat. d'ans les villes en décembre et janvier	123, 132
14. Liikvel olev raha	128	14. Billets en circulation	128
15. Pankadevahelise arvekoja tegevus	"	15. Mouvement de la chambre de compensation	"
16. Protostitud vekslid	"	16. Effets protestés	"
17. Kapitali emissioonid	"	17. Emissions des capitaux	"
18. Tööstustoodang	"	18. Production de quelques industries	"
19. Loomatooted	"	19. Epizooties	"
20. Tapamajade tegevus	"	20. Fonctionnement des abattoirs	"
21. Suurimüüginnaad jaanuaris	124	21. Prix de gros en janvier	124
22. Toitainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—33	128	22. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—33	128
23. 26. Turnihinnad jaanuaris	125	23. 26. Prix de détail en janvier	125
27. Elumaksumusindeksid	128	27. Nombres-indices du coût de la vie	128
28. Suurimüügindeksid	128	28. Nombre-indices des prix de gros	128
29. Töösturg detsembris	126	29. Marché du travail en décembre	126
30. Tööstusettevõtted ja tööloju 1. jaanuariks	127	30. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 jan.	127
31. Tööõnnetused tööstusettevõtetes detsembris	132	31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en décembre	132
32. Tööstusettevõtete arvu liikumise indeksid	132	32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main- d'oeuvre dans les entrepr. industr.	132
33. Nakkushaigused oktoobris ja novembris	54*	33. Maladies contagieuses en octobre et novembre	54*

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

RIIGI METSAMAJANDUS 1931/32 m/a.
FORÊTS de l'ÉTAT et L'ÉCONOMIE FORESTIÈRE en 1931/32.

Sisu: 1. Administratsioon, lk. 65. 2. Metsade üldpind ja koostis, lk. 65. 3. Metsakasutus, lk. 66. 4. Metsamüük, lk. 67. 5. Metsa-uuendamine, lk. 69. 6. Metsahooldamis- ja maaparandustööd, lk. 69. 7. Metsakaitse, lk. 70. 8. Metsakorraldustööd, lk. 70. 9. Asunduse- ja renditalude metsade hindamine, lk. 71. 10. Tulud ja kulud, lk. 71.

1. Administratsioon.
Administration.

Alates 1.IV.1931 a. Riigimaade ja metsade valitsus direktori juhatusel moodustub järgmistest allüksustest: 1) metsamajanduse büroo, 2) metsakasutuse büroo ja 3) metsakorralduse büroo. Neljas allüksus — riigimaade amet — teotseb riiklikku maatagavarasse kuuluvate maade valitsemise ja likvidatsiooni alal. Otsuses alluvuses direktorile on peale nimetatud nelja alljaotuse veel valitsuse nõunik ja sekretär, kes esindavad üldala ning 3 metsainspektorit — inspektsioonitala. Samuti alluvad Riigimaade ja metsade valitsuse direktorile eripõhikirja alusel teotsev riigi metsatööstus ja metsa käitsametnikke ettevalmistav Voltveti metsakool. Metsavalitsuse personaal-, arvepidamis-, kassa-, majanduse-, juriidiline ja arhiivi alad on koondatud Põllutöoministeeriumi kantseleisse, kus neid alasid juhitakse ühiselt ministeeriumi teiste alljaotuste vastavate aladega; ministeeriumi kantseleid juhib ministeeriumi peasekretär.

Metsavalitsuse majanduslikuks ja administratiivseks üllukaks kohtudel on metskond; 1.IV.1931 a. likvideeriti 4 metskonda (Vääna ja Rõnmu — Harjumaal, Kärestna — Viljandimaal ja Kangruselja — Saaremaal) ning metsad liideti naabermetskondade külge, võttes viimastes ette mõningaid pindalalisi ümberpaigutusi. Metskondi m/aastal oli 102, neist 76 — metsailemate juhtimisel, 26 aga — revident-metsailemate juhtimisel. Revident-metsailematel on peale otseselt alluva metskonna juhtimise täita inspektsiooni-üleandled 2—3 naabermetskonnas; vastavalt sellele on serline ringkonna metsarevidentide institut (arvult 9) kaotatud alates 1.IV.1931 a. Kästkäes riigimaade ameti alal ette võetud koossisude koondamisega pandi Võru-, Pärnu- ja Hiiumaa metskondades metsailemate peale ka ringkonna riigimaade valitsejate funktsioonid, s.o. riigimaade valitsemine ja likvidatsioon (talundite müük). Metskonna keskmine suurus m/a. lõpul oli 11047 ha, metsniku jaoks (arv 233) — 4830 ha ja metsavalve allühiku — vahtkonna (arv 1511) — 746 ha.

2. Metsade üldpind ja koostis.
Superficie totale et composition des forêts.

Metsavalitsuse valdamisele m/aastal kuulus 731 367,7 ha metsamaid. Kokkuvõttest ja järgnevast arvestusest on jäänud välja 1 350,4 ha suurune ala, mis moodustub 1930 a. riigile ülevõetud Karste ja Tänasilma mõisa maadest; need maad on senini korraldamata ja selle tõttu teadmata kõlvikute vahelkord, samuti ka, kui palju neist jääb lõplikult metsavalitsuse valdamisele. Kokkuvõttest ja arvestustest on jäänud välja ka need riigimetsad, mis on teiste riigiasutiste valdamisel, nagu Tartu ülikooli õppe- ja katsemetskond, Kaitseministeeriumi polügoonide ja laagrialadega ühenduses olevad metsad jne., kokku umbes 13 500 ha. Peale 731 367,7 ha metsamaade oli metsavalitsuse valdamisel

põllumajanduslikke kultuurmaid 48 053,8 ha, ebatootvaid maid — sood, rabad, luited — 347 305,0 ha, kokku seega 1 126 726,5 ha riigimaid. Lahkumine eelmise aasta andmetest (1930/31 m/a.: 1 129 324,5 ha) on tingitud osalt metsavalitsuse valdamisel olnud maade äraplaneerimisest ja üleandmisest teistele asutistele, osalt aga ka täpsamast pinnaarvestusest majandusaastal korraldatud metskondades.

1931/32 a. planeeriti metsavalitsuse valdamisel olnud maadest asundamise otstarbel ära 5 624,5 ha metsamaid, 896,4 põllumajanduslikke ja 1 188,5 ha ebatootvaid maid. Endistele mõisaomanikkudele anti tagasi 902,7 ha, Kaitseleitudle läks üle 8,0 ha, Teede- ja Kaitseministeeriumidele — 104,2 ha, omavalitsustele — 4,1 ha ja ev.-luteri kogudustele — 30,5 ha. Kokku on seega metsavalitsuse valdamisel olev pindala 1931/32 m/a. vähenenud 9 758,9 ha võrra.

1920 a. kuni 1931/32 m/a. on metsavalitsuse valdamisel olnud maadest planeeritud asundamiseks (ha):

	Metsamaad	Põllumaj. maad	Ebatootvat maad	Kokku
1920—1930 incl.	65 372	18 097	28 376	111 845
1931/32 m/a.	5 948	1 935	1 876	9 759
Kokku	71 320	20 032	30 252	121 604

Peale selle on omariikluse algpäevil planeeritud 1 076,0 ha, mille liigitus kõlvikute järgi ei ole teada.

Metsade koostis. Metsamaast (731 367,7 ha) oli kaetud metsaga 678 686,4 ha (92,8%), harvikuid ja lagendikke 11 141,0 ha (1,5%), uuenduseklassis 41 539,7 ha (5,7%). Uuenduseklassis näidatud aladest vajavad 16 138,2 ha okasmetsa raiestikke kunstlikku metsamist, s. o. kultiveerimist, kuna muu osa uuendub loomulikult teel (turberaided ja osa lageraided — loomuliku seemendumise ja kännuvõrsete kaudu).

Valdava puuliigi järgi oli okasmetsa 512 470,2 ha (70,1%) ja lehtmetsa 218 897,5 ha (29,9%).

Metsade jaotus vanuseklasside järgi — Répartition des forêts d'après l'âge.

I.	I	II	III	IV	V +	Uuenduse- klass	Lagendikud, harvikud Vides et clairières	Kokku Total
Okasmets — Forêts à conifères	1—20 a.	21—40 a.	41—60 a.	61—80 a.	81—100 a. ja vanem — et äärmiselt			
ha	89 672,6	78 346,8	77 798,0	88 109,4	138 124,7	31 337,7	0 086,0	512 470,2
%	17,5	15,3	15,2	17,1	27,0	0,1	1,8	100
Lehtmets — Forêts à feuilles	1—10 a.	11—20 a.	21—30 a.	31—40 a.	41—50 a. ja vanem — et äärmiselt			
ha	45 083,0	33 601,6	29 495,5	24 857,1	73 712,7	10 202,0	2 055,6	218 807,5
%	20,6	15,3	13,4	11,4	33,7	4,7	0,9	100

Lehtmetsa I. ja II. vanuseklasside suhteliselt suur pindala on tingitud osalt enne riigistamist lehtmetsade majandamisel käsitatud madalatest raideringidest (kuni 30 a.), osalt asjaolust, et paljud lageraestikud kuuse enamusega segametsades uuenduvad käänuvõrsete kaudu lehtpuudega; krediitide vähesuse tõttu aga viibib lehtpuude varju all tekkinud kuuse uuenduse vabastamine ja noore metsa tagasiviimine okasmajandusse. Ka lehtmetsa vanemate klasside (V. ja vanemad) all on suhteliselt rohkesti pinda ja seda peamiselt Pärnu- ja Virumaa metsamassiivides.

Okasmetsa majandatakse praegu peamiselt 120 aastase, lehtmetsa 70 aastase raideringiga.

Tarbemaad. Metsavalitsuse valdamisel oli m/a. lõpul metsadega ühenduses olevaid tarbemaad:

põllumaid	12 292,3 ha
heinamaid	31 113,7 „
karjamaid	4 647,8 „
Kokku	48 053,8 ha.

Tarbemaadest oli renditud välja 4255 tarbemaad ühikut, pinnaga 11 688,7 ha, aasta rendiga 33 585,15 kr, kusjuures esimeses järjekorras püüti rahuldada maata loomapidajate ja väikekohapidajate nõudeid. Peale nende alaliste tarbemaad ühikute oli metsades laialipillatud väikseid alaväärtuslikke metsaheinamaad tükke, millele aegajalt leidub juhuslikke kasutajaid ja mis ajajooksul metsuvad. Metsa administratiiv-ametkonna (revident-metsaülemad, metsaülemad ja abimetsaülemad) käes oli kasutada rendi alusel 2 763,07 ha ametkohtade maid, mille eest laekunud 7 266,30 kr; Käitis-ametkonna (metsnikud ja metsavahid) käes oli palgana kasutada 25 026,5 ha maad; ametkohtade ja palgamaade hulka on planeeritud ka 854,5 ha metsa ja ebatootvaid maid.

Metsadega ühenduses olevaid renditühikuid (ohrokütükke ilma põlise pidamise õigusega) 1931/32 m/a. oli antud rendile:

	Arv	Pindala ha	Aastarent kr
Ehituskrunte	31	22,65	231,82
Tööstus-kauband. ettevõt- teid	9	18,39	447,07
Saeveski kohti	16	32,11	1 461,50
Tõrva- ja terpentiniitööst.	7	9,51	106,55
Laopaiku	238	22,37	4 914,42
Spordiplatse	14	19,43	49,43
Muid renditühikuid	37	145,74	690,64
Üürikortereid	250	—	6 155,97

Ebatootvad maad. Metsavalitsuse valdamisel oli: soid ja rabu 323 047,9 ha
metsamata luiteid ja tuiskliivu 1 528,2 „
muid kõlbmata maid ja veekogusid 22 728,9 „

Kokku 347 305,0 ha

Hooned. Metsavalitsuse valdamisel oli 2 280 elumaja ja 6 782 muud ehitist (kõrvalhooned, käbikui- vatised jne.), kokku 3 085 925 kr väärtuses. Aasta jooksul ehitati juure ja võeti üle teistelt asutistelt 38 elumaja ja 107 muud ehitist; anti üle teistele asutistele, lammutati, müüdi ja põles maha 222 ehitist. Aasta lõpul metsavalitsus kasutas ise 2 009 elumaja ja 6 279 muud ehitist, kuna 271 elumaja ja 503 kõrvalhoonet oli renditud välja. Metsateenijatele ehitati m/aastal uusi hooneid:

1) elumaju 21 — neist 3 metsnikkudele ja 18 metsavahtidele, mille koguväärtus ühes puidu kännurahaga Kr 53 902,21

2) kõrvalhooneid — laudad ja aidad — 32 ehitist „ 29 675,57

Kokku Kr 83 577,78

väärtuses.

3. Metsakasustus. Exploitation des forêts.

Metsade peakasutuse moodustab puit. Pea- ehk puidukasutus koosneb lõpp- ja eelkasutusest. Lõppkasutuse norm 1931/32 m/aastaks pindalalt oli määratud 4 264,5 ha okas- ja 2 870,5 ha lehtmetsa, kokku 7 144,0 ha peale. Okasmetsa raie- norm (4 264,5 ha) pidi koosnema 2 036,3 ha männi-, 1 767,8 ha kuuse ja 460,4 ha V. boniteedi männi metsast. Suurem osa lõppkasutusest oli kavatsatud likvideerida lageraide, osa aga turberaide teel. Nimelt oli jooksva 10-aastase revisjoniperioodile määratud m/aastaks kuusemajandusest 7 144,0 ha metsa, mis tuleb raiumisele ja loomulikule uuendamisele järguliste — ehk n. n. turberaietenä. Peale selle lõppkasutuse arvel oli nähtud ette kasutusi massi järgi kaitse- ja pargiblokkides kokku umbes 10 980 tm ulatuses, siis metsakuivad puud, seemnepuud ja käänu. Eel- ehk vahekasutuse saadused on puit, mis kasustatakse puistust enne selle lõplikku likvideerimist lage- või turberaide teel. Kaunis palju puitu saadakse aas- aastalt ka mitte metsana majandatavatelt maadelt, nagu palga-, rendi ja planeeritud maad, sihid- piirid, teede ja kraavide ääred j.n.e. Kuna õige tunduv

osa lõppkasutusest tuleb raiumisele turberaide aladel, kaitse- ja pargiblokkides, seemnepuude, surnud metsa, kändude j.n.e. näol, siis lageraiete pindalade arvestus

ei pakuks kuigi täpsat ülevaadet kasutuse ulatusest; selge pildi m/aastal kasutamisele võetud metsast annab kasustatud mass.

Kasutamisele võetud mass 1931/32 a. (ühmceetrites) — Masse utilisée en 1931/32 (m³ réel).

2.	Okaspuu — Conifères		Lehtpuu — Feuillus		Kokku — Total				Üldse Gr. total
	Lageraide lankidelt Coupes rases	Turbe- ja muud raiud Autres coupes	Lageraide lankidelt Coupes rases	Muud raiud Autres coupes	Lageraide lankidelt Coupes rases	Turbe- ja muud raiud Autres coupes	Metsakuiv- vaid puid ja tuule- murd Arbres secs	Kännud Souches	
A. Lõppkasutus	707 283,01	50 208,78	485 750,57	3 271,80	1 193 033,58	53 480,58	390 772,39	9 151,97	1 645 438,52
1. Arveaasta eelarvest	428 418,87	48 205,02	354 258,23	3 047,73	782 977,10	51 312,75	—	—	833 989,85
2. End. aastate jäägid	180 000,20	—	115 602,29	—	301 602,49	—	—	—	301 602,49
3. Etteraltest	92 863,94	1 943,76	15 890,05	224,07	108 753,90	2 187,83	—	—	110 921,82
4. Metsakuivad puud	—	—	—	—	—	—	390 772,39	—	390 772,39
5. Kännud	—	—	—	—	—	—	—	8 151,97	8 151,97
B. Vahekasutus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku riigimetsade kasutus	—	—	—	—	—	—	—	—	59 273,77
Mitte metsana majandatavad maad	—	—	—	—	—	—	—	—	1 704 712,29
Kokku metsavalitsuse korraldusel kasustatud	—	—	—	—	—	—	—	—	142 169,10
									1 846 881,39

Riigimetsadest on võetud kasutamisele kokku 1 704 712 *tm* massi, sellest lõppkasutusena 1 645 438 *tm* ja eelkasutusena 59 274 *tm*. Lõpp- ja eelkasutuse jaotus ei ole päris täppis, sest metsakuivade puude ja tuulemuru ning tuuleheite kohta puuduvad andmed, kui palju neist kasustatud raieküpsetes metsades (lõppkasutus) ja kui palju nooremates puistudes. Käesoleva jaotuse järgi tuleb m/aastal ühe metsamaa *ha* kohta kasutamisele võetud massi 2,33 *tm*, sellest lõppkasutus 2,25 *tm* ja eelkasutus — 0,08 *tm*. Olgu tähendatud, et ka massi jaotus okas- ja lehtpuumasiks ei ole absoluutselt täppis, sest mõne müügimooduse juures arvestatakse okaspuu enamusega sega- metsa langid okaspuuna, lehtpuu enamusega aga lehtpuuna, ilma et vähemuses oleva puuseltsi mass saaks lahutatud enamusseltsi massist.

Kui arvata kodumaa metsade keskmiseks juurekasvuks 3,0 *tm* pro *ha*, näeme et 1931/32 m/a. kasutus on püsinud juurekasvu piirides, vaatamata asjaolule, et mõnes metsavaesemas rajoonis oldi sunnitud jatkama etteraiumisi.

Kõrvalkasutused. Metsa kõrvalkasutuste mõiste alla on koondatud rohu kasutamine heina näol ja karjatamise teel, kivi, liiva, sambla ja turba kasutamised, kalastamine ja küttimine. M/aastal laekus tulusid küttimisest ja kalastamisest *kr* 18 193,01, karjatamisest *kr* 55 602,44, rohu korjamisest *kr* 15 158,03, kivi, liiva, sambla, turba j.n.e. müügist *kr* 18 939,80.

Jahipidamist võimaldatakse päeva- ja aastapiletitega; peale selle oli loodud 112 jahirendi ühikut pinnaga 63 817,90 *ha*, aastarendiga *kr* 9 629,80. Jahiasjanduse arendamiseks rentnikud on kohustatud jahirendialadel toitma ja kaitsma loomi ja linde. Küttimine jahirendialadel on piiratud, hoiualadel aga täiesti keelatud; peale selle iga jahirentnik kohustub aasta jooksul hävitama teatud kindlaksmääratud arvu röövlind. Jahirendilepingud harilikult sõlmitakse 6. aastaks ja rentnikeks on peamiselt jahiseltsid, kuid ka üksikud isikud.

234 kalapüügi ühikust pindalaga 7 222,79 *ha* oli m/aastal rendil 190 ühikut — 6 524,70 *ha*, aastarendiga *kr* 8 178,06; välja rentimata on peamiselt soodes ja rabades asuvad väiksemad järved ja laamad. M/a. jooksul tuli riigimaaade ameti valdamisest üle metsavalitsuse valdamisele 122 kalapüügi ühikut. Röövpüük väljarenditud vetes takistatakse lepingutingimustega. Koos kalapüügiga renditakse välja vähjapüük.

Turbarabu oli m/aasta lõpul renditud välja 2 139 ühikut, pindalaga 8 100,8 *ha*, aastarendiga *kr* 13 098,56. Turba kasutamine on aast-aastalt kasvanud — nii alus- kui kätteturba.

Turbarabade kasutamine 1927/28—1931/32 m/a.:

Aasta	Väljarenditud ühikute arv	Pindala <i>ha</i>	Aastarent <i>kr</i>
1931/32	2 139	8 100,8	13 098,56
1930/31	1 408	5 107,0	7 205,15
1929/30	836	3 829,1	5 499,97
1928/29	473	3 203,0	4 157,17
1927/28	304	2 727,4	3 415,54

4. Metsamüük. Ventes des forêts.

Metsa müüdi 1) oksjonitel — kõigile soovijaile, 2) võistluspakkumistel — kohalikkudele maaelanikkudele oma majapidamise nõuete rahuldamiseks, 3) kindla hinnaga — ilma enampakkumiseta — samuti peamiselt kohalikele rahvale, kuid ka riigi- ja omavalitsusasutistele, kusjuures müügihind oli, olenevalt ostjast, kas keskmine oksjoni-, võistluspakkumise- või taksihind ja mõnel juhul alla taksihinda; 4) alandatud hinnaga, s.o. alla taksihinda — peamiselt asunikkudele ehitusmaterjalina, kuid ka teistele seadustes ja määrustes eriti ettenähtud ostjatele. Hinnata anti puitu riigi metsamajapidamiseks, metsavalitsuse ja riigimaaade ameti kohapealsete esinduste ametruumide ja ametnikkude korterite kütteks, põllutöökoollidele, end. mõisaomanikkudele Maaeaduse täiendamise ja muutmise seaduse alusel j.n.e. Riigi metsatööstusele ülestöötamiseks anti metsa taksihinnaga ning mõnel juhul vigastatud ja surnud metsa alla taksihinna; kuni l.IX.

1931 müüdi riigi metsatööstusele metsa maapinna Metsa müüdi ka riigi rendimaadelt, kus maksva korra suuruse, sellest peale aga valmismaterjali arvu järgi. järgi osa metsa kuulub riigi korraldusse.

Metsamüük 1931/32 m/a. — Ventes des forêts d'État en 1931/32.

3.	Metsa ühumeetrites Masse en m ³ réel		Üldmassist % Aus total en %		Takshind kr Prix de taxe en kr	Müügihind kr Prix de vente en kr	Takshind ± % ± % aux prix de taxe	Ühe tm kesk- mine müügihind kr—Prix moyen par m ³ réel en kr
	I. Oksjonitelt — Aux enchères	312 348	16,9	602 960.78	610 526.18	+ 2,7	1,98	
II. Võistluspakkumistelt — Aux enchères limitées	79 384	4,3	141 157.52	145 050.32	+ 2,7	1,83		
III. Kindla hinnaga — A prix fixe	571 983	31,0	896 150.55	874 454.20	- 2,4	1,53		
IV. Alandatud hinnaga — A prix abaissé	185 950	10,1	466 001.56	274 196.43	- 41,2	1,47		
V. Hinnata — Cédé gratuitement	72 708	3,9	116 212.86	—	-100,0	—		
VI. Riigi metsatööstusele — Pour l'Industrie forestière de l'État	622 827	33,8	1 155 633.57	1 085 607.61	- 6,1	1,74		
Üldse—Total	1 845 200	100	3 378 716.84	2 998 834.80	- 11,2	1,63		

Oksjonitelt ja võistluspakkumistelt on m/aastal müüdnud kogusummas 391 732 tm ehk 21,2% müüdnud üldmassist, kusjuures taksihinnale nii oksjonitelt kui võistluspakkumistelt keskmiselt pakuti juure 2,7%. Kindla hinnaga müüdi 571 983 tm ehk 31,0% üldmassist ja keskmiseks müügihinnaks oli taksihind — 2,4%. Alandatud hinnaga müüdi 185 950 tm ehk 10,1%

üldmassist müügihinnaga taks — 41,2%. Hinnata anti 72 708 tm puitu taksihinnaga kr 116 213. Kogu müüdnud ja tasuta antud metsa müügihind oli 11,2% alla taksihinnaga.

Riigi metsatööstusele Järvakandi tehaste a/s varustamiseks palkidega lubati V. V. otsusega 9.II. 1932 a. arvestada selleks otstarbeks ülestöötatud metsa-

Metsamüük 1927/28—1931/32 m/a. — Ventes des forêts d'État de 1927/28—1931/32.

4.	Oksjonitelt Aux enchères		Võistluspakkumistelt—Aux enchères limitées		Kindla hinnaga A prix fixe		Alandatud hinnaga—A prix abaissé		Hinnata Gratuitement		Riigi metsatööstusele — Pour l'Industrie forestière de l'État		Kokku Total	
	mass tm	% üld- massist	Masse en m ³ réel	% au total	mass tm	% üld- massist	mass tm	% üld- massist	mass tm	% üld- massist	mass tm	% üld- massist	mass tm	% üld- massist
1931/32	312 348	16,9	79 384	4,3	571 983	31,0	185 950	10,1	72 708	3,9	622 827	33,8	1 845 200	100
1930/31	238 055	14,1	76 168	4,2	376 990	20,6	157 870	8,6	78 785	4,3	884 190	48,2	1 832 064	100
1929/30	458 287	20,3	139 539	6,3	431 864	19,3	238 825	10,7	101 370	4,5	869 308	38,9	2 234 260	100
1928/29	460 720	19,4	192 098	8,1	542 257	22,8	308 272	13,0	149 815	6,3	722 376	30,4	2 375 638	100
1927/28	626 452	23,6	188 497	7,1	653 794	24,6	456 390	17,2	164 822	6,2	566 492	21,3	2 656 417	100

Puidu ühumeetri keskmised müügihinnad 1927/28—1931/32 — Prix moy. de vente des matériaux forestiers par m³ réel de 1927/28—1931/32.

5.	Oksjonitelt Aux enchères		Võistluspakkumistelt—Aux enchères limitées		Kindla hinnaga A prix fixe		Alandatud hinnaga—A prix abaissé		Hinnata Gratuitement		Riigi metsatööstusele — Pour l'Industrie forestière de l'État		Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr		Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr		Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr	
	müügi- hind kr	müügi- hind = taks ± %	Prix de vente	Prix de vente = taks ± %	müügi- hind kr	müügi- hind = taks ± %	müügi- hind kr	müügi- hind = taks ± %	müügi- hind = taks ± %	müügi- hind kr	müügi- hind = taks ± %	müügi- hind kr	müügi- hind = taks ± %	Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr	Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr	Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr	Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr	Tihumeetri keskmise müügihind — Prix moy. de vente par m ³ réel en kr
1931/32	1.98	+ 3	1.83	+ 3	1.53	- 2	1.47	-41	-100	1.74	-6	1.83	1.63	1.83	1.63	-11		
1930/31	2.99	+ 8	2.42	+ 3	2.41	+ 0	1.86	-57	-100	2.53	-3	2.65	2.38	2.65	2.38	-10		
1929/30	4.09	+63	2.85	+15	2.58	+16	1.77	-54	-100	2.56	-1	2.62	2.69	2.62	2.69	+ 3		
1928/29	3.80	+68	2.83	+22	2.28	+16	1.60	-51	-100	2.49	+0	2.45	2.45	2.45	2.45	+ 0		
1927/28	3.72	+62	2.89	+18	2.30	+13	1.64	-49	-100	2.00	+0	2.51	2.48	2.51	2.48	- 1		

lankidel kännuraha alla taksihinda ja nimelt arvestati palkide kännurahaks kr 1,42 pro tm ja teistel materjalidel — tehaste varustamise operatsiooni ülejääk. Selle tõttu ja osalt ka põhjusel, et riigi metsatööstus oli m/aastal sunnitud töötama üles eriti rohkelt arvu kahjuritest vigastatud ja surnud metsa, kujunes üldine riigi metsatööstusele antud puidu müügihind 6% alla taksihinda.

Riigi metsatööstuse puhas ülejääk (nettotulu) kantakse riigi tuludesse.

Üldse metsamüük alates 1927/28 m/aastast on massi poolest järjekindlalt vähenenud kuni 1930/31

m/aastani, kuid näitab 1931/32 m/aastal jälle tõusu. Võrreldes aga 1931/32 m/a. metsamüügi hindu 1930/31a. hindadega, selgub, et ühe tm keskmine taksihind on langenud 30,9% ja keskmine müügihind 39,4% võrra. Nimelt alandati üle riigi metsa takse 1931 a. kevadel ja uuesti 1931/32 talvel keset metsamüügi hooaega. Ka osteti ekspordi tunduva vähenemise tõttu m/aastal suhteliselt rohkem alaväärtuslikumat metsa siseturu jaoks, mille taksihind madalam. Puidu välisturu konjunktuuri halvenemine avaldub ka oksjonitelt taksihinnale juurepakutud %-is. Nii pakuti 1927/28 m/a. juure 62%, 1928/29 — 62,6%, 1929/30 — 62,6%,

1930/31 — 8,2% ja 1931/32 m/a, vaatamata taksihindade alandamisele, kõigest 2,7%.

Kännult müüdnud massist m/aastal läks kohalikele maarahvale 39% (717 514 tm); peale selle massi pidi 1931/32 aastal riigi metsatööstuse poolt ülestõetatud valmismaterjalist minema kohaliku maarahva varustamiseks (eelarve järgi) 232 910 tm.

Asunikude varustamine ehitusmaterjaliga oli haripunktil 1926/27 m/a., mil anti välja 415 020 tm taksihinnaga kr 1 611 135 ja müügihinnaga kr 709 232. Asundustalude hoonestamise lõpulejõudmisega on sellest peale aast-aastalt vähenenud ka väljaantud

puidumass. 1931/32 m/a. anti välja 79 155 tm taksihinnaga kr 540 756 ja müügihinnaga kr 224 323. Riigi poolt odava ehitusmaterjali näol asunikudele antud toetus 1921—1931/32 m/a. on kokku 9 649 887 kr.

5. Metsauuendamine. Uskultuurid läksid m/a. *Régénération des forêts.* maksma: külviga kr 29,04, istutamisega kr 45,53, keskmiselt kr 34,59 pro ha. Võrreldes eelmise aastaga oli ühe ha kultiveerimine 3,83 kr võrra odavam. Kulude vähenemine on seletatav tööhindade langusega, osalt aga ka asjaoluga, et kallimaid kuusekultuure tehti m/a. suhteliselt vähe.

Kultuuritööd 1931/32 m/a. (sulgudes 1930/31 a. andmed) — Travaux de culture en 1931/32

6.	Pindala ha Superficie ha	Kulu kr Frais kr	Kulu pro ha Frais par ha kr
I. Uusi kultuure tehtud — Nouvelles cultures	3 198,8	110 634,81	34,59 (38,42)
1. Külviga — Ensemencées	2 122,5	61 031,20	29,04 (34,43)
Mänd — Pin	873,6	—	—
Kuusk — Sapin	609,2	—	—
Segakultuur — Cultures mixtes	642,4	—	—
Kesk. tamm jne. — Bouleau, chêne, etc.	7,3	—	—
2. Istutamisega — Plantées	1 076,3	49 003,61	45,53 (53,62)
Mänd — Pin	420,9	—	—
Kuusk — Sapin	505,2	—	—
Segakultuur — Cultures mixtes	54,8	—	—
Lehis, mustlopp jne. — Larix, aune etc.	5,4	—	—
II. Vanu kultuure täiendatud — Amélioration des cultures existantes	2 565,2	27 537,43	10,73 (13,45)
1. Külviga — Ensemencées	693,4	6 081,60	8,77 (12,28)
2. Istutamisega — Plantées	1 871,8	21 455,83	11,46 (14,12)
III. Muud tööd — Autres travaux	—	—	—
1. Taimeaedades — puukooldes	23,8	31 983,37	—
2. Kultuuride puhastamine rohust ja võrast	2 983,6	10 360,44	3,47 (4,15)
3. Pinnase ettevalmistamine eelolevaks aastaks	658,9	14 250,75	21,63 (29,18)

M/aastal tarvitati kultuuritöödeks 7 952,18 kg seemet ja 322 lt tammetõrusid, omahinnaga kr 30 202,69. Sellest kogust külitati metsa 6 773,07 kg seemet ja 256 lt tõrusid, taimeaedadesse 1 179,11 kg seemet ja 66 lt tõrusid. Puuseltside järgi tarvitati seemet: männi- 2 528,37 kg, kuuse- 5 371,53 kg, lehise- 12,38 kg, kase-, vahtra- ja saare- 28,40 kg ning võõramaa ja ilupuude seemet 11,50 kg. Tarvitatud seemnete keskmine omahind oli: mänd kr 6,84 kg ja kuusk kr 2,32 kg.

Kultuuritööd 1920—31 a. — Travaux de culture de 1920—31.

7.	Uusi kultuure tehtud ha Nouvelles cultures ha	Vanu kultuure täiendatud ha Amélioration des cultures existantes ha	Kokku ha Total ha
1931	3 198,8	2 565,2	5 764,0
1930	4 443,5	2 571,5	7 015,0
1929	3 274,9	2 310,5	5 585,4
1928	3 402,6	2 309,5	5 712,3
1927	3 048,7	2 364,5	5 413,2
1926	3 247,7	1 539,4	4 787,1
1925	4 175,4	1 570,4	5 745,8
1924	4 280,7	974,7	5 255,4
1923	4 182,4	622,5	4 804,9
1922	2 131,6	342,7	2 474,3
1921	1 101,7	218,7	1 320,4
1920	174,2	97,5	271,7

1931 a. tehti uskultuure 1 244,7 ha võrra vähem kui eelmisel aastal põhjusel, et 1931 a. kevadel ilmastik oli ebasoodus kaua kestvate külmade ilmade ja sellele järgneva järsu soojenemisega.

Kultuuritööde alal m/aastal oli kulused kokku kr 178 545, s.o. ühe metsamaa ha kohta kr 0,24.

Era, eriti just talumetsanduse arendamise alal riigi metsavalitsus teotseb käsikäes Eesti Metsaühingute liiduga, korraldades kevadeti metsaistutamise päevi talumaadel koolide ja seltskondlike organisatsioonide osavõtul. Maapidajatele antakse tasuta välja kodumaa puuliikide seemneid ja istikuid, võõramaa ja ilupuude kultuurmaterjali aga omahinnaga. M/aastal anti maapidajatele tasuta välja 222 kg puuseemneid ja 172 924 istikut, tasu eest 300 kg seemneid 894 kr väärtuses ja 1938 istikut 91 kr väärtuses.

6. Metsahooldamis- ja maaparandustööd. *Travaux d'amélioration des forêts.* Noorte metsade puhastus- ja harvendustööd teostatakse kas eelarvelise krediidiga või antakse hooldamisriietel saadav materjal töötasuks. M/a. tehti puhastamistöid 4 974,78 ha, harvendamistöid 3 615,36 ha ja põimendusraideid 1 374,1 ha.

Hooldamistöde ulatus 1927/28—1931/32 m/a. (ha)
Travaux d'amélioration (ha).

8.	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32
Puhastustööd — I van. klassi puistudes — Nettoiement	4 200	4 769	5 559	5 838	4 975
Harvendustööd — II van. klassi puistudes — Coupes de nettoisement	3 028	2 440	7 279	1 707	3 615
Põimendused vanemates puistudes — Belatrics	1 913	1 307	1 059	685	1 374

Maaparandustööd metsades teostati kontaktis maaparanduse ametiga. Esimenes viiakse maaparandustööd läbi kohtades, kus mets tunduvalt kannatab

liigvee all ja kus soostumine edeneb kiiresti, kuna suurte soode ja rabade kuivatamine on jäetud teise järjekorda. Territoriaalselt juhitakse maaparandustööd peamiselt kohtadesse, kus metsi on suhteliselt vähe, nõudmised puidu järgi aga suured ja kus puidu turustamistingimused soodsad. M/a. kaevati 219,22 *km* uusi kuivatusekraave, puhastati ja seati korda 252,00 *km* vanu, üldkuluga *kr* 144 420,1, kusjuures üleriiklik keskmine kantmeetri kaevamise hind oli 32,6 *sent* (max. 58, min. 17,5 *sent* m³); kulud on arvestatud ühes metsaraiumise, kändude juurimise ja vajalikes kohtades metsateede, truppide, purrete ja joastikkude tegemisega. Liikmena võttis Riigimaade ja -metsade valitsus osa 93 veeühingu tegevusest; veeühingute osamaksudeks, eeluurimis- ja loodimistödeks tarvitati m/aastal *kr* 29 392,60. Kokku hüdrotehnilise maaparanduse alal m/aastal oli kulud *kr* 173 812,74.

Uusi metsateid tehti m/a. 6,54 *km*, parandati 111,10 *km* vanu, seati korda 224 silda ja truupi; uutele kraavidele ehitati 514 silda ja truupi.

7. Metsakaitse. Metsapõlemised. Põlemiste ärahoidmiseks eelmiste aastate eeskujul puhastati kuivades okaspuistudes sihte ja tulekaitseribasid pinnaskattest, hoiti korras tulevalve tornid ja ehitati üks uus torn Kaiavere metskonnas. Ka olid suvekundel kohati palgatud erilised tulevahid. M/aastal oli 130 metsapõlemist pindalal 403,3 *ha*. Riigi kahju põlemisest oli *kr* 8 523,27, kustutamine maksis *kr* 2 128,22, kokku seega riigi kahju *kr* 10 651,49. Põlenud pindalast oli kaetud metsaga 173 *ha*.

Metsapõlemiste põhjused 1931 a. — Causes des incendies de forêts.

	Korda
Teistelt maadelt levinud metsa — <i>Extension de l'incendie à travers la frontière</i>	9
Baudtee veduritest sättinud — <i>Locomotives des chemins de fer</i>	9
Hooletu tulega käitumine — <i>Imprudence avec feu</i>	30
Kuritahtlik süütamine — <i>L'incendie volontaire criminel</i>	6
Põhjused teadmata — <i>Inconnue</i>	76
Kokku — Total	130

Metsakahjurid. Aegviidu metskonna Pruuna metsandikus kestis võitlus suure pruuni kärsaka (*Hyllobius abietis* L.) vastu, kus nimetatud kahjur esines massiliselt. Varangu metskonna kuusepuistudes jätkasid hävitustööd kooreürasklased (*Ipinæ*); olgugi, et kalamiteet ulatuselt oli väiksem kui möödunud aastal, tuli ikkagi jätkata energilist võitlust. Säsiüraskite (*Blastophagus piniperda* L., *B. minor* Hart.) levimine näitas tõusu eriti Sagadi metskonnas, kus osa puistudest oli 1928/29 a. männilookleja (*Bupalus piniarius*) söömise tagajärjel tunduvalt nõrgestatud. Kohati esines rohkemal arvul männivaablane (*Lophyrus*), kuid levimist suudeti tõkestada.

Metsaseaduste rikkumised ja kohtuasjad. Administratiivkorras lahendati metsavalitsuse poolt 1931. aastal 7 953 omavolilise raiumise asja

nõudesuurusega *kr* 47 610,76, 1 580 omavolilise karjatamise asja nõudesuurusega *kr* 14 364,33 ja muid seaduserikkumisi, kõik kokku ühes eelmistega 11 100 asja nõudesuurusega *kr* 90 065,88. Kriminaalprotsesse oli eelmistest aastatest pooleli 1 297, 1931 a. tuli juure 1 981 asja; samal aastal jõudis lõpule 1 701 kriminaalprotsessi, kusjuures rahuldati tsiviilnõudeid nende järgi 1 217 juhul *kr* 4 2005,55 ulatuses, lükati tagasi 484 juhul *kr* 24 511,49 ulatuses. Tsiviilprotsesse oli m/aastal käigus 991, nõudesummaga *kr* 105 424,33. M/a. jõudis lõpule 523 tsiviilprotsessi, kusjuures metsaülemate poolt alustatud protsessides rahuldati nõudmised 422 juhul *kr* 24 264,86 ulatuses, lükati tagasi 93 juhul *kr* 6 020,14 ulatuses. Ministeeriumi vastu esitatud asjast rahuldati 1 juht *kr* 75,00, lükati tagasi 7 juhtu *kr* 748,65.

8. Metsakorraldus-tööd.
Aménagement des forêts.

Metsakorralduse välitööd metskondades 1931 a. kestsid 17. maist — 7. novembrini.

Korraldati järgmised metskonnad ja metsandikud:

1. Kunda metskond	a) Rutja metsandik	2632,0 <i>ha</i>
	b) Kalvi	1412,4 „
	c) Kunda	4000,0 „
2. Sonda metskond	a) Pald	5468,1 „
	b) Erra	2200,6 „
	c) Nõri	5172,8 „
3. Tulo metskond	a) Tulo	6114,5 „
	b) Källiska	4970,5 „
	c) Oonurme	3866,2 „
4. Roela metskond	a) Rõnga	2688,0 „
	b) Roela	4952,0 „
	c) Käiti	2503,0 „
5. Paasvere metskond	a) Paasvere	5407,2 „
	b) Venovere	5003,7 „
6. Avinurme metskond	a) Avinurme	10319,1 „

Kokku 6 metskonda — 15 metsandikku — 66010,1 *ha*.

Selle pindala plaanile võtmine ja takseerimine nõudis 7 505 töölise päeva, palgaga 19 169 *kr*, s.o. keskmiselt *kr* 2,54 töölise päev ja 0,29 *kr* pro *ha* (1930: 0,38 *kr* 1 *ha*). Kulude kokkuhoidmiseks piiruditi 50 proovitüki võtmisega segapuistudes, pindalaga kokku 22,20 *ha*. Arvesse võttes kõik kulud läks 1 *ha* korraldamine maksma *kr* 1,07 (1930: *kr* 1,22).

Kokku on seni täiskorraldus viidud läbi:
1923—1930 a. incl. 653 731,9 *ha*
1931 a. 66 619,1 „
Kokku 720 351,0 „

Metsavalitsuse valdamisel on:

kokku 1 126 726,5 *ha* maid,
sellest korraldatud 720 351,0 „ „
korraldamata 406 375,5 *ha*, mille korraldamine nõuab praeguse tehnikute koosseisu juures umbes 6 aastat, s.o. jõuab lõpule alles 1938.a. Meil ettenähtud 10. aastaste revisjoni-perioodide juures oleks pidanud 1923 a. korraldatud metskondades juba 1933 a. käima läbi metsakorralduse revisjon; seda takistab aga metsakorralduse büroo personaali vähesus.

9. Asunduse- ja renditalude metsade hindamine.

Taxation des forêts des exploitations nouvellement fondées et des fermages.

M/a. jätkati asunduse- ja renditalude metsade hindamist nende talude pärisomanduseks müümise otstarbel. Hindamist teostasid metskondade tehnilised jõud ja erilised hindamissalgad.

Asunduse- ja renditalude metsade hindamistööde seis 1. aprilliks 1932 a. — *Taxation des forêts des exploitations nouvellement fondées et des fermages au 1. avril 1932.*

10.	Talude arv, kus metsad I.IV.1932 lõpul. hinnatud <i>Nombre des exploit. dont les forêts sont taxées</i>		Talu keskm. puidu mass <i>tn</i> <i>Moyenne de masse de bois par expl. en m³</i>
	Asundus- tulud <i>Expl. nouv. fondées</i>	Renditalud <i>Fermages</i>	
Viru	6 305	1 417	139
Järva	3 127	899	215
Harju	4 083	1 724	181
Lääne	5 244	2 209	200
Saare	3 264	722	274
Pärnu	2 316	540	217
Viljandi	2 383	551	99
Tartu	3 425	681	138
Valga	1 888	227	122
Võru ja Põtseri	2 999	399	192
Kokku	35 634	9 369	179

10. Tulud ja kulud. *Revettes et dépenses.* Kuna metsavalitsuse kulud osaliselt arvestatakse koos Põllutöministeeriumi teiste alljaotuste kuludega, ei ole võimalik saada täpsat ülevaadet riigi metsade, kui majandusobjekti tulunduslikest tulemusist. Eraldi arvestatakse vaid kohapealsete esinduste (metskondade) kulud.

Riigi metsamajanduse tulud 1931/32 m/a.

	Tulud <i>kr</i>	%
Metsa ja metsamaterjali müük	4 285 348	79,9
Riigi metsatööstuse ülejääk	810 162	15,1
Metsa kõrvalkasustused	115 291	2,1
Mitmesugused rendid	51 750	1,0
Trahvid ja viivitusemaksud	85 159	1,6
Muud tulud	17 481	0,3
Kokku <i>kr</i>	5 365 191	100

Arvates maha tulud metsamüügist mitte metsana majandatavatelt rendi j. m. maadelt (umbes 231 736 *kr*) samuti turbarabadest (13 099 *kr*) ja kalapüügist (*kr* 8 179), saame bruto-tulu ühelt metsamaa hektaarilt umbes *kr* 7,00.

Metskondades tehtud puht-metsamajanduslikkude kulude liigitus — *kr*.

Metsakorralduse tööd	7 143
Lankide ajamine	7 203
Kultuuritööd	178 545
Metsahooldamine	7 075
Hüdrotehniline maaparandus	173 813
Metsateede ehitamine ja korrashoid	8 321
Metsakahjurite tõrje	760
Metsapõlemiste ärahoidmine ja tõrje	3 372
Metsavaheliste teeaarte puhastamine	1 499
Kokku <i>kr</i>	387 731

Metsavalitsuse üldtuludest moodustavad metskondades tehtud kulud (ilma asundustalude metsade hindamise kuludeta, mis ei ole seoses metsandusega) 41,6%. Võttes arvesse ka keskasutise kulud, mis maksava arvepidamise korra juures ei ole lahutatavad Põllutöministeeriumi teiste allüksuste kuludest, tõuseks meie metsanduse tootmiskoeffitsient veel kõrgemaks.

Metskondades tehtud kulud 1931/32 m/a.

	Kulud <i>kr</i>	%
Valitsemine ja majapidamine	1 389 435	61,5
Varade soetamine ja korrashoid	219 976	9,7
Metsamajandus	387 731	17,2
Kutsehariduse levitamine ja katseasjandus (ilma Voltveti metsakoolita)	7 472	0,3
Jahiasjandus	2 277	0,1
Maksud ja kindlustused	224 877	9,9
Asundustalude metsade hindamine	29 801	1,3
Segakulud	56	0,0
Kokku <i>kr</i>	2 261 625	100
Kulused Voltveti metsakooli alal oli <i>kr</i> 13 190.		

Metsanduse kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud andmed ja artiklid:

- Riigi metsamajandus 1930/31 m/a., B. Tiisman, Eesti Statistika nr. 125(4), 1932 a., lk. 212—218.
 Riigi metsamajandus 1929/30 m/a., B. Tiisman, Eesti Statistika nr. 112(3), 1931 a., lk. 148—155.
 Riigi metsamajandus 1928/29 m/a., B. Tiisman, Eesti Statistika nr. 98(1), 1930 a., lk. 23—29.
 Riigi metsamajandus 1927/28 a., B. Tiisman, Eesti Statistika nr. 94(9), 1929 a., lk. 498—502.
 Metsamajandus 1920—27 a., J. Kurkus, Eesti Statistika nr. 75(2), 1923 a., lk. 126—134.

TÖÖÕNNETUSED 1928—31 a. ACCIDENTS du TRAVAIL de 1928—31.

Sisuu: 1. Tööõnnetuste vastu kindlustuse korraldus ja ulatus, lhk. 72. 2. Tööõnnetuste arv ja sagedus, lhk. 73. 3. Tööõnnetuste põhjused, lhk. 74. 4. Tööõnnetuste päev, lhk. 76. 5. Tööõnnetuste kellaeg, lhk. 76. 6. Vigastatute vanus, lhk. 77. 7. Tööõnnetuste tagajärjed, lhk. 77. 8. Vigastuste iseloom, lhk. 79. 9. Kindlustuseühisuste tulud ja kulud, lhk. 79. 10. Kindlustuseühisuste äriseis 1. I. 1932, lhk. 81. 11. Vigastatute pensionid, lhk. 81. 12. Raudteelaste tööõnnetused, lhk. 81. 13. Tööõnnetuste põhjused, lhk. 82. 14. Vigastuste asupaik, lhk. 83. 15. Vigastuseiligid, lhk. 83. 16. Vigastatute ravimiskustas, lhk. 84. 17. Vigastuste tagajärg, lhk. 84. 18. Tööõnnetustest tekitatud majanduslik kahju, lhk. 85.

1. Tööõnnetuste vastu kindlustuse korraldus ja ulatus. Etendue et organisation de l'assurance contre les accidents du travail.

Maksva tööõnnetuste vastu kindlustuseasenduse kohaselt (T. T. S. § 372) kuuluvad sundusliku kindlustuse alla kõik ettevõtted, kus töötab aialiselt vähemalt viis töölit, järgnevatelt aladelt:

1. mäekaevandused, kivimurrud ja muud maapõuest mineraale tootvad ettevõtted;
 - 2) tööstus;
 - 3) ehitusetööd;
 - 4) transportmaanteedel, tänavatel, raudteedel ja siseveeteedel;
 - 5) kaupade käsitamine dokkides, sadamasilindladel ja ladudes.
- Kindlustusenoikogul on aga õigus tööõnnetuste vastu sundusliku kindlustuse alla arvata erakordadel ka väiksemad ettevõtted, kui see on nähtud ette T. T. S. § 372.

Maa- ja linnavalitsuste ettevõtted kuuluvad füüsilisel alusel sundusliku tööõnnetuste vastu kindlustuse alla. Üldise tööõnnetuste vastu kindlustuseasenduse määruste alla ei kuulu aga valitsusasutiste ettevõtted, peale riigi turba- ja põlevkivitööstuse ning riigi trükkikoja — arvatud välja nende juhatuste liikmed ja ametnikud.

Sundusliku tööõnnetuste vastu kindlustuse alla kuuluvad kõik isikud, soo ja vanuse peale vaatamata, kes mainitud ettevõtetes palgalepingu põhjal teevad tööd või seisavad nende teenistuses.

Tööõnnetuste vastu kindlustuse alal teotseb riikliku järele-

valve all 2 avalik-õiguslikku asutist, nimelt „Besti tööliste kinnitusühisus“ (lühidalt „E.T.K.“) ja „Ühistegeliste ja omavalitsusettevõtete tööliste kinnitusühisus“ (lühidalt „Ü.O.T.K.“). Neis kahes seltsis statistika on rajatud kindlale alusele kindlustatute arvu, samuti tööõnnetuste suhtes laiemas mõttes.

Neis kahes kindlustuseühisuses kindlustatute hulgas ette tulnud tööõnnetuste kohta on koostatud kaunis üksikasjalised kokkuvõtted. Kauni kokkuvõtu pärast toome aga allpool suht- arvudes peamiselt lühikokkuvõtteid, käsitades üksikasju vaid lühitult tekstilises ülevaates.

Ettevõtja isikliku vastutuse vabastamiseks ette võetud töö- liste kindlustus era kindlustuseelsides teostub aga lihtsustatud korras. Neis võetakse sageli kindlustusi vastu töötasu summa järgi, mille alusel, niisama kui „EKA“-s ja „ÜOTK“-s võetakse kind- lustuse preemiat. NH jääb teadmatuks neis seltsides olulisem mo- ment — kindlustatute arv. Kuul 1928 a. Keskbüroo sai tööõnne- tuste kohta üksikasjalisi andmeid vaid suurimalt sel alal teotsevalt erakindlustuseelsilt — Bestimaa kindlustus a.-s., „EKA“-lt. Vi-imasel ajal „EKA“-s on tööõnnetuste vastu kindlustus ulatuselt vähenenud ja seepärast andmeid koostatakse seal vaid kindlustuste ja kahjude arvu, saadud preemiate ning kahjusummade kohta. Püsisvals tööõnnetuste statistikaks jäävad seega vaid „EKA“ ja „ÜOTK“ andmestik ja Riigi raudteevalitsuse teatelehed raudteelaste hulgas ettetulnud tööõnnetuste kohta.

Tööõnnetuste vastu kindlustuse ulatus 1922—1932 a. (1. jaanuari arvud) — Nombre des entreprises soumise à l'assurance contre les accidents du travail et des travailleurs assurés de 1922—32 (chiffres au 1 janvier).

1.	Kindlustuseühisustes seisvad ettevõtted <i>Nombre des entreprises</i>					Kindlustatud töötajate arv <i>Nombre des travailleurs assurés</i>				
	Kindlustuseühisused — Sociétés de l'assurance ¹⁾									
	„ETK“	„ÜOTK“	„EKA“	Kokku <i>Total</i>	% (1922 = 100)	„ETK“	„ÜOTK“	„EKA“	Kokku <i>Total</i>	% (1922 = 100)
1932	1 120	279	95	1 494	391	43 882	5 319	—	49 201	212
1931	1 130	249	157	1 536	402	46 147	4 656	—	49 803	214
1930	1 067	215	98	1 380	361	46 501	4 427	—	50 928	219
1929	1 024	207	79	1 310	343	44 886	4 380	—	49 266	212
1928	951	194	68	1 213	318	41 012	4 006	—	45 018	194
1927	967	186	106	1 259	330	42 394	3 901	1 118	47 413	204
1926	853	162	118	1 133	297	40 826	3 165	1 294	45 285	195
1925	718	—	151	869	228	38 967	—	1 528	40 495	174
1924	379	—	297	676	151	31 098	—	2 056	34 054	147
1923	220	—	553	773	202	23 879	—	8 809	30 688	132
1922	162	—	220	382	100	20 980	—	2 244	23 224	100

1932 a. jaanuariks seisis tööõnnetuste vastu kindlustuse all „ETK“-s 1 120 ja „ÜOTK“-s 279 ette- võtet. Peale selle oli samal ajal „EKA“-s 95 kind- lustust. Nii oli kogusummas kindlustuse all timmar-

guselt ligi 1 500 ettevõtet. Ettevõtete — kindlustuse- ühisuste liikmete arv on tõusnud „ETK“-s järje- kindlalt, peale ajutist langust 1928 a., kuni 1931 a. Valitseva surutise mõjul on aga 1932 a. algul ette-

¹⁾ „ETK“ = Besti tööliste kinnitusühisus; „ÜOTK“ = Ühistegeliste ettevõtete ja omavalitsusasutiste tööliste kinnitusühisus; „EKA“ = Bestimaa kinnituse a.-s.

võtete arv vähenenud, võrreldes eelmise aastaga, 0,9% võrra. „ÜOTK“-s on ettevõtete arvuline kasv olnud palju kiirem, pealegi tõusu tendents avaldub seal ka kriisiaastatel. Selle põhjuseks on asjaolu, et „ÜOTK“ alla on arvatud viimase 2 aasta kestel rida piimameiereisid, mis juba enam teetsesid, kuid seisis väljaspool kindlustust. Peale selle on „ÜOTK“ alla arvatud samal ajal rida linna- ja maavalitsuse poolt teostatavaid hädaabitöid.

1932 a. alguks kindlustatute arv ulatus veidi üle 49 tuh. Ühes kindlustatud ettevõtete arvuga on surutise mõjul vähenenud ka kindlustatute arv. Ettevõtete ja kindlustatud isikute arvulises liikumises on aga siiski vahe — ettevõtete arv näitas langust üldiselt alles 1932 a. alguks, kuna kindlustatud isikute arvu langus kestab juba kaks aastat.

Tööõnnetuste vastu kindlustuse ulatus on kindlustatud isikute arvu poolest võrdlemisi piiratud.

1922 a. rahvalugemisel registreeritud tööliste üldarvust tööõnnetuste vastu kindlustatud moodustavad vaevalt 25%. Suhteliselt nii madala kindlustatute arvu põhjuseks on asjaolu, et põllumajanduse kohta, kus ligi 40% palgaliste üldarvust, ei ole sundlik tööõnnetuste vastu kindlustus maksev. Sama on maksev isiku- ja majateenistuse kohta. Teiseks, ka neilt aladelt, mille kohta kindlustuse normid on maksivad, osa palgalisi on kindlustamata põhjusel, et ettevõtteid, kus nad on tööl, on väiksed.

2. Tööõnnetuste arv ja sagedus.

Nombre des accidents.

Kolmes mainitud kindlustuse-seltsis ulatus tööõnnetuste arv kriisieelsetel aastatel ümmarguselt 7,5 tuh. Ühes kindlustuse ulatuse laienemisega tõusis ka tööõnnetuste arv järk-järgult iga aastaga. 1931 a. on aga tööõnnetuste arv hüppeliselt langenud. Ühes töömahu vähenemisega ja ülemineku-ga töötamisele lühendatud tööpäevaga, osalt lühendatud töönädalaga, näitas tööõnnetuste arv 1931 a. tunduvalt suuremat tagasiminekut („ETK“-s ja „ÜOTK“-s — 9,8%) kui kindlustatud isikute arv (—1,2%).

Tööõnnetuste arv 1922—31 a. — *Accidents du travail de 1922—31.*

2.	Üldarv <i>Nombre total</i>				1000 kindlustatu kohta <i>Par 1000 personnes assurées</i>			
	Kindlustuseühisused — <i>Sociétés d'assurance</i>							
	„ETK“	„ÜOTK“	„EKA“	Kokku <i>Total</i>	„ETK“	„ÜOTK“	„EKA“	Keskmine <i>Moyenne</i>
1931	5 950	425	235	6 610	134	85	...	129 ¹⁾
1930	8 710	363	370	7 449	147	80	...	141 ¹⁾
1929	6 576	530	280	7 386	144	120	...	142 ¹⁾
1928	5 740	433	372	6 545	134	103	...	131 ¹⁾
1927	5 237	314	246	5 797	128	79	...	122 ¹⁾
1926	5 036	205	271	5 512	121	58	225	110
1925	4 333	129	219	4 681	109	41	155	105
1924	3 664	—	205	3 769	102	—	—	91
1923	3 017	—	295	4 212	145	—	—	60
1922	2 562	—	242	2 804	114	—	—	54

¹⁾ „ETK“ ja „ÜOTK“.

Mis puutub tööõnnetuste suhtelisse sagedusse, siis tuleb kõigepealt märkida, et praegu tarvitavad tööõnnetuste sageduse koefitsiendi arvutamise meetod ei anna alati soovitavaid tulemusi. Sageduse koefitsiendi arvutamise aluseks on praegu võimalik kasutada vaid kindlustatute arvu. Sel teel arvatud koefitsient on küllalt täppis ja ajas võrreldav vaid juhul, kus töömahu, tööajast j.n.e., ja teisis tööoludes ei ole tunduvalt suuri muutusi. Kuivõrt sel teel arvatav sageduse koefitsient on ebatäppis ebastabiilsel, murrangulisel ajastul, seda näitavad 1931 a. andmed. 1931 a. andmeist näeme tööõnnetuste sageduse hüppelist langust keskmiselt 141 pealt 129 peale. „ETK“-s koguni 147 pealt 134 peale 1000 kindlustatud isiku kohta. On väljaspool igasugust kahtlust, et tööõnnetuste sageduse languseks sellisel määral ei olnud objektiivselt põhjusi. Tööõnnetuste sagedus (arvutatult kindlustatute arvule) langes lihtsalt sel põhjusel, et tööd tehti vähem, mille läbi vähenes vigastada saamise riisiko. Tõelise tööõnnetuste sageduse liikumise kohta katsume selgusele jõuda teisel teel, arvutades Ühendriikide tööõnnetuste statistika eeskujul tööõnnetuste arvu suhteliselt kindlustatuile makstud töötasule. „ETK“ andmeil tulemused on järgnevad:

	Tööõnnetuste arv	
	milj. kr. töö- tasu kohta	1 000 kindlustatu kohta
1931	264	134
1930	269	147
1929	259	144
1928	231	134
1927	222	126
	% (1927 = 100)	
1931	119	106
1930	121	117
1929	117	114
1928	104	106
1927	100	100

Nii, kahte liiki andmeil tööõnnetuste sageduse liikumine kriisieelsetel aastail on enam-vähem ühtlane — selgub õige kiire tööõnnetuste sageduse tõus.

1931 a. on märgata juba vähest tööõnnetuste sageduse langust, mille põhjuseks võib olla asjaolu, et lühendatud tööpäeva ja töönädala tõttu väsimuse mõju tööõnnetuste sagedusele oli väiksem kui eelmistel aastatel, mil töökoormis oli suurem.

Tööõnnetuste riisiko poolest üksikud tööstuseharud on tunduvalt üksteisest erinevad. Mitmed alad, nagu poligraafiatööstus (tööõnnetuste sagedus kindlustatute arvu alusel 1927—31 a. keskmiselt 26,4⁰/₀₀), puhastustööstus (17,5⁰/₀₀), kehakatte- ja pudukaupade tööstus (41,4⁰/₀₀) ning toidu-, jookide ja maitseainete tööstus (70,6⁰/₀₀) ei ole tööõnnetuste suhtes seotud suure riiskoga. Vastuoksa, rida alasid esineb kaunis kõrge töö juures vigastada saamise hädaohuga. Selliste hulka kuuluvad kõigepealt murrud ja kaevandused (286,8⁰/₀₀). Tavaliselt peetakse tööõnnetuste suhtes hädaohlikeks ettevõtteis mehaaniliselt liiku-

8.	Keskmine kindlustatute arv Nombre moyen des assurés			Tööõnnetuste arv Nombre des accidents			Tööõnnetuste arv 1 000 kindlustatu kohta — Nombre des accidents par 1 000 ouvriers assurés			Keskmine 1927—31 a. Moyenne de 1927—31
	1931	1930	1929	1931	1930	1929	1931	1930	1929	
Murrud ja kaevandused — Industries extractives	3 801	3 978	3 918	1 178	1 218	1 505	309,9	306,2	384,1	286,3
Mineeriliste ümbertöötamine — Industrie minière	2 773	2 775	2 745	315	315	414	113,6	113,5	150,8	148,5
Metallitööstus — Industrie des métaux	2 985	3 060	3 025	852	918	972	285,4	300,0	222,1	243,2
Keemiatööstus — Industrie chimique	1 344	1 380	1 396	106	108	135	78,0	78,3	96,7	94,4
Nahatööstus — Industrie des cuirs et peaux	671	654	622	38	61	62	56,6	93,3	99,7	85,5
Tekstiilitööstus — Industrie textile	11 149	11 226	11 281	518	780	994	46,5	69,5	88,1	73,7
Puutööstus — Industrie du bois	8 989	9 167	9 095	1 077	1 180	1 301	119,8	123,3	143,0	147,0
Paberitööstus — Industrie du papier	2 564	2 603	2 623	277	346	287	108,0	132,9	109,4	127,3
Polligraafiatööstus — Industrie poligraphique	2 024	2 011	2 004	49	47	60	24,2	23,4	20,9	26,4
Toidu-, maitseainete ja jookide tööst. — Industrie de l'alimentat., des boissons etc.	4 801	4 698	4 502	325	340	303	67,7	72,4	67,3	70,6
Kelakate ja pudukaupade tööstus — Confection de vêtements, fab. de mercerie	1 540	1 468	1 378	70	69	67	45,5	47,0	48,6	41,4
Ehitustööstus — Constructions	3 145	3 557	3 877	851	1 095	720	270,6	307,8	187,3	177,1
Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus — Usines électriques et à gaz d'éclairage et distribution d'eau	406	652	630	42	27	49	84,7	41,4	76,7	58,3
Puhastustööstus — Industrie du nettoyage	242	254	230	7	4	8	28,0	15,7	12,6	17,5
Kaubandus — Commerce	711	647	640	60	90	180	84,4	139,1	212,5	156,3
Transport — Transport	2 129	2 073	1 911	554	498	384	260,2	240,2	200,9	192,1
Põllumajanduslikud ettevõtted — Entreprises agricoles	138	162	202	65	33	8	471,0	203,7	39,6	185,1
Kokku — Total	49 502	50 365	50 097	6 384	7 079	7 106	129,0	140,6	141,8	133,0

vaid vahendeid — töö- ja jõumasinaid. Kõrge tööõnnetuste sagedus murdude ja kaevanduste rühmas, kus masinatööd võrdlemisi vähe, näitab eriti kujukalt, et tööõnnetuste hädaoht ei ole põhjustatud sedavõrt masinate hädaohtlikkusest, kuivõrt hoopis muist tegureist. Seda näitavad ka andmed tööõnnetuste põhjuste kohta, millest kõnet allpool.

Tööõnnetuste sageduselt on teisel kohal metallitööstus (243,2^o/₀₀), selle järele transport (192,1^o/₀₀), põllumajanduslikud ettevõtted (185,1^o/₀₀), ehitustööstus (177,1^o/₀₀), kaubandus, resp. kaubalaod, kaupade laadimine sadamas (156,3^o/₀₀) j.n.e. Kindlustatute arvult arvukamad tööstuseharud, nimelt tekstiil- ja puutööstus esinevad esimene suhteliselt madala ja viimane — keskmisele läheda tööõnnetuste sagedusega.

3. Tööõnnetuste põhjused. Tööõnnetuste põhjuste selgitamine on tähtsamaid ja ühtlasi raskemaid tööõnnetuste statistika ülesandeid. Kahtlemata, eksimused ei ole siin võimatud ja tulemused, mis aastast-aastasse kõiguvad, on osalt põhjustatud paratamatust ebatäpsast tööõnnetuste liigitamisest.

Üksikute tööstuseharude järgi tööõnnetuste põhjused on tunduvalt erinevad, mille põhjuseks on asjaolu, et nii töö kui käsitatavate esemete iseloomu suhtes töötajad on sageli tublisti lahkunud. Kõigepealt, tööstuseharudes, kus on tegemist pehmete ja kergete esemetega — nahk, riie, vilt, peenmehaanika jne., on tööõnnetusi vähe, ehk kuigi nad tekivad, siis on nad sageli vigastuste tagajärgede poolt kergete vigastuste liiki kuuluvad.

Tab. 4 nähtub, et tööõnnetuste põhjustest on esikohal töuked isikute ja esemete vastu astumine (ka istumine ja põlvitamine) viga tekitavale esemele. Siia rühma kuulub ümmarguselt 25—30% tööõnnetuste üldarvust. Mineraalide ümbertöötamise alal, kus nähtavasti sagedased kriimustuse juhud vastu

klaasi ja väiksemate vigastuste juhud tsemenditünnide käsitlemisel, siia rühma kuulub ligi 40% tööõnnetuste arvust. Siia liiki kuuluvate tööõnnetuste arv on ka teistes tööstuseharudes võrdlemisi kõrge (20—30% üldarvust), peale vaid naha- (10,5%), kehakatte- ja pudukaupadestööstuse (15,7%), elektrijaamade ja gaasivabrikute (14,3%) ning puhastustööstuse, kus selle rühma tööõnnetuste arv on võrdlemisi madal.

Arvult teisel kohal on tööõnnetused, mille põhjuseks on mitte vigastatu käsitlemisel olevate tööriistade ja esemete kukkumine. Need moodustavad ümmarguselt 1/6 (15—17%) tööõnnetuste arvust. Eriti kõrge on selliste õnnetuste arv kaubanduses, s. o. kaubaladudes ja kaupade laadimise tööl sadamas, madalam murdude ja kaevanduste, mineraalide ja puutööstuses (20% ümber igas rühmas).

Arvult kolmandal kohal on tööobjektide vahetel käsitlemisel tekkinud tööõnnetused. Kahel viimasel aastal siia rühma kuuluvate tööõnnetuste osaline tähtsus on märgatavalt lahkunud (ümmarguselt 12—15%). Seda liiki tööõnnetused tekivad peamiselt liigse raskuse tõstmisel, mille tagajärjeks on siseelundite ja lihaste venitus. Huvitaval kombel elektrijaamades ja gaasivabrikutes tuleb ette selliseid tööõnnetusi 40%. Arvatavasti enamik neist tekib seal küttematerjali käsitlemisel. Kõrge %-ga esinevad veel kaubandus ja transport (27% ümber), murrud, kaevandused ja ehitustööstus, kus raskuste tõstmist tuleb ette väga tihti (21,5% ja 18,4%), peale selle nahatööstus (15,8%), toidu-, jookide- ja maitseainete tööstus (13,5%) jne.

Masinaid esinevad tööõnnetuste põhjustajana üldiselt neljandal kohal. Keskmiselt võib lugeda masinaid põhjustatuiks veidi üle 10% tööõnnetuste üldarvust. Üksikute tööstuseharude järgi seda liiki tööõnnetuste arvu kõikumise amplituud on väga suur. Selle põhjuseks on loomulikult asjaolu, et masinatöö ulatus ei

Tööõnnetuste põhjused 1930—31 a. (%) — Causes des accidents de 1930—31 (en %).

	1930		1931		Sellest — Dont																
					Murrud ja kaevandused Industries extractives	Mineeriliste imbertöötamine Ind. minière	Metallitööstus Industries des métaux	Keemiatööstus Ind. chimique	Nahatööstus Ind. des cuirs et peaux	Tekstiilitööstus Ind. textile	Puutööstus Ind. du bois	Paberitööstus Ind. du papier	Poligraafia- ja kirjandustööstus Ind. polygraphique	Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus — Ind. de l'alimentation, des boissons etc.	Keekattide- ja pudukaupade tööstus — Confection de vêtements et fabr. de mercerie	Ehitustööstus — Constructions	Elektrijaamad ning gaasi-, ja vee- varustus — Usines électriques, à gaz et électricité et distribution d'eau	Puhastustööstus — Nettoyage	Kaubandus — Commerce	Transport — Transport	Põllumajanduslikud ettevõtted Entreprises agricoles
Masinaid — Machines	11,0	12,4	1,0	7,0	13,4	24,5	28,9	20,1	26,4	16,2	35,5	11,1	45,7	1,5	7,1	14,3	1,7	2,2	9,2		
Transport — Véhicules	2,6	1,0	2,5	1,0	0,4	—	—	1,0	1,4	2,9	—	3,1	—	3,1	4,8	—	1,7	2,3	1,5		
Plahvatused, tulekahjud — Explosions et incendies	0,5	0,4	0,4	—	0,5	2,8	—	—	0,4	0,4	—	0,6	—	0,7	4,8	—	—	—	—		
Mürgised, põletavad ja söö- biv. lehelised ained — Sub- stances toxiques, brûlantes ou corrosives	2,8	2,8	1,0	2,2	6,8	9,4	—	3,1	1,2	2,5	0,2	5,8	4,3	1,2	—	—	—	—	—		
Elekter — Electricité	0,2	0,0	0,1	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4	—	
Töölise kukkumine — Chute de personnes	10,0	12,6	11,6	9,5	12,6	5,7	15,8	8,0	8,9	15,9	10,4	14,8	5,7	18,7	10,0	28,6	5,0	17,9	4,0		
Asjade üle komistamine, tõu- ked asjade vastu — Marche sur d. objets ou choc contre d. obstacles	30,0	25,6	25,7	38,4	27,8	20,8	10,5	28,5	21,7	23,8	25,0	29,5	15,7	24,4	14,3	14,3	80,0	23,0	24,7		
Asjade üle kukkumine Chute d'objets	17,1	15,5	10,2	19,7	11,2	10,4	5,3	10,5	19,9	16,6	6,2	10,8	2,9	13,1	4,8	—	28,2	17,3	18,5		
Sisselangem., sissekukkumi- ne — Éboulements	0,8	0,2	—	—	0,1	—	—	—	—	0,4	—	—	—	0,4	—	—	—	—	1,3	—	
Tööobjekt. ilma meh. abinõu- deta käsitlemine — Ma- nutation d'objets sans appa- reils mécaniques	11,8	15,5	21,5	11,7	9,6	6,6	15,8	8,3	12,2	12,3	4,2	13,5	2,9	18,4	40,5	—	26,7	27,6	7,7		
Käsitööriist. — Outils à main Loomad — Animaux	7,0	7,1	6,1	4,8	8,7	10,4	15,8	0,4	4,5	5,0	8,3	0,5	15,7	12,0	4,7	28,6	1,7	2,9	20,2		
Mitmes. põhjus. — Causes diverses	0,4	0,5	0,7	0,3	—	2,8	—	1,2	0,1	0,4	—	2,2	—	0,1	—	14,2	—	—	0,7	—	
	5,0	5,5	8,7	4,5	8,0	6,6	7,0	3,0	3,2	3,6	4,2	2,1	7,1	6,4	—	—	5,0	2,5	4,6		
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ole kõikjal ühtlane. Nii näeme, et murdude ja kaevanduste rühmas, kus domineerib peamiselt raske füüsiline töö, peale selle ehitustööstuses, kus töö mehhaniseerimine väikeste ehituste juures üldse vähe mõeldav, kaubanduse ja transpordi alal jne. masinaist põhjustatud tööõnnetusi on suhteliselt õige vähe — vaevalt kuni 3%. Vastuoksna, rida tööstuseharusid esineb võrdlemisi kõrge arvuga; nii, näiteks, keekatte- ja pudukaupade tööstus (45,7%), poligraafia- tööstus (35,5%), keemia-, naha-, tekstiil- ja puutööstus (ümmarguselt 25—30%).

Eesti töölise kinnitatusühisus on juba aastaid uurinud masinatest põhjustatud tööõnnetusi, püüdes

selgitada masinate hädaohtlikkust. Nende andmete järgi masinatest põhjustatud tööõnnetuste arvust on seotud masinate hädaohtlikkusega vaid ümmarguselt 15%, kuna 52,6% on tekkinud tööliste ettevaatamatuse ja hooletuse tagajärjel. 13,3% masinatest põhjustatud tööõnnetustest on tekkinud masinate ja veevärkide puhastamisel ja õlitamisel käigu ajal, mis ei olnud töö iseloomult tarviline, kuid oli ettevõtte juhataste poolt eriti keelatud. Umbes sama palju (12,9%) õnnetusi on põhjustatud tarvilikkude kaitseabinõude puudumisest masinatel; 6,7% õnnetusist tekib selle tagajärjel, et töölised masinail kaitseabinõud olid kõrvaldanud või ei kasutanud kaitseprille.

Tööõnnetuste põhjused töömehhanismide ja veevärkidel (Eesti töölise kinnitatusühisuse andmed).

	1931			1930			1929			%			
	1931	1930	1929	1931	1930	1929	1931	1930	1929	Keskmine 1927—31 a.			
Tööõnnetused ettevõtetes, kus puudusid masinatel kaitseabinõud	90	108	102	10,7	11,0	10,1	12,0						
Tööõnnetused juhtudel, kus töölised kaitseabinõud masinatel kõrvaldanud või kaitseprillid tarvitamata jätnud	58	52	72	6,9	5,3	7,1	6,7						
Tööõnnetused masinate ja veevärkide puhastamise ja määramise juures käigu ajal, mis tööiseloost ei olnud tarviline ja ettevõtte juhataste poolt ei eriti kee- latud	76	116	133	9,0	11,6	13,2	13,3						
Tööõnnetused töölise ettevaatamatuse ja hooletuse tagajärjel	537	580	559	63,7	59,2	55,3	52,6						
Tööõnnetused, mis ühenduses hariliku masinate hädaohtlikkusega	82	125	144	9,7	12,7	14,3	14,5						
Kokku — Total	843	981	1 010	100	100	100	100						

1) „RTK“ ja „ÜOTK“ andmed.

vaheaeg ½—1 tund. Mitme vahetusega töötamise puhul hommikupoolne töövahetus ulatub kella 10—11 ehk kuni kella 12.

Tab. 6 näeme, et ¼ tööõnnetuste arvust langeb just lõunaeelsele ajale kella 10—12, mis ajale langeb osalt tööliste vahetus ja töö lõpp enne lõunavaheaega.

Nii näib ennelõunane aeg, kriitilised 3-s ja 4-s töötund, eriti aeg kella 10—12, mil lõpule on jõudmas töö esimeses vahetuses ja ennelõunane töö ühe vahetusega töötavil, tööõnnetuste riisiko seisukohalt olevat kõige raskem. Samad tulemused on saanud muu seas ka Ühendriikide tööõnnetuste statistika. Ajale kella 12—14 langeb lõunavaheaeg, mis mõjub tööõnnetuste arvule langetavalt. Järgnevalt näeme ühes tööliste tööle asumisega peale lõunavaheaja tööõnnetuste arvu tõusu. Kuid pealelõunane õnnetuste arv ei ulatu enam lõunaeelse tasemeni (nähtavasti puhanud teise vahetuse tööliste ja ühe vahetusega töötavate tööle asumise tõttu peale lõunavaheaja). On tõenäoline, et just väsimus, mis nõrgestab tööliste tähelepanu ja tööenergia, on olulisemaid tööõnnetusi põhjustavaid tegureid.

6. Vigastatute vanus. Tavaliselt ollakse arvamisel, et tööõnnetuste riisiko noorte

ja naistöliste suhtes on madalam kui täiskasvanud meestööliste suhtes. See väide ei leia aga täielikku kinnitust meie andmetes. Tõsi, päris noorte hulgas, vanuses alla 20 a., tööõnnetuste sagedus on suhteliselt madal. Haigekassade andmeil on töölisti ses vanuses 11%; kindlustuseühisuse andmeil on aga vigastatuid ses vanuses kõigest 9,5%. Selle põhjuseks aga arvatavasti ei ole objektiivselt madal noorte tööõnnetuste riisiko, vaid noorte erinevad töötingimused. Meelestame, et noorte tööaeg on seadusega tunduvalt piiratud. Tööpäeva pikkus on piiratud tekstiiltööstuses alaealistel kuni 16 a. 6 tunniga, teistel tööaladel kuni 6½ tunniga. Alaealistel kuni 17 a. võivad töötada päevas maksimum 8 tundi. Peale selle alaealisi kuni 18 a. ei või lasta ilma vaheaegadeta töötada järgimööda üle 4 tunni (RT 68 — 1924). Arusaadavalt, need alaealiste töö kaitseks maksma pandud normid vähendavad alaealiste töökestust, võrreldes täiskasvanutega. See ongi nähtavasti olulisemaks tööõnnetuste madala sageduse põhjuseks noorte hulgas vanusega alla 20 a.

Töötajate üldine ja vigastatute jaotus vanuse järgi 1928—31 a. (%) — *Age des travailleurs assurés et des accidentés de 1928—31 (en %).*

	Vigastatute vanus <i>Age des accidentés</i>					Töötajate vanus haigekassade andmel <i>Age des membres des caisses-maladies</i>				
	1931	1930	1929	1928	Keskmine <i>Moyenne</i>	1931	1930	1929	1928	Keskmine <i>Moyenne</i>
—20 a.	7,0	9,5	10,8	10,7	9,5	9,0	10,8	11,2	11,5	11,0
20—24 ans	17,0	18,0	19,7	17,2	18,0	18,5	18,1	18,3	15,9	17,8
25—29	21,2	20,5	19,4	18,1	19,7	18,5	18,2	17,1	16,4	17,4
30—34	15,7	14,4	15,2	14,5	15,0	14,1	13,8	13,8	14,6	14,1
35—39	11,2	10,8	10,0	11,5	10,9	11,1	10,6	10,7	11,6	10,9
40—44	9,5	8,5	7,9	9,4	8,8	9,1	8,6	9,2	9,9	9,2
45—49	6,8	7,0	6,6	6,8	6,8	7,1	7,1	7,3	7,9	7,4
50—54	5,1	5,2	4,7	5,1	5,0	5,2	5,4	5,4	5,6	5,8
55—59	3,6	3,4	3,3	3,7	3,5	4,0	3,8	3,6	3,3	3,6
60—	2,9	2,7	2,4	3,0	2,8	3,4	3,6	3,4	3,3	3,3
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tööõnnetuste sagedus järgmises kolmes vanusastmes, s. o. rühmades 20—35 a. on juba suhteliselt tunduvalt kõrgem kui alaealistel. Need on üldse vanuserühmad, kus tööõnnetuste riisiko näib olevat maksimaalne. Seda nähtavasti tuleb seletada kõigepealt noorte vähese töökogemusega. Paljud astuvad alles ses vanuses vabrikutöösse peale ajateenistust kaitseväes. Peale selle, näib alkohol avaldavat siin teatud mõju. Just eriti nooremate tööliste juures alkoholi mõju tööõnnetustele näib olevat tõenäoline, kuna vanemad, perekonnaga koormatud töölised sel-

lest arvatavasti rohkem hoiudavad. Lõpuks, vanemate tööliste tööõnnetuste madala riisiko põhjuseks on kahtlemata nende suurem töövilumus ja kauaaegsed kogemused.

7. Tööõnnetuste tagajärjed.
Conséquences des accidents.

Maksya korralduse kohaselt registreerimisele kuuluvad kõik tööõnnetused, vaatamata sellele kui tähtsusetud või tõsised on need tagajärjed poolest. Sel kombel registreeritakse võrdlemisi palju tööõnnetusi, mis vigastatu töövõimele ei jäta mingit jälge. Tab. 8 antud „ETK“ andmeist

Tööõnnetuste tagajärjed — *Conséquences des accidents.* (Eesti tööliste kinnitushisuse andmed).

	1931	1930	1929	%			Keskmine 1927—31 <i>Moyenne de 1927—31</i>
				1931	1930	1929	
Surm — <i>Mort</i>	15	10	10	0,3	0,1	0,2	0,2
Täieline töövõime kaotus — <i>Incapacité complète permanente</i>	1	3	—	0,0	0,0	—	0,0
Jäädav osaline töövõime kaotus — <i>Incapacité partielle permanente</i>	323	294	295	5,4	4,4	4,5	4,8
Ajutine „ „ „ „ <i>temporaire</i>	5 010	5 582	5 257	84,1	83,1	79,0	81,3
Kokku — Total	5 349	5 889	5 562	89,8	87,6	84,6	86,3
Tööõnnetused töövõime kaotuseta — <i>Accidents sans incap. au travail</i>	610	827	1 014	10,2	12,4	15,4	13,7
Üldse — Gr. total	5 959	6 716	6 576	100	100	100	100

selgub, et ligi 15% tööõnnetusist on tagajärgede pool-
lest sedavõrt kerged, et vigastatu ei tarvitse lahkuda
tööt. Ümmarguselt 85% tööõnnetusist lõpeb aga
töövõime kaotusega, kusjuures 80% on sarnaseid
juhte, kus töövõime kaotus on ajutine — seni kui
paranevad vigastusest põhjustatud terviserikked. Nii
jääb surmaga ja jäädava (osalise ja täieliku) töö-
võime kaotusega lõppenud tööõnnetusi üldarvust
vaid 5%. Need vahekorrad on püsinud aastast-aastasse
väga stabiilselt.

„ETK“-s ja „ÜOTK“-s tööõnnetuste vastu kind-
lustatud tööliste hulgast tööõnnetuste läbi saab surma
aastas 10 kuni 20 inimest. Jäädava täieliku töövõime
kaotusega lõppenud tööõnnetusi on küll õige vähe —
kuni 3 juhtu aastas. Seevastu jäädava osalise töö-

Jäädava töövõime kaotuse ja surma juhud¹⁾.

	Jäädav osaline tööjõu kaotus	Jäädav täieline tööjõu kaotus	Surm
1931	337	1	16
1930	306	3	12
1929	297	3	12
1928	302	2	11
1927	256	1	20

võime kaotusega lõpeb iga aasta 300 tööõnnetuse
ümber ehk 5% ümber tööõnnetuste üldarvust. 1000
kindlustatu kohta on seega 5 aasta keskmiselt (1927—
31) tööõnnetuste tagajärjel jäädavalt osa tööjõust
kaotanud 6,2 inimest.

Jäädava töövõimetuse ja surmaga lõppenud tööõnnetused 1927—31 a.²⁾ — *Accidents ayant causé l'incapacité permanente au travail ou mort de 1927—31.*

9.	% ₁₀₀ jäädava töövõimetuse ja surmaga lõp- penud tööõnnetuste arvust — % ₁₀₀ au total des accidents ayant causé l'incapacité per- man. ou mort						% ₁₀₀ tööõnnetuste üldarvust — % ₁₀₀ au nombre total des accidents					
	Pea, nägu ja kael	Keha	Ülemised jäsemed	Alumised jäsemed	Üldine vigastus	Kokku	Tõbe, visage et cou	Tronco	Membres supérieurs	Membres inférieurs	Lésions sur le corps entier	Total
1931 a.												
Jäädav osaline töövõimetuse	46	142	592	214	6	1 000	2,5	7,7	32,0	11,0	0,3	54,1
Jäädav täieline „	—	1 000	—	—	—	1 000	—	0,2	—	—	—	0,2
Surm „	133	333	67	67	400	1 000	0,3	0,8	0,2	0,2	1,0	2,5
Kokku	50	153	567	206	24	1 000	2,8	8,7	32,2	11,8	1,3	56,8
1930 a.												
Incapacité au travail partielle permanente	68	88	640	107	7	1 000	3,0	3,9	28,0	8,0	0,3	43,8
Mort „	333	—	—	—	667	1 000	0,1	—	—	—	0,3	0,4
Total	200	200	100	—	500	1 000	0,3	0,3	0,1	—	0,7	1,4
1929 a.												
Jäädav osaline töövõimetuse	71	68	658	186	17	1 000	3,2	3,0	20,5	8,4	0,8	44,0
Jäädav täieline „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Surm „	200	100	500	100	100	1 000	0,3	0,2	0,8	0,2	0,2	1,7
Kokku	73	69	652	184	20	1 000	3,5	3,2	30,3	8,6	1,0	46,6
Keskmine 1927—31 a. — Moyenne de 1927—31												
Jäädav osaline töövõimetuse	70	93	630	199	8	1 000	3,4	4,5	30,1	0,5	0,4	47,9
Jäädav täieline „	571	143	—	—	286	1 000	0,1	0,03	—	—	0,00	0,2
Surm „	111	190	127	143	420	1 000	0,2	0,4	0,3	0,3	0,0	2,1
Kokku	74	98	605	196	27	1 000	3,7	4,9	30,4	9,8	1,4	50,2

Tab. 9 näeme raskemate tagajärgedega lõppe-
nud tööõnnetusi vigastusepaiga — kehaosade järgi.
Need on tähtsad peamiselt arstiteaduslikust seis-
kohast, näidates milliste kehaosade vigastumine on
hüdaohtlikum. Tabelist näeme kõigepealt, et hüda-
ohtlikkuse mõttes esikohal on tähtsamad tööorganid
— käed ja nende järele alumised jäsemed — jalad.
5 a. keskmiselt (1927—31) surmaga ja jäädava töö-
võimekaotusega lõppenud tööõnnetusist 605⁰/₁₀₀ on
tekkinud käte vigastusest, teisel kohal on jalgade
vigastused 196⁰/₁₀₀-ga, edasi, lähedalt võrdse osatäht-
susega keha (98⁰/₁₀₀) ja pea (74⁰/₁₀₀) ning, lõpuks, üldised
vigastused (27⁰/₁₀₀). Umbes sama on arvuliselt vigasta-
tud kehaosade osaline tähtsus jäädava osalise töö-
võime kaotusega lõppenud tööõnnetuste juures.

Surmaga lõppenud tööõnnetuste vahekord on
vigastatud kehaosade järgi tunduvalt erinev. Üle

400⁰/₁₀₀ surmaga lõppenud tööõnnetusist on tekkinud
üldiste vigastuste tagajärjel. Keha vigastused osu-
tuvad aga surma põhjuseks poole võrra väiksemal
määral (190⁰/₁₀₀ üldarvust). Huvitava kombel jalgade
vigastusist põhjustatud surmaga lõppenud tööõnne-
tusi on rohkem (143⁰/₁₀₀) kui käte vigastusist põhjus-
tatud surmajuhte (127⁰/₁₀₀), kuna jäädava osalise töö-
võime kaotusega lõppenud tööõnnetuste suhtes see
vahekord on vastupidine — ümmarguselt kolme-
kordse käte vigastuse ülekaaluga.

Tab. 10 annab jäädava töövõime kaotusega lõppe-
nud tööõnnetuste jaotuse tööjõukaotuse protsendi
järgi. Nende andmete järgi ligi 50%-l vigastatuist ei
ulatu tööjõukaotus üle 10%. 20,6% jäädava tööjõu-
kaotusega isikutest on kaotanud oma tööjõust 11—20%.
Edasi, ühes tööjõukaotuse %-määra tõusuga langeb
vigastatute arv järjekindlalt.

¹⁾ „ETK“ ja „ÜOTK“.

²⁾ „ETK“ andmed.

Vigastatute jaotus tööjõu kaotuse järgi (%).
Répartition des victimes d'après les catégories d'invalidité (en %).

10.	1931	1930	1929	1928	1927	Keskmine Moyenne 1927—31
Tööjõu kaotuse % Catégories d'invalidité en %						
1—10	50,5	47,3	51,4	41,8	46,7	47,5
11—20	19,5	20,7	21,8	22,6	18,0	20,6
21—30	13,4	14,0	10,6	8,8	11,0	11,6
31—40	3,9	5,5	4,5	11,0	7,0	6,3
41—50	4,7	4,0	2,7	0,7	5,9	4,8
51—60	1,1	1,5	2,4	2,1	2,2	1,9
61—70	1,4	1,8	0,9	0,9	0,7	1,2
71—80	0,8	0,3	2,1	1,5	0,7	1,1
81—90	—	—	—	—	1,5	0,2
91—99	—	—	—	—	0,3	0,1
100	4,7	4,9	3,6	4,3	6,3	4,7
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100

Need tulemused peajoonetes ühtivad endiste Peterburi ja Harkovi tööliste tööõnnetuste vastu kindlustuseühisuste andmetega. Vahe on vaid see, et suurema tööjõu kaotusega tööõnnetusi on meil rohkem.

Vigastuste jaotus iseloomu järgi (%) — Répartition des lésions causées par les accidents d'après leur nature (en %).

11.	1931	1930	1929	1928	1927	Keskmine Moyenne de 1927—31 a.
Kriimustused, haavakesed, põrutused, põrutushaavad — <i>Plais, contusions, écorchures</i>	65,5	73,8	76,5	72,2	71,4	72,2
Põletishaavad — <i>Brûlures</i>	3,2	3,1	2,8	2,8	4,0	3,2
Šok — <i>Chocs, commotions</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1
Lõike- ja kärstushaavad — <i>Coupures, lacérations</i>	4,3	1,8	1,6	2,8	3,4	2,7
Pistehaavad — <i>Piqûres</i>	3,3	2,0	1,1	2,2	2,6	2,3
Liikme kaotus kehast eraldumisega — <i>Perte d'un membre</i>	0,4	0,2	0,4	0,4	0,2	0,3
Nikastused — <i>Luxations</i>	3,2	3,2	3,8	5,4	4,3	3,9
Luumurrud — <i>Fractures</i>	2,6	3,0	2,3	3,3	2,6	2,7
Väänamised ja venitamisid — <i>Entorses et entorses</i>	9,0	7,4	6,0	8,1	3,6	6,1
Lämbumised — <i>Asphyrie¹⁾</i>	0,0	—	0,0	—	—	0,0
Uppumine — <i>Submersion¹⁾</i>	0,0	—	0,0	0,0	0,0	0,0
Muud — <i>Divers</i>	7,5	5,4	5,4	7,7	7,5	6,6
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100

Tööõnnetustest põhjustatud kehavigastuste iseloom on üldiselt tingitud tööõnnetuste laadist ja töö ning käsitatavate esemete iseloomust neis tööstuseharudes, kus tööõnnetused tulevad sageli ette. Eespool mainisime, et tööõnnetused korduvad sageli just neis tööstuscharudes, kus on tegemist raskete ja kõvade tööesemetega. Seepärast leiame, loomulikult, et vigastuste liikidest üks arvuliselt tähtsaim rühm, kuhu kuuluvad kriimustused, haavakesed, põrutused ja põrutushaavad, haarab ligi 75% tööõnnetuste üldarvust. Järgmisel kohal on jällegi 1927—31 a. keskmiselt 6,1% ja 1931 a. koguni 9,9%-ga peamiselt raskete esemete käsitlemisest põhjustatud väänamised ja venitamisid. Eesti tööliste kinnitushisuse seletuse järgi suur väänamiste ja venitamiste arv tema kindlustatute hulgas on 1931 a. põhjustatud olnud sagedasest venitamisest kaupade laadimise töödel sadamas, kus tuli laadida osalt raskeid, käsitlemiseks halvasti pakitud kaupu. Peale mainitud kahe rühma, põletishaavad, pistehaavad, nikastused ja luumurrud moodustavad igaüks eraldi võetult ümmarguselt 2—4% vigastuste üldarvust. Sarnaseid vigastusi, nagu šok

8. Vigastuste iseloom.

Nature des lésions causées par les accidents.

Vigastuste iseloomu kohta käiv andmestik näib olevat usaldusväärne peale ühe erandi. Nimelt, lõike- ja kärstushaavade osatähtsus on liiga madal. Raudteelaste tööõnnetuste hulgas leidsime neid üldiselt 5 aasta keskmiselt (1927/28—1931/32) 13,7%, tehasetöös koguni 16,5%. Ühes pistehaavade, milliseid on meie raudteelastel 3,3% ning „ETK“-s ja „ÜOTK“-s 2,2%, märgitakse lõike- ja kärstushaavu Ungaris 16,5%, Ühendriikide Illinoisi osariigis veidi üle 20%, Itaalias 25,5%, Norras 29,3%, Kalifornias 28,7% ja Massachusettsi osariigis koguni 32,3%. „ETK“ ja „ÜOTK“ andmetel on lõike- ja kärstushaavu 5 aasta keskmiselt vaid 2,7%. Et tegemist on pealegi aastati hüppeliselt muutuvate arvudega, tekib kahtlus andmete tõepärasuses. Neil kaalutlustel tuleb oletada, et teiste rühmade osaline tähtsus on kunstlikult tõstetud kõrgemale, millise reservatsiooniga peame võtma vigastuste iseloomu kohta käivaid andmeid.

ja šokitaolised vapustused, liikme kaotus kehast eraldumisega, lämbumine ja uppumine, tuleb tööõnnetuste hulgas ette ainult harukordadel. Kuid teisest küljest, need on tõsisemad vigastused, millele järgneb surm (šoki, uppumise, lämbumise puhul) ehk jäädav tööõime kaotus (liikme kaotuse ja luumurru puhul).

9. Kindlustuseühisuste tulud ja kulud.

Recettes et dépenses des sociétés d'assurance contre les accidents du travail.

Tööõnnetuste vastu kindlustuseühisuste sissetulekud koosnevad peamiselt kindlustusemaksudest, milliseid makstavad ühisuste liikmed — ettevõtjad, ja ühisuste kapitali pealt saadavatest %-st. Tab. 12 näeme, et kindlustusemaksude näol kindlustuseühisused saavad aastas sissetulekuid ümmarguselt 550—600 tuh. kr. See teeb kindlustatute kohta keskmiselt 11,5—12,5 kr aastas. Aastast aastasse need summad on kõikuvad, olenevalt kindlustatute arvust, osalt töötasu normide ning tööaja, resp. töömahu kõikumisest tööstuses.

Kindlustusemaksu preemiaid võetakse kindlustatutele tegelikult makstud töötasusummade alusel

¹⁾ 1927—31 a. oli 32 298 lämbumise ja 7 uppumise juhtu.

Töõnnetuste vastu kindlustusemaksud (1000 kr).
Primes d'assurance contre les accidents du travail (1000 kr).

12.	„ETK“	„ÜOTK“	Kokku Total
1931	512,6	47,4	560,0
1930	568,8	46,1	612,0
1929	564,7	47,2	611,0
1928	544,7	42,1	586,8
1927	450,2	42,7	492,0
1 000 kindlustatu kohta. <i>Par 1000 assurés.</i>			
1931	11,5	9,5	11,3
1930	12,4	10,2	12,2
1929	12,4	10,7	12,2
1928	12,7	10,0	12,4
1927	10,8	10,8	10,8

kindlate, Kinnitushoolduse poolt kinnitatud normide kohaselt (praegu maksavad normid on avaldatud RT 59 — 1930). Olenevalt töõnnetuste riisikost üksikutes töõstuseharudes kindlustusemaksu normid

on väga mitmekesised. Eesti tööliste kinnitushooldus on saanud kindlustusepreemiaid viimaseil aastail järgnevalt:

	‰ kindlustatute töõtasust
1931 a.	20,8
1930 „	20,4
1929 „	20,3
1928 „	20,6
1927 „	19,1

Peale kindlustusemaksude kindlustuseühisused saavad võrdlemisi suuri sissetulekuid % näol oma kapitalide pealt. Nii „ETK“ sai 1931 a. tähtajaliste hoiummude pealt 27,1 tuh. kr, jooksvate arvete pealt 4,5 tuh. kr ja väärtpaperite pealt 136,7 tuh. kr, seega kokku 168,3 tuh. kr ehk 22,6% sissetulekute üldsummast. „ÜOTK“ sai küll protsentide näol vähem, nimelt 8,5 tuh. kr ehk 15,2% tulude üldsummast.

Tööliste töõnnetuste vastu kindlustuseühisuste tulud ja kulud 1928—31 a. (1000 kr) — Recettes et dépenses des sociétés d'assurance contre les accidents du travail de 1928—31 (en 1000 kr).

13.	1931			1930			1929			1928		
	„ETK“	„ÜOTK“	Kokku	„ETK“	„ÜOTK“	Total	„ETK“	„ÜOTK“	Kokku	„ETK“	„ÜOTK“	Total
Tulud — Recettes	745,4	53,4	798,8	791,1	55,0	846,1	769,3	64,2¹⁾	833,5	723,7	49,3	773,0
Kulud — Dépenses:												
Abirahad ja ravimiskulud — <i>Indemnités et frais de traitement médical</i>	246,9	15,4	262,3	266,2	18,0	284,2	231,2	24,6	255,8	168,9	17,7	216,6
Pensionid — <i>Pensions</i>	172,6	12,4	185,0	150,6	12,9	163,5	131,4	8,8	140,2	105,8	7,1	112,9
Ühekordsed kahjutasud — <i>Indemnités eventuelles</i>	39,4	—	39,4	41,5	—	41,5	30,0	—	30,0	8,4	—	8,4
Pensionidels kapitaliseeritud — <i>Capitalisés comme pensions</i>	161,4	12,0	173,4	194,7	10,7	205,4	231,1	21,3	252,4	208,6	11,5	280,1
Kaudsed kulud — <i>Frais d'administration etc.</i>	52,4	8,9	61,3	51,2	10,1	61,3	48,3	9,5	57,8	45,8	8,1	53,9
Arvatud tagavarakapitaliks ja kahtlaste nõudmistu kustutuseks — <i>Pour réserves et couverture des dettes insperées</i>	15,9	—	15,9	24,5	—	24,5	30,0	—	30,0	22,2	—	22,2
Ülejääk ja tagavarakapital arvele kandmata summad — <i>Excédent et surplus aux réserves</i>	56,8	4,7	61,5	62,4	3,3	65,7	76,7	—	76,7	74,0	4,9	78,9

Kindlustuseühisuste kuludes on esikohal abirahad ja ravimiskulud (1931 a. 262,3 tuh. kr ehk 23% tulude üldsummast). „ETK“ andmeil vigastatuile haigusepäevade eest makstud abirahad teevad keskmiselt kindlustatu kohta ümmarguselt 5—5,5 kr, ühe töõvõime kaotanud isiku kohta aga viimaseil aastail veidi üle 40 kr aastas. Kindlustatute töõtasust teeb see veidi alla 10 sendi 10 kr kohta (vt. tab. 14).

Ühes ravimiskuludega kindlustuseühisused („ETK“ ja „ÜOTK“) kulutasid abirahadeks keskmiselt iga töõnnetuse kohta:

	kr
1931 a.	41,1
1930 „	40,2
1929 „	34,6
1928 „	35,1
1927 „	36,4

Eesti tööliste kinnitushoolduses haigusepäevade eest vigastatuile makstud abiraha — Indemnités payées par la société principale d'assurance contre les accidents du travail.

14.	Üldsumma (tuh. kr) Montant (1000 kr)	Keskmine — Moyenne		
		Kindlustatu kohta (kr) Par assurés (kr)	Töõvõime kaotanud isiku kohta Par invalide (kr)	‰ kindlustatute töõtasust ‰ du montant du gain des assurés
1931	228,6	5,21	42,73	9,3
1930	244,5	5,42	41,52	8,8
1929	200,8	4,32	36,11	7,2
1928	179,8	4,01	37,38	6,8
1927	171,7	4,19	40,59	7,3

¹⁾ Selles summas pensionikapitali täiendamiseks tagavarakapitalist üle kantud 8,6 tuh. kr.

Nagu tab. 14 nähtub, on „ETK“-s makstud haiguseabiraha vähenenud 1931 a. üldsummas 244,5 tuh. kr pealt 228,6 tuh. kr peale, võrreldes eelmise aastaga. Osalt abirahade summa vähenes töõnnetuste arvu languse mõjul. Kuid teisest küljest mõjutas seda Riigikohtu otsus 5.XI/21.XII./1931 a. — pandi maksma 2. IV. 1931 a., mille järgi haigekassadel võeti võimalus maksa kindlustuseühisuste arvel töõnnetuste puhul abiraha soodsamalt tingimustel kui seda maksid haigekassad oma arvel harilikult haiguste puhul.

Summa suuruselt on teisel kohal pensionid. Selleks kulutati 1931 a. „ETK“-s ja „ÜOTK“-s 185 tuh. kr ehk

16,2% tulude üldsummast. Umbes sama summa arvati 1931 a. pensionikapitali arvele.

Ühisuse juhtimise ja asjaajamiskulud oli „ETK“-s 1931 a. 51,4 tuh. kr ehk 6,9% üldlääbikäigust, „ÜOTK“-s selle vastu 8,8 tuh. kr ehk 15,8% üldsummast. Suhteliselt kõrged valitsemiskulud „ÜOTK“-s on põhjustatud peamiselt selle ettevõtte väiksusest. Väikse kindlustatute arvu juures on suhteliselt kõrged valitsemiskulud paratamatud.

10. Kindlustuse-ühisuste äri seis 1. I. 1932.

Bilans des sociétés d'assurance contre les accidents du travail au 1. I. 1932.

1932 a. 1. jaanuariks kindlustuseühisuste äri seis oli järgmine (arvud 1 000 kr):

	Aktiiva	
	„ETK“	„ÜOTK“
Hoiusummad	382,9	55,4
Väärtpaberid	1.645,0	77,5
Kindlustusemaksud	158,6	25,1
Mund	112,0	4,8
Bilans	2 298,5	162,8
	Passiiva	
Pensionikapital	1 061,6	72,0
Tagavarakapital	173,2	68,3
Mund	163,7	22,5
Bilans	2 298,5	162,8

Kindlustuseühisused on valdava osa oma aktiivatest paigutanud väärtpaberitesse. „ETK“ on ümarguselt 90% väärtpaberitesse paigutatud kapitalist paigutanud Eesti Hüpooteegipanga pantlaenu paberitesse ja ligi 10% Eesti Vabariigi 7%-ste välislaenu paberitesse. Peale selle „ETK“-l on endisi Vene riigi väärtpabereid ja hoiusummasid ümarguselt

650 tuh. rubla eest, millised pro forma bilanssi võetud kogusummas väärtusega 1 *sent*. Järgmisel kohal on nii „ETK“-s kui „ÜOTK“-s hoiusummad, peale selle saamata kindlustusemaksud.

Ühisuste passivas esinevad peamiselt pensioni- ja tagavarakapital, millised koos bilansi summast moodustavad „ETK“-s 92,9% ja „ÜOTK“-s 86,2%. Peale selle „ÜOTK“ passivas seisib 16,8 tuh. kr ehk 10,3% bilansisummast ettevõtjate poolt sisse makstud kindlustusemaksu tagatisi.

11. Vigastatute pensionid.

Pensions des assurés.

TTS § 547 kohaselt jääda töövõime kaotuse puhul määratakse pension: täieliku töövõime kaotuse puhul — $\frac{1}{2}$ vigastatu aastastest sissetulekust (töötasust) ja osalise töövõime kaotuse puhul — väiksemal määral, vastavalt vigastatu töövõime kaotusele.

Tööõnnetusest põhjustatud tööliste surma puhul makstakse pensioni summad tööliste aastateenistuse osades järgmiselt:

- 1) lastele (naisele) — $\frac{1}{2}$ eluajast (uue abielumise puhul — ühekordne tasu aasta pensioni kolmekordises suuruses);
- 2) lastele — igale lapsle $\frac{1}{4}$, täis vaeslastele $\frac{1}{4}$ kuni 15 a. vanuseni;
- 3) sugulastele otsekoheses ülenevas joones — $\frac{1}{4}$ eluajast;
- 4) vendadele ja õdedele, kui nad on täis vaeslapsed — $\frac{1}{4}$ kuni 15 a. vanuseni.

Töö lihtsustamise otstarbel ei ole võetud vaatlusele eraldi pensione olenevalt töövõime kaotuse määra ja pensionäride sugulusvahekorrasst tööõnnetuste tagajärjel surmasaamtega, vaid on tehtud üldine pensionäride jaotus aastapensioni summa järgi. Välja on jäetud välismaal viibivad pensionärid, kellele pensioni saamise õigused on katkenud, s. o. üle 1 aasta välismaal viibivad pensionärid.

Eestis asuvate „ETK“ pensionäride jaotus aastapensioni järgi aasta lõpuks — Répartition des pensionnaires dans la principale société d'assurance d'après le montant annuel à la fin de l'année.

15. Pensioni summa aastas (kr) — Montant annuel kr.	Mehed — Hommes			Naised — Femmes		
	1931	1930	1929	1931	1930	1929
— 25	24,6	22,9	25,2	24,1	24,8	24,4
26— 50	13,4	14,0	15,0	11,4	12,8	13,2
51— 75	11,3	10,1	9,5	5,7	6,2	6,4
76—100	7,8	8,3	8,7	11,4	11,6	10,7
101—150	15,6	15,8	14,5	14,2	13,4	14,4
151—200	9,8	10,4	9,9	12,0	11,6	12,9
201—250	6,1	6,4	6,0	11,2	10,5	9,8
251—300	3,7	3,0	3,1	3,5	3,7	3,4
301—350	2,3	2,4	2,5	2,2	1,7	1,8
351—400	1,6	1,7	1,5	2,2	1,7	1,5
401—450	0,9	1,0	0,6	0,5	0,3	0,3
451—500	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6
501—	2,3	2,5	2,4	1,1	1,1	0,6
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100
Pensionäride arv — Nombres des pensionnaires	1 058	1 019	954	367	352	326
Pensioni summa keskmiselt (kr, mediaan) — Montant moyen (kr, médian)	77,2	84,4	74,2	94,3	88,4	89,0

Tabelarvudest näeme, et pensionäride arv on iga aastaga järjekindlalt kasvamas. Huvitaval kombel leiame, et naiste pensionid keskmiselt (mediaanid) on märksa kõrgemad kui meeste omad. Aastapensioni summade astmestikust näeme, et naispensionäride arv aastapensioni rühmas 51—75 kr on suhteliselt tunduvalt madalam kui meestel (ümarguselt 6% pro 10%). Järgmistes astmetes on aga naised suhteliselt ülekaalus (vt. rühmad 76—100 kr, 151—200 kr ja 201—250 kr). Selline vahetõus võib reeglipäraselt

kõigil kolmel aastal. Lähemate andmete puudumisel ei ole võimalik tuua selgust selle nähtuse põhjuste kohta.

12. Raudteelaste tööõnnetused.

Accidents du travail parmi les employés de chemins de fer.

Raudteelased on tööõnnetuste vastu kindlustatud eri korras Riigi- ja omavalitsuse pensioniseadusega (RT 123/124

— 1924) ja Riigi tööstusettevõtetes töötavate tööliste pensioniseadusega (RT 23 — 1926).

Sellest tingitult teostub ka raudteelaste tööõnnetuste statistika lahus üldisest tööõnnetuste statistikast. Raudteevalituse asutised koostavad iga tööõnnetuse kohta kaks teatelehte — esimese kolme tööõnnetuse järele ja teise vigastuse paranemisel — millised kogub ja töötab läbi statistiliselt Keskbüroo.

Tab. 16 annab ülevaate kindlustatute üldarvust. Töölistena on teoreetiliselt arvatatud nn. täistööaja-

Raudteelaste arv 1929/30—1931/32 a.
Nombre des employés des chemins de fer.

16.	1931/32	1930/31	1929/30
Ametnikud — Fonctionnaires.			
Määralsed — Numéraires	2 590	2 609	2 609
Ülemääralsed — Surnuméraires	2 381	2 447	2 439
Tööliselised — Ouvriers	2 493	2 685	2 604
Hädaabitoölised — Ouvriers, occupés aux travaux publ.	295	252	263
Muud — Autres	76	70	71
Kokku — Total	7 844	8 069	7 986

tööliste arv, milleks tehastes ja töökodades tehtud tööpäevade arv on jagatud aasta tööpäevade arvule (295). Samuti on arvatatud hädaabitoölise arv, kuigi selleks algandmestik ei olnud küllalt usaldusväärne. Toodud märkmed toome nende aluste selgitamiseks, mille põhjal on arvatatud tab. 17 toodud tööõnnetuste sageduse koefitsiendid. Olgu märgitud,

Raudteelaste tööõnnetuste arv 1927/28—1931/32 a.
Nombre des accidents du travail des employés des chemins de fer.

17.	Töö tehases Ateliers de réparation	Rongide liikumine Traction	Ehitus- ja hoonete Bâtimens	Kontoritöö Travail de bureau	Kokku Total	Üldine tööõnnetuste sagedus (arv 1000 raudteelase kohta) Fréquence des accidents (par 1000 empl.)
1931/32	262	116	284	—	662	84
1930/31	240	137	235	—	618	77
1929/30	315	160	273	4	752	94
1928/29	354	210	233	2	849	...
1927/28*)	500	266	303	3	1 072	...

Tööõnnetuste põhjus (raudteelasep) — Causes des accidents (chemins de fer).

18.	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	Kesk- Moy. 1927/28-1931/32	Sellest — Dont			
							Töö tehases Atel. de rép.	Rongide liik. Traction	Ehitus- Bâtimens	Kontoritöö Tr. de bureau
Masinaid — Machines	7,9	7,2	7,0	8,4	9,9	8,3	17,5	0,7	2,1	11,1
Transportvahendid — Transports	7,3	8,5	13,8	12,4	11,1	10,9	2,2	33,5	6,8	11,1
Plahvatused, tulekahjud — Explosions, incendies	0,3	0,2	0,4	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	—
Mürgised, põletavad ja sööbivad ained — Substances toxiques, brûlantes ou corrosives	3,1	4,1	4,2	3,0	2,4	3,2	4,6	3,1	1,8	—
Elekter — Electricité	0,2	0,7	0,3	—	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	—
Tööliste kukumine — Chute de personnes	16,1	16,9	11,6	8,9	6,8	11,2	7,1	12,0	14,9	33,4
Asjade üle komistamine, tõuked asjade vastu — Marche sur les objets ou choc contre des obstacles	7,7	7,4	4,8	7,9	9,2	7,6	7,3	11,2	5,5	11,1
Sisselangumine, kokkuvarisemine — Éboulements	3,6	5,9	4,8	4,1	3,4	4,2	4,5	4,7	3,7	—
Tööobjektide ilma mehhaaniliste abinõudeta käsitamine — Manipulation d'objets sans appareils mécaniques	25,3	24,1	29,0	34,8	26,1	28,9	29,5	15,8	36,7	22,2
Käsitööriistad — Outils à main	19,3	19,7	18,3	14,3	17,6	17,2	21,3	3,9	20,9	—
Loomad — Animaux	—	—	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	—	0,1	—
Muud — Diverses	6,9	7,3	4,8	5,0	9,7	6,9	5,0	12,8	5,3	11,1
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Teadmata — Inconnu	2,3	1,5	1,1	0,6	0,6	1,1	1,9	0,9	0,2	—

*) 15 kuu andmed — Données de 15 mois.

et siin arvatatud koefitsiendid on sisult sama täpsad, kui efektiivse tööaja alusel arvatatud koefitsiendid ja vastavad seega täiesti üldtunnustatud tööõnnetuste statistika metoodikale.

Aasta kestel tuleb raudteelaste hulgas ette 600—700 tööõnnetust. Suhteliselt raudteelaste arvule tööõnnetuste sagedus on aastast-aastasse väga kõikum. Kahjuks puuduvad alused tööõnnetuste sageduse arvutamiseks tööõnnetuste liigituse kohaselt (vt. tab. 17), mis, võib-olla, oleks andnud võimaluse ka tööõnnetuste sageduse suure kõikumise põhjuste selgitamiseks. Võib siiski märkida, et tööõnnetuste sagedus raudteelastel on üldiselt ligi 2 korda madalam kui „ETK“-s ja „ÜOTK“-s kindlustatunil, mille loomulikuks põhjuseks on nimelt see asjaolu, et suur osa raudteelasi teeb tavalist kontoritööd, kus tööõnnetuste suhtes peaaegu mingit hädaohu ei ole. Raudteetöölise tööõnnetuste riisiko on muidugi suurem; see on vast „ETK“-s ja „ÜOTK“-s kindlustatute riiskole lähedalt võrdne. Tõenäoline näib olevat, et tegelikult raudteetöölistel samuti on tööõnnetusi 1 000 töölise kohta umbes 150 ümber.

19. Tööõnnetuste põhjused. Causes des accidents.

Tööõnnetuste põhjustest tööobjektide käsitamine ilma mehhaaniliste abinõudeta on esikohal ligi 30%-ga. Sel põhjusel tuleb eriti palju õnnetusi ette ehitustöölisel raudteeliini parandustöödel. Peamiselt tuleb ette käsitatavate esemete kukutamisi, ülejõu tõstmisi, mille tagajärjeks on tavaliselt venitus jne. Järgmisel kohal on käsitööriistad. Need on põhjustanud 5 a. keskmiselt (1927/28—1931/32 a.) 17,3% tööõnnetuste üldarvust. Käsitööriist esineb tööõnnetuse põhjusena peamiselt tehasetöös (21,3%) ja ehitustöödel (20,0%), muil töödel on nende osatähtsus üsna väike. Arvult järgmisel kohal on peaaegu võrdse osatähtsusega töölise kukumisest (11,2%) ja transportvahenditest tekitatud tööõnnetused (10,0%). Arvult mõjuva põhjusena transportvahen-

did esinevad, loomulikult, rongide liikumisega seotud töödel, kus selliseid tööõnnetusi on üle 30%. Masinad esinevad tööõnnetuste põhjusena üldiselt viiendal kohal (8,3%). Loomulikult, need esinevad tööõnnetusi põhjustava tegurina peamiselt tehasetöös. Lõpuks, tähtsamaks põhjuseks on siin veel asjade üle komistamine, tõuked asjade vastu ja astumine vigastusi tekitavale esemeile. Siin see rühm haarab 5 a. keskmiselt (1927/28—1931/32) vaid 7,6% tööõnnetuste üldarvust, kuna „ETK“ ja „ÜOTK“ andmeil siia rühma kuulus 25—30%.

14. Vigastuse asu-palk. Vigastatud kehaosadena raudteelaste tööõnnetuste hulgas ülemised jäsemed on kõigi 4 liiki tööde juures arvuliselt esmajärgu tähtsusega.

Sagedaim on ülemiste jäsemete vigastus tehasetöö juures, kus seda laadi vigastusi on ligi 50%.

Teisel kohal on alumised jäsemed 25,0%-ga. Eriti kõrge on alumiste jäsemete vigastus ehitustööde juures (30,8%), kus jala põrutused ja haavamised topperi, kirve, kangi ja kirkaga on sagedased. Lähedalt sama suur on alumiste jäsemete vigastuste arv rongide liikumisega seotud töödel.

Pea vigastusi (arvatud kaasa nägu ja kael) on raudteelaste hulgas suhteliselt palju (15,2%). Seda põhjustab sagedane kaitseprillideta masinate tarvitamine tehasetöös, mille tagajärjeks silmade prügistus ja muud silma vigastused. Tüübilise näitena võib tuua siin käiamist šmüngel kääl ilma kaitseprillideta, mille tagajärjeks on sagedasti silma vigastused. Tõsi,

Vigastuse asu-palk (raudteelased) — Location de la lésion (chemins de fer).

19.						Keskmine Moyenne 1927/28— 1931/32	Sellest -- Dont			
	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28		Töö tehases	Rongi- de lii- kumine	Ehitus	Konto- ritöö
Pea, nägu ja kael — Tête, visage et cou . . .	16,2	19,1	13,0	12,8	15,6	15,2	20,4	0,8	12,3	—
Keha — Corps	11,2	10,4	12,0	11,0	9,9	10,8	7,9	13,6	12,5	22,2
Ülemised jäsemed — Bras	46,1	41,0	44,7	44,9	47,2	45,2	49,0	42,5	41,3	33,2
Alumised „ — Jambes	24,0	25,1	27,4	28,0	24,8	25,0	20,1	20,4	30,8	22,2
Üldised vigastused — Lésions générales	2,5	3,5	2,9	3,3	2,5	2,9	1,7	4,7	3,1	22,3
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Teadmata — Inconnu	—	—	—	—	0,1	0,0	0,1	—	—	—

need on enamasti kerged tagajärgede poolst — paljudel juhtudel registreeritakse vaid fakt, et tööõnnetus on olnud, ilma et vigastatu ajutiseltki oleks kaotanud töövõime.

Keha vigastusi on raudteelastel ümmarguselt 10%. Selliseid vigastusi tuleb kõrgemal määral ette rongide liikumisega seotud töödel (13,6%).

Üldiste vigastuste arv on võrdlemisi väike — keskmiselt 2,9%, kuid tagajärgede poolst on need tõsisemaid tööõnnetusi, kuna lõpevad väga kõrgel määral surmaga. Üldiste vigastuste % on kõrgeim rongide liikumisega seotud töödel (4,7%), mis põhjustatud rongide alla jäämisest.

15. Vigastuse liigid. Tulemuste üksikasjastamise ostarbel raudteelaste vigastuseliikide nomenklatuur on

veidi pikem. Omaette rühmadena on toodud välja üldised muljutused, pigistused, mis „ETK“-s ja „ÜOKT“-s tarvitatava nomenklatuuri kohaselt kuuluvad rühma „kriimustused, haavakesed, põrutused, põrutusehaavad“. Peale selle on omaette rühma eraldatud külmavõetud ja silma vigastused. Muus osas on mõlemad nomenklatuurid täiesti identsed.

Raudteelaste tööõnnetused ühtivad peajoonetes vigastuste iseloomult „ETK“-s ja „ÜOTK“-s kindlustatute tööõnnetustega, peale löike- ja käristusehaa-

Vigastuste jaotus vigastuse iseloomu järgi (%) (raudteelased) — Répartition des lésions d'après leur nature (en %) (chemins de fer).

20.						Kesk- m — Moy. 1927/28—1931/32	Sellest -- Dont			
	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28		Töö tehases	Rongi- de lii- kumine	Ehitus	Konto- ritöö
Kriimustused, haavakesed, põrutused, põrutusehaavad — Plagues, contusions, écorchures	48,0	50,0	50,5	45,8	48,0	48,0	46,4	46,4	52,0	66,7
Põletishaavad — Brûlures	3,2	4,4	4,7	2,9	2,7	3,5	4,8	3,5	1,9	—
Šok — Chocs, commotions	0,2	—	—	—	0,1	0,05	0,1	—	—	—
Lõike- ja käristusehaavad — Coupures, lacérations	13,6	10,0	14,5	15,3	13,9	13,7	16,5	10,3	12,5	—
Pistehaavad — Piqûres	3,6	4,0	3,1	3,4	2,6	3,3	4,4	1,2	3,2	—
Liikme kaotus kehast eraldumisega — Perte d'un membre	0,5	0,3	0,5	0,6	0,3	0,4	0,2	0,8	0,5	—
Nikastused — Luxations	—	—	0,8	0,7	0,8	0,5	0,1	1,6	0,4	—
Luumurrud — Fractures	4,1	4,2	4,0	5,0	4,7	4,4	3,5	6,3	4,2	33,3
Väänamised ja venitamised — Foulure et entorse	9,8	9,5	5,9	7,8	7,9	8,1	6,2	10,3	8,9	—
Lämbumine — Asphyxie	—	—	—	—	0,1	0,0	0,1	—	—	—
Uppumine — Submerston	—	—	—	—	0,1	0,0	—	0,1	—	—
Üldised muljutused — Contusion générale	—	0,2	0,3	0,1	0,4	0,2	0,2	0,3	0,1	—
Pigistused — Serrement	10,0	9,2	10,8	13,7	8,8	10,5	6,0	17,1	11,9	—
Külmavõetud — Congelation	—	—	0,1	—	0,3	0,1	—	0,1	0,2	—
Silma prügistus ja muud silma vigastused — Affections des yeux	5,0	7,3	4,7	4,5	8,5	6,2	11,1	1,7	3,3	—
Muud — Divers	0,8	0,3	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	—
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Teadmata — Inconnu	—	—	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,4	—	—

vade rühma. Kuid osalt töö iseloomu, osalt ka andmete läbitöötamise erinevusest olenevalt, nagu nägime eespool, ka teiste vigastuseliikide osatähtsus on määrgatavalt lahkuvinev.

Raudteelaste vigastuste hulgas kriimustused, haavakesed, põrutused ja põrutusehaavad on samuti kui „ETK“-s ja „ÜOTK“-s esikohal. Kui arvame selle rühma juure ka pigistused ja üldised muljutused, saame kogusummas siiski vaevalt 60% vigastuste (tööõnnetuste) üldarvust „ETK“ ja „ÜOTK“ ümmarguselt 70% vastu. Kõrge % pigistusi annab rongide liikumisega seotud töö, resp. vagunite haakimine. Teisel kohal on raudteelaste vigastustest löike- ja kärstushaavad — 5 aasta keskmiselt (1927/28—1931/32) 13,7%. Kõrge löike- ja kärstushaavade %-di annavad raudteelaste hulgas kõik töö liigid — töö tehases, ehitustöö ja rongide liikumisega seotud tööd.

Peale mainitud 2 suurema liigi, võrdlemisi suure % annavad veel väenamised ja venitamised (8,1%). Ka siin, eriti ehitustöö alal, tekivad need vigastused liigse jõupingutuse ja liig raskete esemete tõstmise tulemusena. Järgmisel kohal on silmavigastused kesk-

misel 6,2%-ga. Need on peamiselt tehasetöölise vigastused, kelle vigastustist need moodustavad üldiselt üle 10%. Lõpuks peab mainima, et raudteelaste hulgas tuleb ette rohkem kui „ETK“-s ja „ÜOTK“-s tõsisemaid, luumurretega seotud tööõnnetusi. Seda eriti rongide liikumisega seotud tööde juures, kus küll tööõnnetuste sagedus ei ole mitte väga kõrge, kuid kus nad tagajärgede poolest on sageli väga tõsised, lõppedes suurel määral surmaga ehk jäädava tööjõu kaotusega.

16. Vigastatute ravimiskestus.

Durée de la traitement des lésions.

Suur osa tööõnnetusi kuulub vigastuse raskuse poolest kergete liiki ja ei nõua seega väga pikaajalist ravimist. 5 a. keskmiselt 15% tööõnnetustest on sellised, millele ei järgne üldse tööjõu kaotust, vaid vigastatud jätkavad kohe tööd, saades, võib-olla, vaid esimest arstiabi. Osal kannatanuist (0,6% üldarvust) on aga vigastused sedavõrt rasked, et nendele järgneb kui mitte silmapilne surm, siis surm tööõnnetuse päeval, ilma et vigastatu oleks võinud sattuda ravimisele. Selliste vigastuste arv on eriti suur rongide liiklemisega seotud töödel.

Tööõnnetuste tagajärjel vigastatute ravimiskestus (%) (raudteelased) — *Durée de traitement des lésions (chemins de fer).*

21.						Keskm.—Moy. 1927/28-1931/32	Sellest — Dont			
	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28		Töö tehases	Rongide liikumine	Ehitustöö	Kontoritöö
1 päev — <i>jour</i>	0,6	0,4	0,0	0,1	1,4	0,7	1,2	—	0,5	11,1
2 „ „	2,6	1,8	1,7	1,6	3,5	2,3	2,6	1,7	2,2	11,1
3 „ „	5,2	4,7	5,2	5,0	5,5	5,2	4,7	3,7	6,7	—
4 „ „	0,2	5,3	3,4	5,2	4,8	4,0	4,0	3,1	6,3	—
5 „ „	7,0	6,3	6,4	5,3	6,3	6,2	5,8	5,4	7,2	11,1
6 „ „	6,8	6,7	8,0	4,8	6,6	6,5	6,5	4,8	7,0	11,1
7 „ „	6,8	8,0	6,1	8,1	7,8	7,4	6,8	8,2	7,4	33,4
8—20 „ „	46,7	46,5	46,2	47,2	39,4	44,8	46,2	46,5	42,0	22,2
3—5 nädalat — <i>semaines</i>	10,3	12,2	14,7	14,3	13,3	13,2	13,9	15,9	10,7	—
5—13 „ „	6,2	7,1	5,5	6,0	8,3	6,7	6,2	8,1	6,4	—
13 nädal. — 7 kuud — 13 <i>seu.</i> — 7 <i>mois</i>	1,6	1,0	1,7	1,7	2,0	1,2	0,9	2,3	2,5	—
7 kuud — 1 a. — 7 <i>mois</i> — 1 <i>an.</i>	—	—	0,2	0,6	0,5	0,2	0,3	0,3	0,4	—
1—2 aastat — <i>ans</i>	—	—	—	0,1	—	0,0	—	—	0,1	—
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Jätkasid tööd — <i>Ont continué son travail</i>	22,4	14,1	10,4	8,7	19,2	15,0	18,2	7,3	16,0	—
Surid kohe — <i>Morts aussitôt</i>	0,2	0,3	0,5	0,8	0,8	0,6	0,2	1,5	0,4	—
Teadmata — <i>Inconnu</i>	0,5	0,9	0,1	—	0,7	0,4	0,2	1,0	0,2	—

Ajutise ja jäädava töövõime kaotusega seotud vigastuste ravimine nõuab vigastatud raudteelastel keskmiselt 11,9 päeva (mediaan). Üksikute töö liikide järgi vigastuse ravimise kestus on järgmine:

	päevad	%
tehasetöö	11,9	100
rongide liiklemisega seotud töö	13,5	113
ehitustöö	10,7	90
keskmine	11,9	100

Siit nähtub, et ka ravimise kestuselt rongide liiklemisega seotud töödel tekkinud vigastused kuuluvad raskemate hulka.

17. Vigastuste tagajärg. *Conséquences des accidents.* 5 a. keskmiselt (1927/28—31/32) 15% raudteelaste tööõnnetusi on lõppenud täiesti kahjuta — ilma töövõime kaotusega. Seega on töö-

võime kaotusega seotud tööõnnetuste arv suhteliselt võrdne raudteelaste ja „ETK“-s kindlustatud tööliste hulgas (1927—1931 a. — 13,7%). Tööõnnetusi, millele on järgnenud surm, on aga raudteelaste hulgas suhteliselt ligi 4 korda rohkem kui „ETK“-s (0,7%:0,2%). Ka jäädava täielise töövõime kaotusega tööõnnetuste poolest raudteelased on suhteliselt ülekaalus (0,1%:0,0%). Jäädava osalise tööjõu kaotuse poolest on küll raudteelaste tööõnnetused vähem hädaohtlikud (1,1%:4,8%).

Siit nähtub, et raudteelaste elukutse, eriti rongide liiklemisega seotud töödel, on tunduvalt hädaohtlikum kui üldiselt tööstuse- ja kaubaladude töölistel. Muuseas kindlustuse all seisev era transport — peamiselt autotransport — on tööõnnetuste poolest veel hädaohtlikum. Seal oli 1931 a. „ETK“ andmeil 100 töövõime kaotusega tööõnnetuse kohta 0,7 surmajuhtu

Vigastuse tagajärg (raudteelased) — Conséquences des accidents (chemins de fer).

22.

	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	Kesk- Moy. 1927/28-1931/32	Sellest — Dont			
							Töö telased	Rongide hikumine	Ehitustöö	Kontoritöö
Surm — Mort	0,2	0,5	0,7	0,9	0,8	0,7	0,4	1,6	0,4	—
Jäädav täieline töövõime kaotus — Incapacité complète permanente	—	0,2	0,3	—	—	0,1	0,1	—	0,2	—
„ osaline „ „ — „ „ „ partielle	1,5	0,9	0,1	1,3	1,6	1,1	0,6	1,0	1,5	—
Ajutine „ „ — „ „ „ temporaire	75,9	84,3	88,5	89,1	78,4	83,1	80,7	89,5	81,9	100
	77,6	85,9	89,6	91,3	80,8	85,0	81,8	92,7	84,0	100
Tööõnnetused töövõime kaotusega — Accidents sans incap. au travail	22,4	14,1	10,4	8,7	19,2	15,0	18,2	7,3	16,0	—
Üldse — Cr. total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ja 9,0 jäädava osalise töövõime kaotusega tööõnnetust. Raskemate tagajärgedega tööõnnetuste poolt koguni riigi raudteede töökodades ja depoodes tööõnnetuste riisiko on suurem kui eratööstuses. Andmete puudumisel on võimata lähemalt selgitada selle põhjusi. Võib vaid oletada, et suurema tööõnnetuste riisiko raudtee töökodades põhjustab asjaolu, et seal on rohkem toimimist suurte, raskekaaluliste esemetega. Tööõnnetusi ärahoidvate kaitsetehniliste vahendite poolest peaks seisukord mainitud riigi ettevõtetes olema rahuldav, — igatahes mitte halvem kui eratööstustes.

18. Tööõnnetustest tekitatud majanduslik kahju.

Pertes en argent causées par les accidents.

Kui on teada tööõnnetuste tagajärjel vigastatute ravimise kestus („ETK“ ja „ÜOTK“ kohta võtame selle

haigekassade andmeil), ravimiskulud, kindlustuseühisuste poolt makstavad ühekordsed kahjutasu- ja pensionisummad, võime ligikaudu hinnata, milline on kaotatud töövõime ja vigastuste tagajärgede likvideerimise (ravimise) näol tööõnnetusist põhjustatud rahvamajanduslik kahju. Kalkulatsiooni kohaselt kahjusummad oleks kõigi kindlustatute kohta (raudteelased + „ETK“-s ja „ÜOTK“-s kindlustatud isikud) ligikaudu järgmised:

	1 000 kr
Palk haigusepäevade eest	340
Ravimiskulud	400
Pensionid ja ühekordsed kahjutasu maksud	225
Kindlustuste kaudsed kulud	60
Kokku	1 025

Peab aga tähendama, et siin jäädava töövõime kaotamise ja surmajuhete läbi saadav kahju on võetud võrdsest makstavale pensionile ja ühekordsele kahjutasu summale, mis on tõelisest kahjust niidugi väiksem. Pealegi oleme andmete puudumisel jätnud arvestamata raudteelaste pensionid. Nii tohiks olla üldine kahjusumma tublisti üle 1 miljoni kr. aastas. Teiste sõnadega, iga ärahoidava tööõnnetusega hoiduksime kahjust, mis arvestades tagasihoidlikult võrdub 130 kr.

„ETK“ arvamise järgi tuleks tööõnnetuste ärahoidmiseks kindlasti ja kõhkumatult nõuda:

1) et masinate, peamiselt kiiresti liiklevate puutööstuse masinate, kraasimasinate ja huntide puhastamine sünniks ainult nende seisu ajal;

2) et puutööstuse freesimis- ja rihtmashinate kaitseabinõusid ei kõrvaldataks;

3) et vagunite liikumisel tööliised pühvrite peal ei istuks;

4) et transmisiivide ja veovõrkide juures töötavad tööliised kannaksid ümber kela tilgedalt seisvaid riideid;

5) et lõhkeainetega töötamine usaldataks ainult eriteadlaste või eriliselt ettevalmistatud isikute kätte ja

6) et lõhkeainena ei tarvitataks klooriapukaaliumi (KClO₃), mis selleks otstarbeks hädaohtlik.

Peale selle tuleks „ETK“ arvates ettevõtetes paremini korraldada esimest arstiabi, et takistada müdanike ja veremürgituste tekkinist tähtsusetu haavakaste ja kriimustuste puhul, millised puuduliku ravimise juures põhjustavad pikemaajalist haigust, osalt osutuvad koguni jäädava töövõime kaotuse põhjuseks.

Tööõnnetuste kohta enim Keskbüroo väljandeis ilmunud artiklid:

Eriväljanne: Rahvastik ja tervishoid Bestis, Eesti Demograafia, vihik IV, lk 172—179, 1930 a.
 Tööõnnetused 1927 a., H. Reiman, Eesti Statistika, 1929 a., nr 94(9), lk. 509—512.
 Tööõnnetused 1928 a., H. Reiman, Eesti Statistika, 1928 a., nr. 81(8), lk. 485—488.
 Tööõnnetused 1924—25 a., H. Reiman, Eesti Statistika, 1927 a., nr. 70(9), lk. 487—494.
 Eriväljanne: Tervishoid Bestis, seeria Eesti Demograafia, lk. 51—59.

ALG- JA KESKKOOLID 1931/32 õ/a.
ÉCOLES PRIMAIRES et SECONDAIRES en 1931/32.

Sisu: I. Algkoolid. 1. Koolide, klasside, kl.-komplektide ja õpilaste arv ning koostis, lhk. 86. 2. Õpilaste koostise moodustumine ja õppetöö korralikkus, lhk. 88. 3. Õpilaste edasijõudmine, lhk. 89. 4. Algkoolide tulud-kulud, lhk. 90. 5. Algkooli õpetajad, lhk. 91.
II. Keskkoolid. 6. Koolide, klasside ja õpilaste arv ning koostis, lhk. 92. 7. Õpilaste koostise moodustumine ja õppetöö korralikkus, lhk. 94. 8. Õpilaste edasijõudmine, lhk. 94. 9. Keskkoolide tulud-kulud, lhk. 95. 10. Keskkooli õpetajad, lhk. 96.

I. ALGKOOLID. — ÉCOLES PRIMAIRES.

1. Koolide, klasside, kl.-kompl. ja õpilaste arv ning koostis.
Nombre de classes et d'élèves des écoles primaires.

Koolide arv. 1931/32 õ/a. lõpul töötas üle riigi avalikke algkooli sama palju kui eelmisel õ/a.: 1231, neist maal 1121, linnus 110. Eraalgkoolide arv on 1931/32 õ/a., võrreldes 1930/31 õ/a., vähenenud 2 võrra — 30-lt (21 linnus, 9 maal) 28-le (20 linnus, 8 maal). Kolme viimase aasta jooksul on algkoolide üldarv 1300-lt langenud 1259-le (—41, sellest maal 30, linnus 11):

Klasside arv. Vanemaid (V, VI) klasse on avatud juurde 1931/32 õ/a. 96, kolme viimase aasta jooksul aga tervelt 552, mis tingitud 6 a. koolisunduse maksmapanekust üle riigi. Üldse on viimase 3 aastaga klasside arv suurenenud 594 võrra (+10%):

	Linnus	Maal	Kokku	Neist aval.
1931/32 õ/a.	130	1 129	1 259	1 231
1930/31 „	133	1 128	1 261	1 231
1929/30 „	137	1 155	1 292	1 263
1928/29 „	141	1 150	1 300	1 268

	1931/32 õ/a.	1928/29 õ/a.	Kasv või kahanemine 3 a. jooksul (1928/29 = 100)	
			±	%
I ..	1 200	1 199	+10	+0,8
II ..	1 227	1 206	+21	+1,7
III ..	1 222	1 194	+28	+2,3
IV ..	1 134	1 151	-17	-1,5
V ..	930	697	+233	+33,4
VI ..	848	529	+319	+60,3
Kokku ..	6 570	5 076	+594	+9,9

Algkooli klasside arv (ühes keskk. juures tšõst. algkooliklassidega).
Nombre de classes des écoles primaires (y compris les classes auprès des écoles secondaires).

I. Maad ühes linnadega Arrondissements avec les villes	Arv 1931/32 — Nombre de classes							Klasside arv 1930/31 õ/a. Nombre de classes pendant l'ann. scol. 1930/31	Klasside üldarv = 100 Nombre total de classes = 100					
	I	II	III	IV	V	VI	Kokku Total		I	II	III	IV	V	VI
Viru ..	198	100	180	155	123	111	952	947	20,8	10,9	18,0	10,3	12,9	11,7
Järva ..	72	70	73	69	55	50	389	387	18,5	18,0	18,8	17,7	14,1	12,9
Harju ..	162	150	175	156	151	134	937	933	17,3	17,0	18,7	16,0	16,1	14,3
Lääne ..	100	108	102	93	80	70	553	539	18,1	19,5	18,4	16,8	14,5	12,7
Saare ..	77	80	77	70	57	52	413	384	18,6	19,4	18,6	17,0	13,8	12,6
Pärnu ..	106	106	105	104	82	82	585	577	18,1	18,1	18,0	17,8	14,0	14,0
Viljandi ..	78	80	79	78	58	57	430	420	18,1	18,6	18,4	18,1	13,5	13,3
Tartu ..	188	196	191	180	143	122	1 020	1 016	18,4	19,2	18,7	17,7	14,0	12,0
Valga ..	41	41	41	40	34	34	231	231	17,7	17,8	17,8	17,3	14,7	14,7
Võru ..	101	103	103	97	70	67	541	529	18,7	19,0	19,0	17,9	13,0	12,4
Petseri ..	91	94	96	92	77	69	519	493	17,6	18,1	18,5	17,7	14,8	13,3
Kokku — Total	1 209	1 227	1 222	1 134	930	848	6 570	6 456	18,4	18,7	18,6	17,3	14,1	12,9
1930/31 ..	1 213	1 217	1 106	1 140	897	785	6 456	—	18,8	18,8	18,5	17,8	13,9	12,2
1929/30 ..	1 228	1 208	1 205	1 130	848	642	6 261	—	19,0	19,3	19,3	18,0	13,5	10,3
1928/29 ..	1 199	1 206	1 194	1 151	697	529	5 976	—	20,1	20,2	20,0	19,3	11,6	8,8
1927/28 ..	1 211	1 210	1 216	1 166	653	507	5 869	—	20,6	20,7	20,7	19,9	9,4	8,7

Klassikomplektid. Klassikomplektide arv on vaadeldaval õ/a. linnus peaaegu muutusetu (—5), maal veidi suurenenud (+62). Õpilaste arvu vastava tõusu tõttu on klassikomplekti koormus tõusnud üle riigi 1 punkti võrra — 31-lt 32-le, kõikides linnus 28 (Haapsalu, Paide) — 38 (Nõmme) piires ja maal 28 (Lääne) — 35 (Petseri) vahel.

» Klassikomplekt peaks normaalselt koosnema ühe klassi (õppeaasta) õpilastist. Meie oludes on see teos-

tatav vaid linnus, ehkki ka seal 1931/32 õ/a. veel ümmarguselt 11% kl.-kompl. koosnes kahest ja enam õppeaastast. Maal aga töötab enamik õpetajaist alaliselt 2—3 õppeaastaga (1931/32 õ/a. 73,0%). Ka neljast õ/a. koosnevaid kl.-kompl. leidub veel kõigis maades. Tuleb ette koguni 5—6 õ/aastaga töötamist (Petserimaal 5 õ/a. — 7 kl.-k., 6 õ/a. — 1).

Klassikomplektide koostise võrdlus (%) kahel viimasel õ/a.:

	Linnus		Maal		Kokku	
	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31
1 õ/a.	88,9	90,1	20,6	20,2	36,1	36,4
2 „	9,3	8,2	49,0	49,9	40,0	40,1
3 „	1,6	1,4	24,6	23,8	19,3	18,7
4 „	0,1	0,3	5,3	5,2	4,1	4,1
5 „	0,1	—	0,4	0,7	0,4	0,5
6 „	—	—	0,1	0,2	0,1	0,2
Kokku { arv	100	100	100	100	100	100
	772	777	2 636	2 574	3 408	3 351

Klassikomplektide koostis 1931/32 õ/a. — Composition des complets de classes.

	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside (õppeaast.) arv Nombre de classes	Klassikomplektide arv N. des complets de classes	Noist — Dont					
				1 õppeaastaga	2 aastaselt	3 õppeaastaga	4 õppeaastaga	5 õppeaastaga	6 õppeaastaga
Linnad — Villes:	130	875	772	686	72	12	1	1	—
Tallinn	39	303	278	255	21	2	—	—	—
Haapsalu	4	23	16	11	3	—	—	—	—
Kuressaare	4	23	16	10	6	—	—	—	—
Narva	10	72	64	56	8	—	—	—	—
Nõmme	4	34	31	28	3	—	—	—	—
Paide	2	15	11	9	—	2	—	—	—
Paldiski	1	5	5	4	1	—	—	—	—
Petseri	1	12	12	—	—	—	—	—	—
Pärnu	11	62	54	48	4	2	—	—	—
Põltsamaa	2	8	8	8	—	—	—	—	—
Rakvere	2	40	28	20	6	1	—	1	—
Tapa	1	12	12	—	—	—	—	—	—
Tartu	21	145	138	131	7	—	—	—	—
Tõrva	2	12	11	10	1	—	—	—	—
Türi	1	8	8	8	—	—	—	—	—
Valga	9	51	37	28	9	1	1	—	—
Viljandi	6	32	29	26	3	—	—	—	—
Võru	3	18	14	12	—	2	—	—	—
Maad — Arrond.:	1 129	5 695	2 636	545	1 291	647	140	11	2
Viru	184	840	390	89	171	111	19	—	—
Järva	71	354	180	50	96	40	18	—	—
Harju	118	594	282	33	188	59	2	—	—
Lääne	105	530	251	51	134	56	8	1	1
Suure	78	391	179	29	100	39	10	1	—
Pärnu	99	523	287	59	90	60	18	1	—
Viljandi	70	390	192	28	59	56	19	—	—
Tartu	170	875	429	109	201	88	24	1	—
Valga	36	168	79	18	37	20	4	—	—
Võru	103	523	243	40	139	51	13	—	—
Petseri	89	507	232	40	106	58	10	7	1
Kokku — Total:	1 259	6 370	3 408	1 231	1 363	659	141	12	2

Õpilaste arv. 1931/32 õ/a. oli algkoolis üldse õpilasi 109 414, neist maakoolis 75,5% (1930/31 õ/a. 75,3%), linnakoolis 24,5% (24,7%). Võrreldes eelmise õ/a. on õpilaste arv üleriiklikult kasvanud 4000 (+3,8%) võrra:

	1931/32 õ/a.	1930/31 õ/a.	+	%
I kl.	21 911	22 704	—793	—3,5
II „	22 091	21 210	+875	+4,1
III „	21 035	18 497	+2 538	+13,7
IV „	17 824	17 475	+349	+2,0
V „	15 460	14 718	+741	+5,0
VI „	11 094	10 804	+290	+2,7
Kokku	109 414	105 414	+4 000	+3,8

Õpilaste keskmine arv 1 klassi kohta on langenud I punkti võrra I ja VI klassis, teisis veidi (II, IV, V +1 p., III kl. +2 p.) tõusnud. Ühe klassi (õppeaasta) peale tuli vaadeldaval õ/a. õpilasi üle riigi keskmiselt 17 — linnus 31 (eelmisel õ/a. 30), maal 15 (14).

Algkooli õpilaste arv klasside järgi (õpilaste üldarv = 100).
Nombre d'élèves des écoles primaires d'après les classes (total des élèves = 100).

3.	1931/32 õppeaasta — Année scolaire					
	I	II	III	IV	V	VI
1931/32	20,0	20,2	19,2	16,3	14,1	10,2
1930/31	21,5	20,1	17,0	16,6	14,0	10,2
1929/30	22,5	18,8	18,4	17,0	18,9	9,4
1928/29	20,1	19,4	19,3	18,9	13,0	9,3
1927/28	19,2	18,1	20,5	21,0	11,7	9,5
1931/32 6/a. keskm. klassi kohta — Moyenne par classe	18	18	17	16	17	13
1930/31	19	17	15	15	16	14
1929/30	18	15	15	15	10	14
1928/29	16	15	15	15	17	16
1927/28	15	14	16	17	20	18

Õpilaste sugu. Õpilaste sooline koostis on 1931/32 õ/a. muutunud õige vähe ja ainult linnus:

	1931/32 õ/a.	1930/31 õ/a.
Maal { poeglapsi	51,4	51,4
tütarlapsi	48,6	48,6
Linnus { poeglapsi	51,3	51,2
tütarlapsi	48,7	48,8
Üle riigi { poeglapsi	51,3	51,4
tütarlapsi	48,7	48,6

Õpilaste vanus. 8—14 a. vanuserühma kuulus 1931/32 õ/a. 93% õpilasist — linnus 92,3%, maal 93,2%. Kuni 8 a. vanuseid oli 1931/32 õ/a. linnus 3,5%, maal 1,4%, üle riigi 1,9% õpilaste üldarvust. 15 a. ja van. moodustasid õpilaste arvust 5,1% — linnus 4,2%, maal 5,4%. Võrreldes eelmise õ/a. on 8—14 a. normaal vanuserühm suurenenud mõlema tiiva (7 a. van. + 15 ja van.) arvel 1,9% võrra:

Algkooli õpilaste vanus (üldarv = 100) — Répartition des élèves des écoles primaires d'après l'âge (nombre total = 100).

4.	Kuni 8 a. Moins de 8 a.			8—14 a.			15 a. ja van.—15 a. et plus		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
Linnad — Villes:									
1931/32	3,6	3,5	3,5	91,8	92,8	92,3	4,6	3,7	4,2
1930/31	4,1	4,0	4,0	90,1	91,3	90,7	5,8	4,7	5,3
Maad — Arrond.:									
1931/32	1,4	1,5	1,4	92,7	93,7	93,2	5,9	4,8	5,4
1930/31	1,6	1,7	1,6	90,0	91,8	91,2	7,8	6,5	7,2
Üldse — Total:									
1931/32	1,9	2,0	1,9	92,5	93,5	93,0	5,6	4,5	5,1
1930/31	2,2	2,2	2,2	90,5	91,7	91,1	7,3	6,1	6,7

Koolikohustus. Kooliealise lapsele on õppimine algkoolis sunduslik. Koolikohustuse alla kuuluvad lapsed 7—8 a. van. alates kuni algkooli kursuse lõpetamiseni, või mittelõpetamise korral kuni 16 a. vanuseni.

Linnus jäi 1931/32 õ/a. õpetuseta keskmiselt 0,7% koolikohustuse alla kuuluvaist lastest. Maal on see % 1931/32 õ/a. märksa suurem, ehkki näitab tunduvalt paranemist viimasel aastal.

Maad:	Jäid õpetuseta (%):	
	1931/32 õ/a.	1928/29 õ/a.
Tartu	1,1	1,2
Viljandi	1,2	2,2
Pärnu	1,3	2,2
Saare	1,4	1,1
Võru	1,5	2,5
Valga	1,8	3,5
Järva	1,9	2,2
Harju	2,0	2,3
Viru	2,2	3,0
Lääne	2,7	3,3
Petseri	6,7	10,4
Elie riigi	2,2	3,0
Ilma Petserimaata	1,7	2,3

Õpilaste rahvus ja kodakondsus. Vaadeldaval õ/a. seisis õpilaste nimekirjus üldse üle riigi

110 113 õpilast (aasta läbikäigu arv), neist Eesti kodanikke 108 810, välismaalasi 1294.

Eesti kodanike (108 810) hulgas oli rahvuselt eestlasi 87,8%, muulasi 12,2%.

Välismaalasi oli algkooles 1931/32 õ/a. 1294, neist:

%		
Venelast	718	55,5 (neist kodakondsuseta 601)
Sakslast	236	18,2 („ „ 48)
Juute	104	8,1 („ „ 53)
Muid	236	18,2 („ „ ...)

Välismaalased õpivad peaaesjalikult linnus, moodustades seal ümmarguselt 4% õpilaste üldarvust. Kuuluvad peamiselt vene rahvusse, enamik neist kodakondsuseta (end. Vene kodanikud).

Algkooli õpilaste rahvus % (õpilaste arv välismaalasteta = 100) — Nationalité des élèves des écoles primaires en %.

5.	Eestlased Estoniens			Venelased Russes			Sakslased Allemands			Rootslased Suédois			Lätlased Lettons			Juudid Juifs			Muud Autres			Kokku Total			Välismaalased Sujets étrangers		
	P.	T.	K.	G.	F.	P.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
	Linnud — Villes	85,0	86,6	86,2	6,9	6,5	6,7	4,7	4,5	4,6	0,2	0,1	0,2	0,4	0,5	0,4	1,4	1,3	1,4	0,5	0,5	0,5	100	100	100	3,8	3,9
Maad — Arrondissements	88,1	88,4	88,2	10,3	9,9	10,1	0,2	0,2	0,2	0,8	0,9	0,9	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	100	100	100	0,3	0,2	0,3
Üldse — Total 1931/32	87,6	88,0	87,8	9,5	9,1	9,3	1,2	1,3	1,2	0,7	0,7	0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	100	100	100	1,2	1,1	1,2
1930/31	87,7	87,9	87,8	9,3	9,1	9,2	1,2	1,3	1,3	0,8	0,7	0,8	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	100	100	100	1,2	1,1	1,2
1929/30	88,0	88,1	88,1	9,9	8,8	8,8	1,3	1,4	1,3	0,7	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	100	100	100	1,3	1,2	1,2
1928/29	88,3	88,4	88,4	8,4	8,3	8,3	1,4	1,0	1,5	0,7	0,6	0,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	100	100	100	0,9	0,9	0,9
1927/28	88,0	87,7	87,0	8,5	8,7	8,6	1,6	1,7	1,7	0,7	0,6	0,7	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	100	100	100

Õppekeel. Algkooli õpilastest õppis 1931/32 õ/a. (aasta läbikäigu arvud) eesti ja muukeelseis kooles:

%	
Eesti	95 254 86,5 neist: eestl. 94 073, venel. 755, lätl. 115
Eesti-vene	1 340 1,2 „ „ 940, „ 366
„ rootsi	444 0,4 „ „ 204, rootsl. 150
Vene	9 722 8,8 „ „ venel. 9 372, eestl. 165
Vene-lätl	344 0,3 „ „ 297, lätl. 45
Saksa	1 815 1,7 „ „ saksl. 1 489, juute 85
Rootsi	609 0,6 „ „ rootsl. 604
Lätl	160 0,1 „ „ lätl. 148
Soome	120 0,1 „ „ sooml. 113
Juudid	124 0,1 „ „ juute 124
Juudi-vene	181 0,2 „ „ 181
Kokku 110 113 100,0	

Eesti õppekeelega kooles moodustasid eestlased 1931/32 õ/a., samuti nagu eelmiselgi, 98,8% õpilaste üldarvust:

Eestlaste arv algkooles (%iga õppekeele rühma üldarvust). *Elèves de la nationalité estonienne dans les écoles primaires suivant la langue d'enseignement en %.*

6.	Õppekeel — Langue d'enseignement		
	Eesti Estonienne	Vene Russe	Saksa Allemande
	1931/32	98,8	1,7
1930/31	98,8	1,7	0,9
1929/30	98,8	2,3	2,2
1928/29	98,9	2,4	0,7
1927/28	98,9	2,2	0,7

Õpilaste päritolu. Linna algkooles moodustas 1931/32 õ/a. oma linna laste arv 93,7% (1928/29 õ/a. 93,5%), laste arv omast maakonnast 4,5% (4,8%) ja päritoluga mujalt 1,8% (1,7%) õpilaste üldarvust.

Maa algkooles oli samal ajal oma valla lapsi suhteliselt peaaegu sama palju kui linna kooles oma linna lapsi — nimelt 92% (1928/29 õ/a. 92,1%), lapsi

võrast vallast 6,7% (6,8%) ja päritoluga mujalt 1,3% (1,1%). Alevi kooles oli 1931/32 õ/a. õpilasi päritoluga omast alevist 84,3% (1928/29 õ/a. 80,8%), omast maakonnast 15,4% (18,7%), mujalt 0,3% (0,5%).

2. **Õpilaste koostise moodustumine ja õppetöö korralikkus.**
Composition de l'effectif des écoliers et régularité de l'enseignement.

Eelmisest aastast pärit õpilased moodustavad 1931/32 õ/a. algkoolide õpilaste koostises täpselt 3/4, õppeaasta jooksul kooli astunud — 1/4. Uute

Algkooli õpilaste klassitulek — *Formation de l'effectif des élèves des écoles primaires.*

7.	Eelmisest aastast pärit õpilased (% õpil. üldarv.) — <i>Elèves restés à l'école depuis l'année passée</i>						Õppeaasta jooksul kooli astunud õpilaste (% õpilaste üldarvust) — <i>Elèves entr. à l'écol. au cours de l'ann. scol. (% au nomb. total d'élèves)</i>								
	Eelmisest klassist üle viidud <i>Elèves passés d'une classe en outre</i>			Sama klassi jäinud <i>Elèves restés en même classe</i>			P.			T.			K.		
	P.	T.	K.	G.	F.	P.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnud — Villes:															
1931/32	64,7	67,5	66,1	10,9	7,7	9,2	24,4	24,8	24,6						
1930/31	64,0	64,8	64,4	10,8	8,2	9,5	25,2	27,0	26,1						
1929/30	64,0	65,8	62,1	10,5	8,0	9,2	27,1	28,2	28,7						
1928/29	58,5	61,4	59,9	11,6	9,7	10,6	29,9	28,9	29,5						
1927/28	61,7	63,9	62,8	11,0	10,1	10,5	27,3	26,0	26,7						
Maad — Arrond.:															
1931/32	61,5	64,2	62,8	13,5	10,6	12,1	25,0	25,2	25,1						
1930/31	60,0	62,1	61,0	12,8	10,3	11,0	27,2	27,6	27,4						
1929/30	58,3	60,9	59,5	12,7	10,0	11,4	29,0	29,1	29,1						
1928/29	58,7	60,8	58,7	14,6	11,7	13,2	29,7	27,5	27,1						
1927/28	58,0	60,8	59,8	15,9	12,6	14,3	26,1	26,6	26,4						
Kokku — Total:															
1931/32	62,3	65,0	63,6	12,8	9,9	11,4	24,9	25,1	25,0						
1930/31	61,0	62,8	61,9	12,8	9,8	11,1	26,7	27,4	27,0						
1929/30	58,8	61,7	60,2	12,1	9,4	10,8	29,1	28,9	29,0						
1928/29	58,8	61,0	59,8	13,8	11,2	12,6	27,6	27,8	27,7						
1927/28	59,0	61,7	60,3	14,6	11,9	13,3	26,4	26,4	26,4						

õpilaste arv on, võrreldes eelmise õ/a., langenud 27%-lt 25%-le, kuna tõusnud on vastavalt eelmisest aastast pärit vanade õpilaste arv: klassist eelmissi üleviitud — 61,0% pealt 63,0% peale ja samasse klassi istumajäänud — 11,1%-lt 11,4%-le.

Kirjaoskamata kooliastujad. Algekooli I klassi astujate kirjaoskus on vaadeldaval õ/a. veidi halvenenud — analfaabeteide arv näitab umbes 1%-list tõusu:

Kirjaoskamata kooliastujad (% I kl. õpilaste üldarvust).
Enfants entrés à l'école d'après savoir lire-écrire (% au total des élèves dans la I classe).

8.	Eelmise klassiga koolist teatav annud % Nombre d'élèves ayant quitté des données en %	Ei osanud lugeda ega kirjutada Ne sachant ni lire ni écrire			Oskasid ainult lugeda Sachant lire seulement		
		P.	T.	K.	G.	F.	T.
Linnad — Villes:							
1931/32	95,0	53,6	52,2	52,9	19,1	23,5	21,2
1930/31	95,7	48,8	48,9	48,8	19,6	22,1	20,8
1929/30	96,8	47,0	49,3	48,4	21,9	20,5	21,2
1928/29	93,7	45,7	46,7	46,2	22,9	24,3	23,6
1927/28	95,2	45,8	46,9	46,3	24,8	22,3	23,6
Maad — Arrond.:							
1931/32	98,9	44,8	42,7	43,5	20,0	21,8	20,9
1930/31	99,2	44,4	42,0	43,3	20,2	22,7	21,4
1929/30	98,8	46,5	43,3	45,0	20,9	22,4	21,6
1928/29	90,3	44,8	41,8	43,3	20,7	23,0	21,8
1927/28	90,5	44,5	41,6	43,1	23,3	25,3	24,2
Kokku — Total:							
1931/32	98,5	46,6	44,7	45,7	19,8	22,2	20,9
1930/31	98,8	45,3	43,4	44,4	20,1	22,5	21,3
1929/30	98,6	46,8	44,6	45,7	21,2	22,0	21,5
1928/29	90,7	45,0	42,0	44,0	21,2	23,3	22,2
1927/28	90,1	44,8	42,7	43,8	23,6	24,7	24,1

Õppetöö korralikkus. 1931/32 õ/a. oli õppetöö korralikkus, võrreldes eelmise aastaga, veidi paranenud linnakooles, kuna maakooles olukord on halvenenud, peamiselt stügisese hiljaksjäämise suurenemise tõttu. Üldse on üle riigi õppetegevuse algul hiljem kooliilmunute arv tõusnud 2 punkti võrra —

Õppetegevuse algul kooli mitteilmunud ja õppetegevuse lõpul varem ärajäänud õpilased algkooles (% üldarvust).
Fréquentation irrégulière de l'école primaire (% au nombre total).

9.	Õppetegevuse algul ei ilmunud kooli Nombre d'élèves absents au commencement de l'année scolaire			Enne õppetegevuse lõppu jäid koolist ära Nombre d'élèves ayant quitté l'école avant la fin de l'année scolaire		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.
Linnad — Villes:						
1931/32	8,5	5,8	7,2	6,8	5,2	6,0
1930/31	8,0	6,9	7,9	9,5	7,2	8,4
1929/30	9,7	7,4	8,6	9,4	7,8	8,6
1928/29	9,6	7,5	8,6	9,8	8,0	8,9
1927/28	9,8	6,3	8,1	9,8	6,9	8,4
Maad — Arrondissements:						
1931/32	18,3	15,4	16,9	7,9	6,6	7,3
1930/31	15,0	12,8	13,9	7,6	6,9	7,0
1929/30	19,6	16,8	18,2	10,8	9,1	10,0
1928/29	20,1	17,0	18,6	12,0	9,8	10,9
1927/28	20,2	17,1	18,7	10,6	8,2	9,4
Kokku — Total:						
1931/32	15,9	13,1	14,5	7,6	6,3	7,0
1930/31	13,5	11,3	12,5	8,1	6,5	7,3
1929/30	17,0	14,3	15,7	10,5	8,7	9,6
1928/29	17,3	14,5	15,9	11,4	9,3	10,4
1927/28	17,4	14,1	15,8	10,4	7,8	9,1

12,5%-lt 14,5%-le; õppetegevuse lõpul varem lahkunute arv püsib endisel tasemel (7,0%, 1930/31 õ/a. 7,8%).

Puudumiste tõttu kaotas 1931/32 õ/a. iga õpilane keskmiselt 15,6 päeva (1930/31 õ/a. 16,5 p.) — linnakooles 13,6 p. (eelmisel 16,0), maakooles 16,2 p. (16,0):

Algkooli õpilaste puudumispäevade arv.

Nombre des jours d'absence des élèves des écoles primaires.

10.	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28
Puudumispäevade üldarv. Nombre des jours d'absence.					
Linnad — Villes: . . .	367 856	420 652	461 241	434 193	364 003
Maad — Arrond.: . . .	1344 478	1328 162	1348 206	1274 339	1096 537
Üldse — Total: . . .	1712 334	1748 814	1809 447	1708 532	1460 540
Iga õpilase peale tuli puudumispäevi. Nombre des jours d'absence par élève.					
Linnad — Villes: . . .	13,6	16,0	17,9	17,1	13,9
Maad — Arrond.: . . .	16,2	16,6	18,5	18,6	15,7
Üldse — Total: . . .	15,6	16,5	18,3	18,2	15,2

Iga õpilase peale tuli viimase 3 a. keskmise alusel puudumispäevi aastas: linnas 9,3 (Tapa) kuni 27,2 (Paldiski) ja maal 13,1 (Saaremaa) kuni 25,8 (Petersimaa):

Puudumispäevi 1 õpilase peale:

Linnad:	1931/32 õ/a.	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	3 a. keskmine
Tallinn . . .	13,3	15,4	17,7	15,5
Haapsalu . . .	12,1	17,4	14,1	14,6
Kuressaare . . .	22,2	25,7	14,0	21,4
Narva . . .	15,7	19,4	23,7	19,5
Nõmme . . .	14,5	17,0	21,0	17,4
Paide . . .	11,1	12,9	13,0	12,4
Paldiski . . .	27,0	24,3	30,3	27,2
Petseri . . .	17,2	17,9	15,7	17,0
Pärnu . . .	13,7	16,2	11,8	13,9
Põltsamaa . . .	9,9	12,4	8,8	10,3
Rakvere . . .	12,1	12,7	18,9	14,5
Tapa . . .	8,5	8,5	11,2	9,3
Tartu . . .	12,2	14,7	10,5	15,4
Tõrva . . .	16,2	18,5	16,9	17,2
Türi . . .	10,8	14,9	13,9	13,2
Valga . . .	16,4	18,3	17,1	17,3
Viljandi . . .	13,6	16,5	17,9	15,9
Võru . . .	11,3	12,5	14,4	12,8
Keskmiselt . . .	13,6	16,0	17,9	15,8

Maad:	1931/32 õ/a.	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	1928/29 õ/a.	1927/28 õ/a.
Viru . . .	13,5	13,7	16,1	14,3	14,3
Järva . . .	16,2	16,5	17,4	16,7	16,7
Harju . . .	16,9	16,4	21,5	18,2	18,2
Lääne . . .	15,5	16,9	15,8	16,1	16,1
Saare . . .	12,7	13,8	12,9	13,1	13,1
Pärnu . . .	13,0	14,6	15,8	14,8	14,8
Viljandi . . .	16,7	16,6	18,9	17,3	17,3
Tartu . . .	14,3	15,8	18,3	16,1	16,1
Valga . . .	17,2	17,0	21,0	18,3	18,3
Võru . . .	16,1	19,3	20,6	18,6	18,6
Petseri . . .	27,4	24,3	25,9	25,8	25,8
Keskmiselt . . .	16,2	16,6	18,5	17,0	17,0

3. Õpilaste edasijõudmine.

Progress des élèves.

Õpilaste edasijõudmine on vaadeldaval õ/a. aluseks võttes lõpetanute arvu, veidi halvenenud nii linnas kui maal: 1931/32 õ/a. oli üle riigi klassikursuse lõpetanud 82,5%, eelmisel 83,8%. Sa-

masse klassi teiseks aastaks jäänute arv on vastavalt tõusnud 15,3%-lt 16,5%-le, kuna järelkatsete saajate arv endiselt püsib 1% lähedal (1931/32 õ/a. 1%, eelmisel 0,9%).

Õppetöö edukust kolmel viimasel aastal linnade ja maade järgi selgitavad järgmised arvud:

Klassikursuse lõpetanud:

Linnad: 1931/32 õ/a.	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	3 a. keskmine	
Tallinn . . .	86,9	87,2	87,4	87,2
Haapsalu . . .	94,3	92,9	92,9	93,4
Kuressaare . . .	75,6	84,4	82,6	80,5
Narva . . .	80,0	80,7	78,2	79,6
Nõmme . . .	87,7	88,9	82,5	86,5
Pakde . . .	85,2	83,7	80,0	83,3
Paldiski . . .	90,6	91,9	93,0	92,2
Petseri . . .	82,3	90,7	87,4	86,5
Pärnu . . .	84,0	85,2	83,1	84,1
Põltsamaa . . .	86,6	88,5	85,7	86,9
Rakvere . . .	80,4	84,4	83,4	82,7
Tapu . . .	84,6	88,2	82,0	85,0
Tartu . . .	79,6	81,1	81,9	80,9
Tõrva . . .	81,3	80,3	91,3	84,2
Türi . . .	79,1	86,3	77,2	80,9
Valga . . .	83,6	82,7	82,1	82,8
Viljandi . . .	81,9	83,6	85,3	83,6
Võru . . .	85,7	85,0	88,5	86,4
Keskmiselt . . .	84,0	85,0	84,6	84,5
Maad:				
Viru . . .	79,8	81,6	81,6	81,0
Järva . . .	84,7	86,6	85,9	83,7
Harju . . .	86,3	86,7	85,6	86,2
Lääne . . .	88,1	89,5	86,4	88,1
Saare . . .	84,4	85,4	84,8	84,9
Pärnu . . .	82,5	84,5	83,4	83,3
Viljandi . . .	83,2	85,5	85,2	84,6
Tartu . . .	79,3	80,5	79,1	79,7
Valga . . .	83,8	85,3	83,4	84,2
Võru . . .	80,4	80,1	79,9	80,1
Petseri . . .	75,4	78,3	79,4	77,5
Keskmiselt . . .	82,0	83,4	82,6	82,7

Algkooli õpilaste edasijõudmine õppimises (õpilaste üldarv õppena lõpul = 100).—*Progrès des élèves des écoles primaires (nombre total d'élèves à la fin de l'année scolaire = 100).*

11.	Klassikursuse lõpetanud õpilased <i>Élèves ayant passé le cours de la classe</i>			Teiseks aastaks sama klassi jäetud <i>Élèves restés en même classe</i>			Järelkatsed määratud <i>Examens supplémentaires</i>		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
Linnad — Villes:									
1931/32 . . .	81,8	86,2	84,0	15,9	12,1	14,0	2,3	1,7	2,0
1930/31 . . .	82,8	87,5	85,0	15,4	10,6	13,1	1,8	1,9	1,9
1929/30 . . .	83,4	85,8	84,0	14,6	11,7	13,2	2,0	2,5	2,2
1928/29 . . .	82,1	85,7	83,9	15,0	11,2	13,1	2,9	3,1	3,0
1927/28 . . .	75,7	79,6	77,0	15,2	12,0	13,7	0,1	8,4	8,7
Maad — Arrond.:									
1931/32 . . .	79,7	84,4	82,0	19,5	14,9	17,3	0,8	0,7	0,7
1930/31 . . .	81,4	85,5	83,4	17,9	13,9	16,0	0,7	0,6	0,6
1929/30 . . .	80,8	84,5	82,6	17,1	13,6	15,4	2,1	1,9	2,0
1928/29 . . .	80,4	84,8	82,5	17,7	13,7	15,8	1,9	1,5	1,7
1927/28 . . .	74,7	79,8	77,1	17,5	13,6	15,6	7,8	0,6	7,8
Üldse — Gr. tot.:									
1931/32 . . .	80,3	84,8	82,5	18,6	14,2	16,5	1,2	1,0	1,0
1930/31 . . .	81,8	86,0	83,8	17,2	13,1	15,3	1,0	0,9	0,9
1929/30 . . .	81,5	84,9	83,1	16,4	13,1	14,8	2,1	2,0	2,1
1928/29 . . .	80,9	85,0	82,9	16,9	13,0	15,0	2,2	2,0	2,1
1927/28 . . .	74,9	79,7	77,3	16,9	13,2	15,1	8,2	7,1	7,6

Edasijõudmine on lüüdnud pisut tagasi kõigis klassides nii maal kui linnas, arvatud välja vaid lõpu-klass linnakoolis:

Edasijõudmine klasside järgi algkoolis (klassikursuse lõpetanute % vastava klassi õpilaste üldarvust).

Progrès des élèves des écoles primaires d'après les classes (élèves ayant passé le cours de la classe en % au nombre total des élèves de la classe correspondante).

12.	Klassid — Classes	Klassid — Classes					
		I	II	III	IV	V	VI
Linnad — Villes:							
1931/32 . . .	1931/32	89,4	87,1	86,4	82,7	79,8	75,8
1930/31 . . .	1930/31	90,1	89,1	86,5	84,6	81,6	75,3
1929/30 . . .	1929/30	89,9	89,2	86,4	82,3	79,9	77,4
1928/29 . . .	1928/29	90,1	88,8	85,6	81,6	78,0	78,9
1927/28 . . .	1927/28	88,3	86,0	79,7	72,1	70,0	72,7
Maad — Arrond.:							
1931/32 . . .	1931/32	82,4	84,4	81,6	81,0	76,9	85,6
1930/31 . . .	1930/31	83,3	85,0	83,6	82,2	79,0	86,1
1929/30 . . .	1929/30	83,3	85,4	82,5	79,7	78,5	86,8
1928/29 . . .	1928/29	82,6	85,1	81,2	79,3	81,5	88,2
1927/28 . . .	1927/28	80,1	81,3	73,3	72,6	76,3	81,4
Üldse — Gr. total:							
1931/32 . . .	1931/32	83,8	85,0	82,8	81,4	77,7	82,5
1930/31 . . .	1930/31	84,7	86,7	84,9	82,8	79,7	82,7
1929/30 . . .	1929/30	84,7	86,3	83,4	80,4	78,9	83,3
1928/29 . . .	1928/29	84,4	86,0	82,3	79,9	80,4	84,0
1927/28 . . .	1927/28	81,8	82,4	74,7	72,5	73,5	78,9

4. Algkooli tulud ja kulud. *Recettes et dépenses des écoles primaires.* Tulud. Teatavasti maksab riik aval. algkoolide õppejõudude palgust 80—90%, mistõttu ka riigi toetussummade osatähtsus seisab esikohal algkooli tuludes:

	Riigisummad	Omaval. tulud	Muud tulud
1931/32 õ/a.	62,2%	33,2%	4,0%
1930/31 „	62,6,,	32,8,,	4,6,,

Kulud. Algkooli kuludes moodustab õpetajate palk määrava osa — tugevasti 2/3 kulu üldsummast. Viimase kahe aasta jooksul on algkooli kulud üle riigi vähenenud Kr 729 356 ehk 9,6% võrra.:

Kulu:	1931/32 kr	1930/31 kr	1929/30 kr	Vähene mine 2 a. jooksul	%
Linnakoolis	2 047 401	2 145 799	2 176 936	120 535	6,0
Maakoolis	5 144 950	5 471 411	5 744 777	590 821	10,4
Kokku	7 192 357	7 617 210	7 921 713	720 356	9,6

Õpilaste arvu tõus ühenduses kulude üldise kokkuvõtmisega viimastel aastail on tunduvalt vähenenud ka kulu 1 õpilasele:

	Kulutati 1 õpilasele (kr)	Vähene mine 2 a. jooksul	kr	%	
1931/32	1931/32	1930/31	1929/30	(1929/30 = 100)	
Linnakoolis	79,6	86,3	91,1	11,5	12,6
Maakoolis	62,5	69,1	70,0	16,5	20,9
Kokku	66,5	73,2	82,0	15,5	18,9

Algkoolide tulud¹⁾ — Ressources des écoles primaires.

13.	Koolide arv Nombre d'écoles	Kooli ülalpidamiseks saadud (%) — Subventions et autres ressources en %						
		Riigilt Subventions de l'Etat	Omavalitsusilt administr. auto- nomes	Seltselt ja era- isikult Subventions des sociétés et per- sonnes privées	Õppemaksu- tõrjend Rétribution scolaire	Mujalt Autres ressources	Kokku Total	
Linnad — Villes:	1931/32	122	46,3	42,0	4,9	5,6	1,2	100
	1930/31	123	46,7	41,6	5,3	4,0	1,5	100
	1929/30	125	47,1	41,0	5,0	4,0	2,0	100
	1928/29	126	47,6	42,7	4,1	3,8	1,8	100
	1927/28	126	34,6	51,8	4,9	6,7	2,0	100
Maad — Arrond.:	1931/32	1 121	68,5	29,8	0,6	0,0	1,1	100
	1930/31	1 119	68,8	29,4	0,7	0,0	1,1	100
	1929/30	1 148	62,2	36,2	0,5	0,0	1,1	100
	1928/29	1 150	63,8	34,6	0,5	0,0	1,1	100
	1927/28	1 177	43,7	53,6	0,5	0,1	2,1	100
Üldse — Gr. total:	1931/32	1 243	62,2	33,2	1,8	1,6	1,2	100
	1930/31	1 242	62,6	32,8	2,0	1,4	1,2	100
	1929/30	1 273	58,1	37,5	1,7	1,4	1,3	100
	1928/29	1 276	59,3	36,8	1,5	1,1	1,3	100
	1927/28	1 303	41,3	53,2	1,6	1,8	2,1	100

Algkoolide kulud (%) — Dépenses des écoles primaires en %.

14.	Palkadeks juhatata- lele ja õpetajale Salaires du directeur et du personnel enseignant	Palkadeks amet- nikele ja teenijale Salaires des em- ployés et du service	Majanduse (üht. kütte, valgustus) kuludeks Dépenses économ. (loyer, chauffage, éclairage)	Õppevahendite muu- retsem. ja raamatute kog. hoidmine. Achat de moyens d'enseignement et complément de bibliothèques	Õpilaste toetusks Secours aux élèves	Muud kulud Autres dépenses	Kokku Total	
								1931/32
Linnad — Villes:	1931/32	64,2	6,9	12,7	1,8	7,0	7,4	100
	1930/31	64,0	6,7	12,3	1,7	6,8	7,0	100
	1929/30	65,0	6,5	11,4	2,0	6,6	8,5	100
	1928/29	65,0	6,5	11,2	2,2	5,3	8,9	100
	1927/28	65,1	7,1	13,0	2,3	5,1	7,4	100
Maad — Arrond.:	1931/32	69,0	2,3	8,6	1,8	4,2	14,1	100
	1930/31	69,7	2,3	9,2	2,1	3,5	13,2	100
	1929/30	70,7	2,1	8,7	2,0	3,0	13,5	100
	1928/29	73,2	2,0	9,1	2,0	2,4	11,3	100
	1927/28	70,8	2,3	10,3	2,2	2,2	12,2	100
Üldse — Gr. total:	1931/32	67,6	3,7	9,7	1,8	5,0	12,2	100
	1930/31	68,3	3,5	10,1	2,0	4,4	11,7	100
	1929/30	69,1	3,3	9,5	2,0	4,0	12,1	100
	1928/29	71,2	3,3	9,7	2,0	3,2	10,6	100
	1927/28	69,4	3,5	11,0	2,2	2,9	11,0	100

Jaotades kooli nende ülalpidaja järgi, on 1 õpilasele viie viimase aasta jooksul kulutatud:

Ühe algkooli õpilase peale kulutati kr — Dépenses par élève kr.

15.	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
Linn — Ville	78,15	84,90	89,61	87,42	73,17	71,08
Alev — Bourg	82,83	84,04	73,74	74,59	66,24	58,29
Maa — Arrondissement	57,10	59,39	70,04	70,46	67,05	83,85
Vald — Commune	62,45	69,26	79,18	78,83	75,13	65,24
Selts — Société	98,75	109,17	118,19	103,40	104,57	86,05
Israelsik — Personne privée	73,07	68,05	73,85	77,30	78,15	65,43
Linn ja vald — Ville et commune	—	—	—	—	—	85,16
Linn ja selts — Ville et société	71,43	79,14	88,24	92,50	95,87	60,86
Alev ja vald — Bourg et commune	—	—	—	—	—	71,13
Alev ja selts — Bourg et société	113,23	142,47	128,14	95,21	74,41	72,10
Maa ja vald — Arrondissement et commune	—	—	—	—	—	—
Vald ja selts — Commune et société	47,89	58,24	80,50	76,76	47,01	54,82
Vald ja israelsik — Commune et personne privée	—	20,41	—	—	—	—
Keskmiselt — Moyenne	66,56	73,24	82,02	81,12	75,17	66,39

5. Algkooli õpetajad.
Personnel enseignant
des écoles primaires.

Õpetajaid oli 1931/32 6/a.
algul algkoolis kooli nime-
kirjade järgi üldse 3925, ehk
ligikaudu sama palju kui eelmisel 6/a.:

1931/32 6/a.	1930/31 6/a.	+	-	arv	%
Linnus	1 207	1 204	+3	+0,2	
Maal	2 713	2 742	-24	-0,9	
Kokku	3 925	3 946	-21	-0,5	

Kvaliteedilt on õpetajaskond paranenud veelgi ja
seda nii maa- kui linnakoolis. Oli kutsega õpetajaid:

	1931/32	1930/31	1929/30
Linnakoolis	87,2	86,3	86,6
Maakoolis	95,4	93,3	92,4
Kokku	92,9	91,2	90,7

3925 õpetajast töötas 1931/32 6/a.:

	Maal	Linnas	Kokku
Ainult ühes koolis	07,1	66,0	87,5
Mitmes koolis	2,9	34,0	12,5

¹⁾ Ülalpidajalt ja kõrvalt saadud summad koos arvatud.

Selgituseks lisame, et mitmes koolis töötajad esinevad korduvalt ka mitme kooli nimikirjas, suuredades seega õpetajate tõelisi arvu. 1931 a. jaanuaris toimitud õpetajaskonna koostise eriuurimuse andmeil oli õpetajaid tegelikult vähem kui näitavad

kokkuvõtted koolide järgi: linnus 25,6%, maal 1,6%. Ligikaudse õpetajate tegeliku arvu saamiseks oleks need % määrad praktiliselt kasutatavad ka 1931/32 õ/a. kohta.

Algkooli õpetajad — Personnel enseignant.

16.	Õpetajate arv 1930/31 tegeliku õppetöö lõpul Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1930/31	Aasta jooksul lahkunud Ont quitté l'école au cours de l'année scolaire	Aasta jooksul tulnud juurde Engagés pendant l'année scolaire	Õpetajate arv 1931/32 tegeliku õppetöö lõpul Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1931/32	Õpetajate koostis 1931/32 õ/a. algul % Effect. du person. enseign. au commenc. de l'an. scol.					
					Kutsesega Agaud diplôme d'instituteur	Näist arve suht. õpetajate arviga Doit avec enseign. de l'école normale d'instit.	Kutseseta Sans diplôme d'instituteur	Kokku Total	Almuult ühes koolis à une seule école	Mitmes koolis aux plus. écoles
Linnad — Villes:										
1931/32	100	13,9	14,8	100,9	87,2	23,2	12,8	100	66,0	34,0
1930/31	100	16,1	13,0	97,8	80,3	23,0	13,7	100	65,8	34,2
1929/30	100	11,2	12,6	101,4	80,6	21,4	13,4	100	65,7	34,3
1928/29	100	11,5	13,0	101,6	88,3	10,5	11,7	100	60,8	39,2
1927/28	...	9,0	4,0	...	89,0	...	10,4	100
Maad — Arrond.:										
1931/32	100	11,8	13,8	102,0	95,4	40,1	4,6	100	97,1	2,9
1930/31	100	22,4	12,8	90,4	93,3	38,3	6,7	100	96,0	4,0
1929/30	100	13,5	18,6	105,1	92,4	37,7	7,6	100	95,7	4,3
1928/29	100	14,0	16,3	102,3	91,4	32,8	8,6	100	96,3	3,7
1927/28	...	11,0	9,5	...	87,3	...	12,7	100
Kokku — Total:										
1931/32	100	12,5	14,2	101,7	92,9	35,2	7,1	100	87,5	12,5
1930/31	100	20,5	13,1	92,6	91,2	34,1	8,8	100	86,8	13,2
1929/30	100	12,8	16,8	104,0	90,7	33,1	9,3	100	86,8	13,2
1928/29	100	13,2	15,3	102,1	90,4	28,8	9,0	100	87,3	12,7
1927/28	...	10,4	7,8	...	88,0	...	12,0	100

II. KESKKOOLID — ÉCOLES SECONDAIRES.

6. Koolide, klasside ja õpilaste arv ning koostis. 1931/32 õ/a. lõpul töötas üle riigi 76 keskkooli, arvatud hulka ka 3 õpetajate seminari. 76 keskkoolist asus linnus 71 (aval. 44, era 27), maal 5 (3 aval., 2 era). Ühiskooli oli linnus 40, lahuskooli 22; maal töötavad ainult ühiskoolid (5). Avalikes keskkoolis oli vaa- deldaval õ/a. üldse 338 klassi (1930/31 õ/a. 405)

10 609 õpilasega (1930/31 õ/a. 12 328), erakeskkoolis 119 (115) klassi 2649 (2591) õpilasega. Viimase kahe aasta jooksul on vähenenud keskkoolis klasside arv 98 (17,7%), õpilaste arv 2405 (15,4%) võrra:

	Klasse	Õpilasi	Õpilasi 1 kl. kohta
1931/32 õ/a.	457	13 258	29
1930/31 „	519	14 919	29
1929/30 „	555	15 663	28

Keskkooli klasside arv — Nombre de classes des écoles secondaires.

17.	Arv 1931/32 Nombre des classes							Klasside üldarv = 100 Nombre total des classes = 100					
	I	II	III	IV	V	VI	Kokku Total	I	II	III	IV	V	VI
Maad üheslinnadega Arrondissements avec les villes													
Harju	25	20	28	27	27	1	134	18,7	19,4	20,0	20,1	20,1	0,8
Viru	12	12	12	11	12	1	60	20,0	20,0	20,0	18,2	20,0	1,7
Järva	5	4	4	5	4	—	22	22,7	18,2	18,2	22,7	18,2	—
Lääne	3	2	3	3	3	1	15	20,0	13,3	20,0	20,0	20,0	6,7
Saare	2	2	2	3	3	—	12	16,7	10,7	16,6	25,0	25,0	—
Pärnu	0	7	5	7	7	—	32	18,7	21,9	15,6	21,9	21,0	—
Viljandi	5	6	6	8	7	—	32	15,6	18,7	18,8	25,0	21,9	—
Tartu	18	18	20	21	21	1	99	18,2	18,2	20,2	21,2	21,2	1,0
Valga	5	6	5	7	6	—	29	17,2	20,7	17,3	24,1	20,7	—
Võru	3	3	2	2	2	—	12	25,0	25,0	16,7	16,7	16,7	—
Petseri	2	2	2	2	2	—	10	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	—
Kokku — Total:													
1930/31	86	98	89	96	94	4	457	18,8	19,2	19,5	21,0	20,6	0,9
1929/30	101	104	106	90	105	4	519	19,5	20,0	20,4	19,1	20,2	0,8
1928/29	109	112	107	107	112	8	555	19,6	20,2	19,3	19,3	20,2	1,4
1927/28	115	113	113	113	121	7	582	19,6	19,5	19,4	19,5	20,8	1,2
1927/28	109	117	117	120	124	9	596	18,3	19,6	19,6	20,2	20,8	1,5

Õpilaste arv. Õpilaste arv on 1931/32 õ/a. vähenenud õige tunduvalt, tervelt 1661 is. võrra (eelmisel aastal 744):

	1931/32	1930/31	+ %
I kl.	2 741	3 295	-554 -20,2

II kl.	2 640	3 009	-459 -17,4
III „	2 664	3 136	-472 -17,7
IV „	2 470	2 520	-50 -2,0
V „	2 507	2 735	-138 -5,3
VI „	146	134	+12 +8,2
Kokku	13 258	14 919	-1 661 -12,5

Tab. 18 selgitab õpilaste arvu suhtelist vahetõrka üksikuis klasses ja keskmist klassi koormust viimase 5 a. jooksul.

Keskkoooli õpilaste arv klasside järgi (õpilaste üldarv = 100).
Nombre d'élèves des écoles secondaires d'après les classes (total des élèves = 100).

18.	I	II	III	IV	V	VI
Õppeaasta — Année scolaire:						
1931/32	20,7	19,9	20,1	18,6	19,6	1,1
1930/31	22,1	20,8	21,0	16,9	18,3	0,9
1929/30	23,1	21,6	19,5	16,6	17,0	1,3
1928/29	24,7	21,1	19,0	16,9	17,1	1,2
1927/28	23,2	20,9	19,5	16,8	18,2	1,4
Keskmine klassi kohta — Moyenne par classe:						
1931/32	32	30	30	26	28	37
1930/31	33	30	30	25	26	34
1929/30	33	30	29	24	25	25
1928/29	35	30	27	24	23	29
1927/28	36	30	28	24	25	26

Õpilaste sugu. Poeglapsi on keskkooles vähem kui tütarlapsi, ehkki algkoolis poisid ülekaalus:

	1931/32	1930/31	1929/30
Tüdrukud	52,7	52,5	52,1
Poisid	47,3	47,5	47,9

Õpilaste vanus. Keskkoooli õpilaste normaalvanuse rühm (15—20 a.), kuhu kuulub ümmarguselt 75% õpilasist, on aasta jooksul 2,6 punkti võrra kahanenud nooremate ja vanemate (alla 15 a. ja 21 a. ja üle) õpilaste võrdse kasvu arvel.

Vanuserühm 21 ja üle moodustub peamiselt kolme õhtukeskkooli — Tallinna ja Narva kolledži ja Tartu õhtu ühisgümnaasiumi — õpilasist (mehed suures ülekaalus).

Keskkoooli õpilaste vanus (üldarv = 100) — *Répartition des élèves des écoles secondaires d'après l'âge (nombre total = 100).*

19.	Alla 15 a. Moins de	15—17 a.	18—20 a.	21—25 a.	Üle 25 a. Plus de
	Poisid — Garçons.				
1931/32	15,8	45,2	26,9	6,0	6,1
1930/31	14,0	51,2	24,7	4,3	4,9
	Tüdrukud — Filles.				
1931/32	17,3	51,4	27,1	3,1	1,1
1930/31	15,7	55,1	25,0	3,0	1,2
	Kokku — Total.				
1931/32	16,6	48,5	27,0	4,4	3,5
1930/31	15,3	53,3	24,8	3,6	3,0

Õpilaste rahvus ja kodakondsus. Keskkoooli õpilaste nimekirjus seisib 1931/32 õ/a. üldse 13 587 õpilast (aasta läbikäigu arv), neist Eesti kodanikke 13 230, välismaalasi 357 ehk 2,6%.

Õpilasi-välismaalasi oli keskkooles 1931/32 õ/a. 357, neist enamik kodakondsuseta venelased:

Venelasi	205, neist kodakondsuseta	107
Sakslasi	73, „	17
Juute	24, „	9
Muid	55, „	...

Keskkoooli õpilaste rahvus % (õpilaste arv välismaalasteta = 100).
Nationalité des élèves des écoles secondaires en %.

20.	Eesti kodanikud — Sujets estons										Välismaalased Sujets étrangers
	Eestlased Estoniens	Venelased Russes	Sakslased Allemands	Rootslased Suédois	Lätlased Lettons	Soomlased Finnois	Juudid Juifs	Muid Autres			
	Poisid — Garçons.										
1931/32	84,3	4,5	8,2	0,6	0,3	0,0	1,7	0,4	0,4	2,6	
1930/31	86,0	4,2	7,3	0,4	0,3	0,0	1,4	0,4	0,4	2,9	
1929/30	85,7	4,1	7,6	0,5	0,3	0,0	1,4	0,4	0,4	2,9	
1928/29	84,9	4,4	8,0	0,5	0,3	0,0	1,5	0,4	0,4	2,8	
1927/28	82,1	6,2	8,4	0,6	0,5	0,0	1,5	0,7	0,7	...	
	Tüdrukud — Filles.										
1931/32	85,1	4,9	7,3	0,5	0,1	0,1	1,2	0,4	0,4	2,5	
1930/31	85,8	4,8	7,0	0,3	0,3	0,1	1,2	0,5	0,4	2,7	
1929/30	85,8	4,8	7,0	0,3	0,4	0,0	1,3	0,4	0,4	2,8	
1928/29	85,2	4,8	7,2	0,3	0,5	0,1	1,4	0,5	0,4	2,7	
1927/28	83,1	6,4	7,1	0,4	0,6	0,1	1,5	0,8	0,8	...	
	Kokku — Total.										
1931/32	84,7	4,7	7,8	0,5	0,4	0,1	1,4	0,4	0,4	2,6	
1930/31	85,9	4,5	7,2	0,4	0,3	0,0	1,3	0,4	0,4	2,8	
1929/30	85,7	4,4	7,3	0,4	0,4	0,0	1,4	0,4	0,4	2,9	
1928/29	85,0	4,6	7,5	0,4	0,4	0,1	1,5	0,5	0,4	2,7	
1927/28	82,6	6,3	7,7	0,5	0,6	0,1	1,5	0,7	0,7	...	

Õppekeel. Keskkoooli õpilasist õppis 1931/32 õ/a. (aasta läbikäigu arvud) eesti ja muukeelseis kooles:

Õppekeel:	Õpil. arv	%
Eesti	11 133	81,0, neist eesti. 10 988, venel. 56
Eesti-vene	290	2,1, „ „ 200, „ 83
Vene	717	5,3, „ „ venel. 631
Saksa	1 238	9,5, „ „ saksl. 1 072, venel. 58
Rootsi	21	0,2, „ „ rootsl. 21
Läti	12	0,1, „ „ lätl. 12
Juudi	30	0,3, „ „ juute 30
Juudi-vene	87	0,6, „ „ 87
Kokku	13 587	100

Eestlasi oli eesti õppekeelega kooles 1931/32 õ/a. 98,7%, eelmisel õ/a. 99,0%. Vene ja saksa õppekeelega kooles vähenes eestlaste arv: iga 100 õpilase kohta tuli eestlasi — saksa kooles 1931/32 õ/a. 0,7, 1930/31 õ/a. 1,5, vene õppekeelega kooles 1931/32 õ/a. 1,8, eelmisel õ/a. 2,8.

Eestlaste arv keskkooles keelte järgi (% iga õppekeele rühma üldarvust). — *Élèves de la nationalité estonienne dans les écoles secondaires suivant la langue d'enseignement.*

21.	Kooli õppekeel — Langue d'enseignement								
	Eesti Estonienne			Vene Russe			Saksa Allemande		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
1931/32	98,6	98,8	98,7	1,9	1,8	1,8	0,6	0,8	0,7
1930/31	98,9	99,1	99,0	2,5	3,1	2,8	1,8	1,2	1,5
1929/30	98,9	99,0	98,9	3,6	4,2	3,9	1,8	1,4	1,6
1928/29	99,0	99,3	99,2	2,7	3,8	3,2	1,2	1,2	1,2
1927/28	98,9	99,2	99,1	3,7	4,8	4,3	1,8	1,4	1,6

Õpilaste päritolu. Vanemate alalise elukoha järgi jagunevad 1931/32 õ/a. keskkooooli õpilased järgmiselt (sulgudes 1929/30 õ/a. arvud):

a) linnakooles: omast linnast	63,0 (60,1)
„ maakonnast	25,3 (29,7)
„ mujalt	11,7 (10,2)
b) alevikooles: omast alevist	25,0 (25,9)
„ maakonnast	63,6 (62,6)
„ mujalt	10,8 (11,5)
c) maakooles: omast vallast	37,0 (51,4)
„ võõrast	35,7 (38,8)
„ mujalt	26,7 (9,8)

7. Õpilaste koostise moodustumine ja õppetöö korralikkus.
Composition de l'effectif des écoliers et régularité de l'enseignement.

1931/32 õ/a. moodustasid õpilaste üldkoostises eelmisest õ/a. pärit õpilased 73,3%, neist klassist klassi üle viidud 67,9% (eelm. õ/a. 66,8%) ja sama klassi jäänud 5,4% (6,6%). Uute õpilaste rühm — 26,7% õpil. üldarvust — koosnes peaaesjalikult teisist

kolest sisseastunud õpilasist (25,4%) ja viimaste hulgas on muidugi esikohal äsja 6 kl. algkooli lõpetanud lapsed (69,9%). Üldse on 1931 a. kevadel (1930/31 õ/a.) algkooli 6 klassi lõpetanud 8750 last, neist jätkasid õppimist keskkooles sama aasta sügisel (1931/32 õ/a.) 2302 ehk 26,3% (1930/31 õ/a. — 2890 is. = 38,8%).

Keskkooli õpilaste koostise moodustumine (õpilaste arv = 100).
Formation de l'effectif des élèves des écoles secondaires (nombre total des élèves = 100).

22.	Eelmisest aastast pärit õpilased <i>Élèves restés à l'école depuis l'année passée</i>						Teisist koolast sisseastunud õpilased — <i>Élèves venant d'autres écoles</i>						Kodust sisseastunud õpilased <i>Élèves venant de chez leurs parents</i>						Kokku uuesti sisseastunud õpil. <i>Total des élèves entrés à l'école</i>		
	Eelmisest klassist üle viidud <i>Élèves passés d'une classe en autre</i>			Sama klassi jäänud <i>Élèves restés en même classe</i>			Üldse <i>Gr. total</i>			Neist eelm. õ/a. algk. 6 kl. lõp. <i>Dont ayant pas. pend. l'an. scol. préc. le cours de 6 cl. de l'éc. prim.</i>			Varemalt algk. 6 kl. lõpetanud <i>Ayant passé le cours de 6 cl. de l'écol. primaire</i>			Kodus ettevalmistusega <i>Élèves à la maison</i>					
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.			
1931/32	65,2	70,2	67,9	6,1	4,7	5,4	27,0	24,1	25,4	66,0	73,7	69,9	1,6	0,9	1,2	0,1	0,1	0,1	28,7	25,1	26,7
1930/31	64,8	68,4	66,3	7,1	6,2	6,6	27,0	24,7	25,3	75,6	79,0	77,0	0,0	0,6	0,7	0,2	0,1	0,1	28,1	25,4	26,6
1929/30	60,2	70,0	68,2	6,0	5,6	5,8	26,4	23,4	24,8	82,0	86,7	84,3	1,1	0,9	1,0	0,3	0,1	0,2	27,8	24,4	26,0
1928/29	65,4	67,7	66,6	5,7	5,2	5,4	27,5	25,0	26,7	77,3	77,4	77,3	1,1	0,9	1,0	0,3	0,3	0,3	28,0	27,1	28,0
1927/28	65,4	71,4	68,7	4,9	4,0	4,4	28,5	23,2	25,6	61,0	76,0	68,5	0,9	1,1	1,0	0,3	0,3	0,3	29,7	24,6	26,0

Õppetöö korralikkus on 1931/32 õ/a. halvenenud, võrreldes eelmise õ/a.: puudumistundide arv on tõusnud 58,4-lt 62,3-le, suurenenud kevadine koolist varem ärajäämine. Pisut on siiski vähenenud (tüdrukute arvel) sügisene hiline mine õppetöö algul. Iga õpilase kohta tuli viimase kolme aasta jooksul puudumistunde:

	1931/32	1930/31	1929/30	3 a. keskmine
	õ/a.	õ/a.	õ/a.	
Harjumaal keskkooles	72,8	67,8	68,0	69,4
Viru „ „	58,7	46,3	51,8	52,0
Järva „ „	50,7	40,7	52,5	48,1
Lääne „ „	46,5	48,4	52,9	49,4
Saare „ „	37,4	32,2	35,7	35,2
Pärnu „ „	60,3	51,8	51,9	54,4
Viljandi „ „	62,5	64,2	60,0	62,2
Tartu „ „	54,0	55,9	58,2	56,1
Valga „ „	69,0	61,7	64,0	64,0
Võru „ „	64,0	56,4	50,8	55,9
Petsari „ „	59,3	62,1	77,7	66,3
Keskmiselt	62,3	58,4	59,9	60,1

Õppetegevuse algul kooli mittellõpetanud ja õppetegevuse lõpul varem ärajäänud õpilased (% üldarvust).

Fréquentation irrégulière de l'école (% au nombre total)

23.	Õppetegevuse algul ei lüüsnud kooli <i>Nombre d'élèves absents au commenc. de l'année scolaire</i>			Enne õppetegevuse lõppu jäid koolist ära <i>Nombre d'élèves ayant quitté l'école avant la fin de l'année scolaire</i>			Puudumistundide arv 1 õpilase peale <i>Nombre des heures d'absence par élève</i>		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
	1931/32	3,3	3,0	3,1	7,3	5,3	6,2	58	66
1930/31	3,3	3,2	3,3	5,7	4,2	4,9	55	62	58
1929/30	3,2	2,2	2,7	6,1	4,7	5,3	56	63	60
1928/29	3,5	2,5	2,9	6,5	4,0	5,7	64	68	66
1927/28	2,7	2,4	2,5	4,8	4,3	4,5	50	57	53

8. Õpilaste edasijõudmine.
Progrès des élèves. Õpilaste edasijõudmine on veidi paranenud: 1931/32 õ/a. kevadel on klassikursuse lõpetanud 70% õpilasist, eelmisel 69,5%. Üksikuisel klassis näitab õppetöö edukus tõusu üle 1% vaid I (+1,8%)

Keskkooli õpilaste edasijõudmine õppimises — Progrès des élèves des écoles secondaires.

24.	Klassikursuse lõpetanud õpil. <i>Élèves ayant passé le cours de la classe</i>	Klassikursust mittellõpetanud õpilased — <i>Élèves n'ayant pas passé le cours de la classe</i>		Klassikursuse lõpetanud (õpil. arv õ/a. lõpul = 100) <i>Élèves ayant passé le cours de la classe (nombre des élèves à la fin de l'an. scol. = 100)</i>					
		Toiseks aast. sama kl. jäst. <i>Restés en même classe</i>	Järelikats. määratud <i>Examens supplém.</i>	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	V kl.	VI kl.
		Poisid — Garçons.							
1931/32	66,3	11,1	22,6	64,5	59,5	64,0	83,6	96,6	
1930/31	66,0	10,6	23,4	62,4	59,7	64,0	83,0	96,1	
1929/30	66,8	12,2	21,0	59,4	64,2	61,7	85,8	97,9	
1928/29	69,2	10,4	20,4	64,4	65,4	64,7	86,0	97,8	
1927/28	62,7	9,7	27,0	58,8	58,0	60,0	78,1	99,0	
Tüdrukud — Filles.									
1931/32	73,1	8,3	18,6	72,3	67,8	66,5	89,2	100,0	
1930/31	72,6	8,3	19,1	70,8	66,5	66,9	88,7	92,7	
1929/30	71,5	9,9	18,6	68,3	68,2	67,5	88,3	100,0	
1928/29	75,3	8,6	16,1	70,1	71,0	72,8	91,1	94,4	
1927/28	69,8	7,4	23,0	65,9	67,7	65,4	83,4	95,9	
Kokku — Total.									
1931/32	70,0	9,6	20,4	68,6	64,0	63,4	86,7	97,9	
1930/31	69,5	9,4	21,1	66,8	63,3	65,5	86,0	94,7	
1929/30	69,3	11,0	19,7	62,2	66,3	64,8	87,2	99,0	
1928/29	72,4	9,5	18,1	67,4	68,4	69,1	88,8	94,0	
1927/28	66,3	8,5	25,2	62,3	63,5	62,0	81,0	97,5	

ja VI (+3,2%). Langenud on klassikursuse lõpetanute arv nimetamisväärt III klassis (—2,1%). Teiseks aastaks jäetud (1931/32 õ/a. 9,6, eelm. 9,1%) ja nende õpilaste arv, kellele määratud järelkatsed (1931/32 õ/a. 20,4, eelm. 21,1%) püsib peaaegu eelmise aasta tasemel. Tüdrukud ületavad poisse edasijõudmises kõigis klassides.

1931/32 õ/a. (1932 a. kevadel) lõpetas keskkooli üle riigi 1918 isikut (ilma Tallinna kolledžita) ehk 87,7% lõpuklassi õpilastist:

	% lõpuklassi õpilastist	% lõpetanute üldarvust	
Humanitaar harud	1 028	88,4	53,6
Reaal	285	87,7	14,9
Kommerts	194	89,4	10,1
Majapidamis	166	85,1	8,7
Pedagoogika	106	100,0	5,5
Muudes harudes	130	...	7,2
Kokku	1 918	87,7	100,0

Keskkooli õpilaste edasijõudmine lõpuklassis õppeharude järgi 1931/32 õ/a. (õpilaste üldarv õ/a. lõpul = 100).
Progrès des élèves des écoles secondaires.

26.	Klassikursuse lõpetanud õpilased				Teiseks aastaks klassi jäetud			Järelkatsed määratud		
	<i>Élèves ayant passé le cours de la classe</i>				<i>Résts en même classe</i>			<i>Examens supplémentaires</i>		
	P.-G.	T.-F.	K.-T.		P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnad — Villes	793	1 049	1 842	44	30	74	91	84	175	
Maad — Arrond.	37	39	76	1	2	3	9	8	17	
Üldse — Total	830	1 088	1 918	45	32	77	100	92	192	
Humanitaar	302	636	1 028	19	17	36	49	50	99	
Human.-klassika	20	—	20	3	—	3	4	—	4	
Reaal	252	33	285	13	2	15	22	3	25	
Kommerts	44	150	194	3	5	8	4	11	15	
Majapidamis	—	166	166	—	7	7	—	22	22	
Pedagoogika	48	58	106	—	—	—	—	—	—	
Sotsiaal	27	17	44	2	—	2	3	1	4	
Põllumajanduse	16	8	24	1	—	1	6	4	10	
Aiamajanduse	7	15	22	1	—	1	2	1	3	
Ehitustehnika	8	5	13	2	—	2	3	—	3	
Tehnika	8	—	8	1	1	2	7	—	7	
Klassika	8	—	8	—	—	—	—	—	—	

	%			%			%		
Linnad — Villes	85,5	90,2	88,1	4,7	2,6	3,5	9,8	7,2	8,4
Maad — Arrond.	78,7	79,6	79,2	2,1	4,1	3,1	19,2	16,3	17,7
Üldse — Total	85,1	92,8	87,7	4,6	2,6	3,5	16,3	7,6	8,8
Humanitaar	85,2	90,5	88,4	4,1	2,4	3,1	10,7	7,1	8,5
Hum.-klassika	74,1	—	74,1	11,1	—	11,1	14,8	—	14,8
Reaal	87,8	80,8	87,7	4,5	5,3	4,0	7,7	7,0	7,7
Kommerts	86,8	90,4	89,4	8,9	3,0	3,7	7,8	6,0	6,0
Majapidamis	—	85,1	85,1	—	3,6	8,6	—	11,3	11,3
Pedagoogika	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—	—	—
Sotsiaal	84,4	94,4	88,0	6,2	—	4,0	9,4	5,6	8,0
Põllumajanduse	69,6	68,7	68,6	4,3	—	2,8	26,1	33,3	28,6
Aiamajanduse	70,0	93,8	84,6	10,0	—	3,9	20,0	6,2	11,5
Ehitustehnika	61,5	100,0	72,2	15,4	—	11,1	23,1	—	16,7
Tehnika	50,0	—	47,0	6,2	100,0	11,8	43,8	—	41,2
Klassika	100,0	—	100,0	—	—	—	—	—	—

Keskkoolide tulud¹⁾ — Recettes des écoles secondaires.

27.	Koolide arv Nombre d'écoles	Riigilt Subvention de l'État	Omavalitsusilt Subventions des administrations locales	Seltselt ja crailskuult Subventions des sociétés et personnes privées	Õppemaksust Rtribution scolaire	Mujalt Autres ressources
Linnad — Villes: 1931/32	71	47,5	11,1	6,8	32,9	1,7
1930/31	72	55,1	8,9	6,5	28,1	1,4
1929/30	76	57,5	8,8	5,9	26,8	1,5
1928/29	78	57,5	7,9	5,5	27,0	1,5
1927/28	75	59,2	5,8	4,2	28,4	2,4
Maad — Arrond.: 1931/32	5	36,9	17,1	13,4	30,2	2,4
1930/31	5	59,5	15,3	2,0	18,8	4,4
1929/30	7	61,7	12,2	0,6	18,0	0,6
1928/29	8	57,2	14,4	3,0	18,6	0,6
1927/28	8	60,6	10,5	2,8	24,1	2,0
Üldse — Gr. total: 1931/32	76	47,1	11,3	7,1	32,8	1,7
1930/31	77	55,3	9,2	6,3	27,7	1,5
1929/30	83	57,7	9,0	5,6	25,0	1,8
1928/29	86	57,5	8,3	5,3	27,1	1,8
1927/28	83	59,3	6,1	4,1	28,1	2,4

¹⁾ Ülalpidajalt ja kõrvalt saadud summad koos arvatud.

Kevadel järelkatsete saajaid oli keskkooles viimaseil aastail 20% ümber (1931/32 õ/a. 20,4%). Teatavasti enamik neist õiendab järeleksamid rahuldavalt. Kokkuvõtteid järelkatsete tulemusist üleriikli. ulatuses pole tehtud. Kahel viimasel aastal on siiski selgitatud järelkatsete tulemusi pealinna keskkooles kus õpib ümmarguselt 2/5 (1931/32 õ/a. 35%) keskkooli õpilaste üldarvust.

Tab. 26 nähtub, et 1932 a. sügisel keskm. 4,8% (1931 a. sügisel 7,6%) järelkatsete saajaist ei ilmunud üldse eksamil, osutus järelkatsel nõrgaks 8,2% (1931 a. süg. 9,4%) ja õiendas rahuldavalt 87% (83%).

Õpilaste määratud järelkatsete tulemusid klasside järgi Tallinna keskkooles — Résultats des examens supplémentaires aux écoles secondaires de Tallinn.

26.	Järelkatsete saajaist (= 100) — Du nombre total en %			
	Õiendus järeleksamid Ont passé ses examens	Ei õiendanud, mille põhjuseks N'ont pas passé à cause de		
		Nõrgad teadmisel L'insuffi- sance de con- naissances	Mitte ilmunne Ne s'ayant pas présenté	Kokku Ensemble
1931/32 õ/a.				
I kl.	84,3	11,5	4,2	15,7
II " " " "	89,8	4,1	6,1	10,2
III " " " "	84,0	10,5	5,5	16,0
IV " " " "	90,0	0,2	3,8	10,0
V " " " "	82,4	14,7	2,0	17,6
Kokku	87,0	8,2	4,8	13,0
1930/31 õ/a.				
I kl.	82,5	9,2	8,3	17,5
II " " " "	77,5	12,7	9,8	22,5
III " " " "	87,2	8,2	4,6	12,8
IV " " " "	82,7	9,0	8,3	17,3
V " " " "	91,8	2,1	6,1	8,2
Kokku	83,0	9,4	7,6	17,0

9. Keskkoolide tulud ja kulud. Tulud. Suurema osatähtsusega keskkooli tuludes omavad riigilt saadavad summad ja õppe- maksa: 1931/32 õ/a. 79,9%, 1930/31 õ/a. 83%.

Vaadeldaval õ/a. on riigi toetuse osatähtsus vähenenud 47,1%-le 55,3%-lt 1930/31 õ/a. (—8,2%), mis tingitud peamiselt sellest, et 1931/32 õ/a. peale avalikkude keskkoolide õppejõudude palgast riik kannab endise 100% asemel vaid 80%, kuna kooliülalpidaja maksab 20%. Riigi toetuse vähendamine sundis kooliülalpidajaid tõstma õppemaksu ja selle järeldusel on tõusnud ka õppemaksu osatähtsus vaadeldava õ/a. üldsissetulekus 5,1% võrra:

Kulud: Keskkoollide ülalpidamiseks on kulu-
tatud 1931/32 õ/a. Kr 2 184 891 ehk Kr 499 774
(—18,6%) vähem kui eelmisel aastal:

	1931/32 õ/a. kr	1930/31 õ/a. kr	Vähemamine kr	%
Linna	2 111 843	2 668 429	456 586	—17,8
Maa	73 048	116 236	43 188	—37,2
Kokku	2 184 891	2 684 665	499 774	—18,6

Üle poole 1931/32 õ/a. teostunud kulude kokku-
tõmbamisest on kaetud õpetajate ja kooliteenijate
palgakulu arvel. Palgakulu omab endiselt suurema
osatähtsuse väljaminekus ja on suhteliselt 1931/32 õ/a.
mõne punkti võrra tõusnudki (% üldkulust):

	1931/32 õ/a.	1930/31	%
Õpetajate palk	66,7	63,0	104,3
Ametn. ja teen. palk	9,1	8,5	107,1
Kokku	75,8	72,4	104,7

Keskkoollide kulud % — Dépenses des écoles secondaires en %.

28.		Palkadeks juhata- jale ja õpetajale Salaires du direc- teur et du person- nel enseignant		Palkadeks ametni- kele ja teenijale Salaires des em- ployés et du service		Alajanduse (hüü, kütte, vaigustus) kuludeks Dépenses économi- ques (loyer, chauffage, éclairage)		Õppevahendite mu- reresniseks ja ruu- matukõrgude täien- damiseks — Achats des moyens d'enseig- nement et complète- ment de bibliothèques		Õpilaste toetuseks Secours aux élèves		Muid kulud Autres dépenses		Kokku — Total	
		1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	1931/32	1930/31
Linna — Villes:	1931/32	66,4	9,2	11,4	2,3	1,9	8,8	100							
	1930/31	63,9	8,5	10,6	3,0	5,6	8,4	100							
	1929/30	64,8	9,2	9,8	3,1	5,7	8,4	100							
	1928/29	64,8	7,9	9,5	3,0	5,3	9,5	100							
	1927/28	66,3	8,4	10,3	3,4	5,3	10,2	100							
Maa — Arrond.	1931/32	73,7	6,5	8,4	2,0	0,9	8,5	100							
	1930/31	64,2	7,6	8,4	5,5	4,0	10,3	100							
	1929/30	63,8	6,9	6,6	3,8	2,7	16,2	100							
	1928/29	60,6	6,1	8,3	5,0	2,9	17,1	100							
	1927/28	67,0	7,1	8,9	5,7	0,1	11,2	100							
Üldse — Gr. total:	1931/32	66,7	9,1	11,2	2,3	1,9	8,8	100							
	1930/31	63,9	8,5	10,5	3,1	5,5	8,5	100							
	1929/30	64,7	8,1	9,6	3,2	5,5	8,9	100							
	1928/29	64,5	7,8	9,4	3,1	5,2	10,0	100							
	1927/28	66,4	8,3	10,2	3,5	1,3	10,3	100							

Keskmiselt kulutati I õpilasele 1930/31 õ/a. Kr 162,6,
1931/32 õ/a. Kr 150,1 ehk Kr 12,5 (—7,7%) vähem.

Jaotades koole nende ülalpidajate järgi, on kulu-
tatud viimaseil aastail I õpilasele:

Ühe keskkooli õpilase peale kulutati kr — Dépenses par élève dans les écoles secondaires kr.

29.	Kooli ülalpidaja:	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28
RIik — État		214,42	233,40	231,62	227,44	219,76
Linn — Ville		152,88	167,39	164,89	163,41	146,59
Maa — Arrondissement		173,17	180,16	193,87	205,14	170,03
Selts — Société		135,19	142,85	149,99	136,93	118,69
Erasisik — Personne privée		123,55	115,58	117,32	99,87	88,44
Linn ja maa — Ville et arrondissement		141,43	145,73	160,57	147,19	141,82
Linn ja selts — Ville et société		—	—	45,24	168,27	52,90
Linn ja erasisik — Ville et personne privée		24,48	—	—	—	—
Keskmiselt — Moyenne		150,10	162,65	169,95	161,73	144,72

**10. Keskkoollise õpetaja-
jate koostis.**
Personnel enseignant
des écoles secondaires.

Õpetajaid oli tegeliku õppetöö
algul kõigis keskkoolis kooli-
nimekirjade järgi:

	M.	N.	Kokku
1931/32 õ/a.	764 (61,2%)	485 (38,8%)	1 249
1930/31 „	844 (63,4 „)	488 (36,6 „)	1 332
Vähemamine { arv	80	3	83
nasti jooksul { %	9,5	0,6	6,2

Kutseta õpetajaid oli vaadeldaval õ/a. 36,3%,
eelmisel 38,9%. 1249 õpetajast töötas 1931/32 õ/a.
ainult ühes koolis 40,8%, mitmes — 59,2%. Tege-
likult oli 1931/32 õ/a. keskkooli õpetajaid, tuge-
des eelmisel õ/a. teostatud õpetajate koostise eriuurimu-
sele, keskmiselt tugevasti 25% (1930/31 õ/a. täpsalt
28,8%) vähem kui seda näitavad koolinimekirjad,
kus mitmes koolis töötajad arvestatud korduvalt.

Keskkoollise õpetajate % — Personnel enseignant des écoles secondaires en %.

30.	Õpetajate arv 1930/31 tegeliku õppetöö lõpul Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1930/31	Aasta jooksul lahku- nud Ont quitté l'école au cours de l'an scolaire	Aasta jooksul juure- tulnud — Engagés au cours de l'année scolaire	Õpetajate arv 1931/32 tegel. õppetöö lõpul Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1931/32	Õpetajate koostis 1931/32 õ/a. algul % Effect. du pers. enseign. au commenc. de l'année scolaire			Neli töötas — Dont occup.	
					Kutsuga Ayant diplôme d'instituteur	Kutseta Sans diplôme d'instituteur	Kokku Total	Ainult ühes koolis à une seule école	Mitmes koolis dans plu- sieurs écoles
1931/32	100	25,4	18,8	93,4	63,7	36,3	100	40,8	59,2
1930/31	100	21,2	13,9	92,7	61,1	38,9	100	42,3	57,7
1929/30	100	12,1	10,0	97,9	59,2	40,8	100	44,3	55,7
1928/29	100	15,7	15,6	99,9	60,5	39,5	100	44,6	55,4
1927/28	10,8	8,7	..	60,9	39,1	100

Alg- ja keskkoolide õpilaste vasts 1931/32 õ/a. (31. XII. 31). — *Age des élèves des écoles primaires et secondaires en 1931/32.*

	Kuni 8 a. <i>Moins de</i>			8—14 a.			15 a. ja vanemad <i>et plus</i>			Kokku <i>Total</i>		
	P.	T.	K.	G.	P.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
a) Algkoolid — Écoles primaires.												
Linnad — Villes	494	455	949	12 607	13 104	24 711	639	490	1 119	13 730	13 049	26 779
Tallinn	207	190	397	4 802	4 575	9 377	195	146	341	5 204	4 911	10 115
Haapsalu	18	14	32	217	198	415	2	4	6	237	210	453
Kuressaare	9	2	11	222	219	441	15	6	21	246	227	473
Narva	28	23	51	1 102	1 072	2 174	70	53	123	1 200	1 148	2 348
Nõmme	25	21	46	572	530	1 102	21	16	37	618	567	1 185
Paide	5	4	9	186	154	290	10	1	11	151	159	310
Paldiski	1	—	1	77	81	158	3	—	3	81	81	162
Petseri	8	10	18	216	192	408	5	4	9	229	206	435
Pärnu	30	38	68	862	844	1 706	33	32	65	925	914	1 839
Põltsamaa	—	—	—	138	125	263	4	1	5	142	126	268
Rakvere	20	24	44	422	383	805	20	11	31	462	418	880
Tapa	1	1	2	106	171	277	16	10	26	213	182	395
Tartu	94	87	181	2 120	2 087	4 207	125	110	235	2 330	2 290	4 629
Tõrva	4	5	9	185	162	347	18	11	29	207	178	385
Türi	10	7	17	122	125	247	9	5	14	141	137	278
Valga	11	12	23	503	526	1 029	41	34	75	555	572	1 127
Viljandi	8	8	16	476	440	916	29	34	63	513	482	995
Võru	15	9	24	239	220	459	13	6	19	267	235	502
Maad — Arrondissements	583	589	1 172	39 354	37 672	77 026	2 501	1 936	4 437	42 438	40 197	82 635
Viru	135	104	239	5 761	5 331	11 092	320	221	541	6 216	5 650	11 872
Järva	39	49	88	2 353	2 257	4 610	152	92	244	2 544	2 398	4 942
Harju	59	75	134	4 365	4 188	8 553	255	194	440	4 679	4 457	9 136
Lääne	42	46	88	3 323	3 352	6 675	199	129	328	3 561	3 527	7 088
Saare	37	33	70	2 801	2 756	5 557	197	186	383	3 035	2 975	6 010
Pärnu	52	53	105	3 439	3 295	6 734	251	159	410	3 742	3 507	7 249
Viljandi	28	22	50	2 489	2 301	4 790	142	127	269	2 659	2 450	5 109
Tartu	84	99	183	5 990	5 886	11 876	500	408	908	6 574	6 393	12 967
Valga	19	24	53	1 116	1 059	2 175	87	84	171	1 222	1 177	2 399
Võru	33	36	69	3 902	3 632	7 534	259	206	465	4 194	3 874	8 068
Petseri	55	38	93	3 815	3 615	7 430	139	130	269	4 009	3 789	7 792
Algkoolid — Éc. primaires	1 077	1 044	2 121	51 961	49 776	101 737	3 130	2 426	5 556	56 168	53 246	109 414

	Kuni 15 a. <i>Moins de</i>			15—17 a.			18—20 a.			21—25 a.			Üle 25 a. <i>Plus de</i>			Kokku <i>Total</i>		
	P.	T.	K.	G.	P.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
b) Keskkoolid — Écoles secondaires.																		
Maad hinnadega — Arrond. avec les villes:	409	521	930	935	1312	2 247	499	583	1 082	142	75	217	274	51	325	2 259	2 542	4 801
Harju	95	152	247	278	435	713	175	218	393	37	21	58	60	5	65	645	831	1 476
Järva	20	33	62	107	156	263	67	90	160	67	4	71	—	—	—	270	292	562
Lääne	16	23	39	89	88	177	64	80	144	9	8	17	1	1	2	179	200	379
Saare	13	26	39	71	62	133	19	26	45	1	—	1	—	—	—	104	114	218
Pärnu	53	67	120	187	219	406	88	60	157	4	5	9	1	—	1	333	360	693
Viljandi	65	80	145	219	273	492	141	174	315	9	7	16	—	—	—	434	534	968
Tartu	213	268	421	645	714	1 359	422	459	881	75	77	152	38	20	58	1 393	1 478	2 871
Valga	43	49	92	147	185	332	110	100	210	13	10	29	10	—	10	323	344	667
Võru	20	33	53	81	84	165	55	53	108	15	6	21	—	—	—	171	176	347
Petseri	32	18	50	78	62	140	45	37	82	3	1	4	—	—	—	158	118	276
Kokku — Total	988	1 210	2 198	2 837	3 590	6 427	1 685	1 898	3 583	375	214	589	384	77	461	6 269	6 989	13 258

Alg- ja keskkoolide kohta Keskbüroo väljaandets varem hmuunud artiklid ja andmed:

- Õppeasutised Eestis 1930/31 õ/a. A. Lepp, Eesti Statistika, 1933 a., lk. 15—26.
- Alg- ja keskkoolid 1930/31 „ „ „ „ „ „ 1932 a., lk. 69—93.
- „ „ „ 1929/30 „ „ „ „ „ „ 1926 a., lk. 73—96.
- „ „ „ 1928/29 „ „ „ „ „ „ 1930 a., lk. 75—99.
- Üldhariduslikud rahvuskoolid 1927/28 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1929 a., lk. 407—419.
- Alg- ja keskkoolid 1927/28 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1929 a., lk. 142—162.
- Õppeasutised 1925—27 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1928 a., lk. 200—216.
- Alg- ja keskkoolid 1926/27 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1928 a., lk. 471—478.
- „ „ „ 1925/26 „ „ „ „ „ „ 1927 a., lk. 611—628.

Tab. 1. Üldandmed alg- ja keskkoolide kohta 1931/32 õ/a. (järg)

Table with columns for school types (Linnad, Maad, Algkoolid, Keskkoolid), gender (mehed, naised), and various statistics. Includes sub-sections for 'Koolide arv' and 'Õpilaste arv'.

Tab. 2. Õpilaste edasijõudmine õppimises alg- ja keskkoolis 1931/32 õ/a.

Large table showing student progression from primary to secondary school. Columns include school types (Linnad, Maad), classes (I, II, III), and various metrics like 'Õpilaste üldarv' and 'Õppimise tulemus'.

1) 653 õpilase kohta puuduvad andmed (Harjumaa puuduvad andmed 630 õpilase, ja Virumaa 25 õpilase kohta).

Renseignements généraux sur les écoles primaires et second., pour l'année scol. de 1931/32 (suite).

Nombre d'élèves au 31 décembre 1931

Table with columns for V kl., VI kl., Kokku - Total, Naist keskkool, and various school types. Includes sub-headers like P., T., K. and descriptive text in multiple languages.

Progrès des élèves des écoles primaires et secondaires en 1931/32

Table showing progress of students in IV, V, VI classes, and Kokku - Total. Columns include P., T., K. for each class level.

Main data table for primary and secondary schools, organized by school type (e.g., 1761, 702, 37, 25, etc.) and including columns for P., T., K. and total counts.

Table for secondary schools (Ecoles secondaires) with columns for P., T., K. and total counts for various school numbers.

puuduvad andmed. a) 563 õpilase kohta puuduvad andmed.

Tab. 3. Alg- ja keskkooli õpilaste koostise muudatamine 1931/32 a/a. Composition de l'effectif des élèves des écoles primaires et secondaires en 1931/32.

Table with 23 columns and multiple rows. Columns include: Belmisesest aastast pärit õpilased (Elèves restés à l'école depuis l'année passée), Sama klassi jäänud (Elèves restés en même classe), Õppeaasta jooksul kooli astunud õpilased (Elèves entrés à l'école au cours de l'année scolaire), Aasta jooksul koolis olnud õpilaste arv (Total des élèves au cours de l'année scolaire), Kirjaoskamatu arv koollastujate hulgas (Nombre d'illettrés parmi les élèves entrés à l'école), and I R. õpilaste arv (I R. élèves). Rows include municipalities like Linnud - Villes, Maad - Arrond., and Altkooldid - Écoles primaires.

Table with 23 columns and multiple rows. Columns include: Belmisesest aastast pärit õpilased (Elèves restés à l'école depuis l'année passée), Eelmissesest klassist ühe viidud (Elèves passés d'une classe en autre), Sama klassi jäänud (Elèves restés en même classe), Teisest koolist (Elèves venant d'autres écoles), Õuesti sissestastunud õpilased (Elèves entrés à l'école), Kodust - Ven. de chez leurs par., Varemalt algkooli (Ayant passé le cours de 6 cl. de l'école primaire), Koduse ettevalmistusoga (Élèves à la maison), and Kokku Total. Rows include Maad ühes hinnadega (avec les villes), Keskkoolid - Éc. second., and Üldse - Total.

1) Nombre d'élèves de la I classe des écoles ayant fourni des données. 2) Ne eachant ni lire ni écrire. 3) Siin on arvestatamata jäänud koolid ilma I klassita. 4) Nombre d'élèves de la I classe de ces écoles. 5) Tallinna kolledži 630 õpilase kohta puuduvad andmed. 6) Tallinna kolledži 737 õpilase kohta puuduvad andmed.

Tab. 4. Üpilaste rahvus ja keelide andmed 1931/32 a. (aasta lõikude arvud) — Nationalité des élèves et la langue d'enseignement en 1931/32.

Keel / Language	Besti kodanikud — Sujets estons										Valismaa-lased / Sujets étrangers										Udase Grand Total		
	Eesti-venelased / Estono-russes		Saksalased / Allemands		Rootsilased / Suédois		Lätlased / Lettons		Juudid / Juifs		Munneksed / Autres		Kokku / Total		P. T. K.		P. T. K.		P. T. K.				
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	K.		
Linnad — Villes	130	1447	10948	22395	912	818	1736	627	568	1195	29	18	47	55	57	112	190	166	356	52	18	519	1051
Besti	92	10987	10499	21482	84	69	163	70	4	14	6	2	8	17	14	31	19	10	29	22	18	519	1051
Besti-vene	2	414	410	824	127	116	243	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	50	
Vene	13	35	27	62	681	617	1298	5	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	282	535	
Saksa	18	8	6	14	20	16	36	611	561	1172	4	9	23	7	11	18	38	36	74	25	108	327	
Rootsi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	
Läti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Juudi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Juudi-vene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Maad — Arrondissements	1120	37487	35624	73111	4384	4066	8390	68	86	154	379	138	130	110	240	5	1	0	112	102	214	42545	
Besti	1012	37287	35350	72887	280	240	529	23	27	50	3	5	8	48	36	84	5	1	0	45	39	84	37050
Besti-vene	2	63	63	116	45	37	82	—	—	—	66	84	150	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Besti-vene	6	130	161	108	3914	3588	7482	—	—	—	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vene	87	53	2	2	136	161	287	45	56	101	280	290	579	47	49	96	7	12	12	7	43	120	
Saksa	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Rootsi	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Läti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Soome — Éc. prine	1250	48924	46372	93506	2296	4824	10190	695	654	1349	398	397	785	185	167	362	185	167	362	185	167	362	185
Besti	1104	48224	45840	94073	373	309	682	33	31	64	9	7	16	65	1	1	1	1	1	1	1	1	
Besti-vene	5	47	463	940	172	158	325	—	—	—	66	84	150	2	2	4	0	0	0	0	0	0	
Besti-vene	6	130	161	108	3914	3588	7482	—	—	—	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vene	100	88	77	165	4505	4185	8790	5	4	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Vene-läti	2	8	7	12	180	161	297	656	617	1278	307	297	604	7	11	18	38	36	74	25	108	327	
Saksa	12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Läti	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Soome	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Juudi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Juudi-vene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Altkoolid 1930/31	1201	47333	44810	92142	5008	4688	9648	668	660	1328	408	394	770	178	177	355	191	189	360	168	159	327	53952
Linnad — Villes	71	5073	5716	10789	281	341	622	515	509	1024	40	31	71	17	34	51	104	86	190	25	34	59	6955
Besti	46	4953	5609	10367	23	30	53	10	2	12	11	6	17	8	10	18	36	30	66	8	8	16	4627
Besti-vene	1	105	95	200	47	27	74	6	6	12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vene	6	7	7	18	191	258	440	400	501	1000	14	18	32	9	12	21	20	41	8	17	25	569	
Saksa	14	4	5	9	20	26	46	400	501	1000	14	18	32	9	12	21	20	41	8	17	25	569	
Rootsi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Läti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Juudi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Juudi-vene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Maad — Arrondiss.	5	290	221	421	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Besti	5	200	221	421	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Besti-vene	10	3273	5937	11816	281	342	623	515	511	1026	40	31	71	17	34	51	104	86	190	25	34	59	
Besti	51	3158	5850	10838	23	31	54	10	4	14	11	6	17	8	10	18	36	30	66	8	8	16	
Besti-vene	6	106	96	200	47	27	74	6	6	12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vene	6	7	7	18	191	258	440	400	501	1000	14	18	32	9	12	21	20	41	8	17	25	569	
Saksa	14	4	5	9	20	26	46	400	501	1000	14	18	32	9	12	21	20	41	8	17	25	569	
Rootsi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Läti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Juudi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Juudi-vene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Mäe- ja seaduskoolid	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Altkoolid 1930/31	77	6040	6628	12677	265	372	667	516	543	1061	31	25	56	22	20	42	98	92	100	20	30	68	7040

1) Munnuste seas ka soomlased; algkoolides 164 õpil. (linnust — 27, maalt — 137) ja keelkoolides 10 õpil. (kõik linnust).

Tab. 6. Üpealaine arv ja liikumine 1931/32 õ.n.—Nombre et mouvement du personnel enseignant en 1931/32.

Main table showing personnel statistics for primary and secondary schools. Columns include: Linnad - Villes (Tallinn, Haapsalu, Kursselaare, Narva, Nõmme, Palde, Paldiski, Petseri, Pärnu, Palsamaa, Rakvere, Tapa, Tartu, Toõva, Värja, Viljandi, Võru); Altkoolid (Altkoolid - Ecoles primaires); Keskkoolid (Keskkoolid - Ecoles secondaires); and various rows for numbers at the beginning of the year, end of the year, recruitment, and dismissals.

Summary table showing personnel statistics by district and gender. Columns include: Linnad - Villes (Tartu, Võru, Pärnu, Võru); and rows for Male (Meeste) and Female (Naised) counts.

1) Neist 2 surruid. 2) Neist 3 surruid. 3) Neist 6 surruid. 4) Neist 5 surruid. 5) Neist 1 surruid. 6) Neist 2 surruid.

Tab. 7. Alg- ja keskkoolide tulud (kr) 1931/32 a. (järg) — Recettes des écoles primaires et secondaires (en kr.) en 1931/32 (suite).

Table with 12 columns: 1-5: Arvestatud koolide arv; 6-11: Kooli ülalpidaja poolt välja antud summad; 12: Kooli ülalpidamiseks kõrvall saadud summad; 13: Üldse — Grand total.

Tab. 8. Alg- ja keskkoolide kulud (kroones) 1931/32 a. — Dépenses des écoles primaires et secondaires (en kr) en 1931/32.

Table with 14 columns: 1-5: Arvestatud koolide arv; 6-10: Palkadeks juhatajale ja õpet. Salariidid; 11-14: Muud kulud (Kantseleerikulu, Ülevõtteküsimused, Inventari muutmiseks, Majade parandamiseks).

a) Alkoolid¹⁾ — Écoles primaires.

Table listing expenses for primary schools (Alkoolid) across various municipalities like Tallinn, Haapsalu, Kuressaare, Narva, etc.

1) V. märkus lhk. 108, tab. 8.

Tub. 8. Alg- ja keskkoolide kohud (kr) 1931/32 a. (järg). — Dépenses des écoles primaires et secondaires (en kr) en 1931/32 (suite).

Table with columns: Arvestatud koollide arv, Palkadeks juhatajale ja õpet., Palkadeks ametnikete ja teenijate, Majandusekohused, Kantselitekohused, Õppevahendite müüres, Üplaste toetused, Inventari müüres, Majade parandamiseks, Mõistatuseks, Koost kohud, Kokku. Rows list municipalities like Alev, Maa, Vald, and districts like Alaskoolid-Éc. prin.

b) Keskkoolid¹⁾ — Écoles secondaires.

Table with columns: City, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Rows list municipalities like Tallinn, Haapsalu, Kuresaare, Narva, Nõmme, Paide, Paldiski, Põlseri, Pärnu, Põltsamaa, Rakvere, Tapu, Tartu, Türi, Valga, Viljandi, Võru, and Linnad — Villes.

1) Osa keskkoolide juures töötavaid algkooli (4) ja seubiaride juures töötavaid harjutuskoolid (3) on arvestamata algkoolide arvudes ja arvestatud ühes keskkoolide ja seminaridega, keelega neil ühine majandus. Peale selle on ühes keskkooliga arvestatud ka 2 kaubanduskooli (Tallinnas), kol ühine majandus kommertsgümnaasiumidega. Alg- ja keskkoolide kohta antud arvud käivad tegelikult 1928 kooli (1243 algk., 7 keskk. juures tööt. algk., 76 keskk. ja 2 kaub. kooli) kohta.

Andmed puuduvad Tall. pedagoogiumi algk. ja 8 lastekodu juures töötava algk. (Inju, Vaivara, Muraste, Raiküla, Riisipeere, Liivia, Püütu ja Kaagvere) kohta.

Algkoolide arvudes on veel arvestatud 13 algk. juures töötavad täienduskoolid-klassid, kol ühine majandus algkooliga ja keskkoolide arvudes 1 keskk. juures töötav algkooli täienduskool, kol ühine majandus keskkooliga.

LINNADE ja ALEVITE RAHVASTIK 1932 a. POPULATION des VILLES et BOURGS en 1932.

Sisu: 1. Linnade rahvastik 1932 a., lhk. 110. 2. Linnade rahvastiku kasv 1923—32 a., lhk. 111. 3. Alevite rahvastik 1923—32 a., lhk. 112.

1. Linnade rahvastik 1932 a. Population des villes en 1932.

Besti teine rahvalugemine, mille toimimiseks käesoleva aasta märtsis oli lootsi, on kriisi otudel jälle liikunud edasi määramata ajaks; ka võimalusel saada uusi täpsaid andmeid linnade ja alevite rahvastikust ning selle muutumisest võrreldes eelmise rahvalugemisega, tuleb rahuldada ja tarvitusele võtta endiselt politsei-jaoskondades ja linnade-alevite adressilaudades koostatud igakuiliste aruannete alusel saavutatud rahvastikuarvad.

Oleme korduvalt juhtinud tähelepanu nende puudustele, mis poliitilises elanike liikumise registreerimises seniini tulnud ette, mis omakord linnade ning alevite rahvastikuarve töölikust näidatud olulise suuremana. Mida kaugemale jääme eelmisest rahvalugemisest, seda vähem usutavaks muutuvad sel teel saavutatud andmed.

Reljeefse illevaate saamiseks kunstlikult suurendatud linnade ja alevite rahvastikuarvudest esitame mõned olulised faktid tegelikkusest. Üksikuis linnades toimepandud majaraamatute kontrollreviddeerimisel vähenes näit. elanike arv: Tallinnas 1929 a. märtsis 3 292, Nõmmel 1929 a. veebruaris 1892, Petseris 1931 a. augustis 415, Võrus 1931 a. septembris 730 in. võrra. N.-Jõesuu alevis 1929 a. oktoobris 1303, Mõisaküla alevis 1930—31 a. vahetusel 241 ja Kunda alevis 1932 a. juunis 801 in. võrra. Nagu neist näiteist selgub, on igas linnas ja alevis, kus majaraamatuid reviddeeritud, rahvastik ikka vähenenud. Sama nähtus peaks esinema ka teistes linnades,

eriti Tartus, kus selniti kontrolli ega majaraamatute puhastust pole teostatud. Tallinna rahvastik on aga peale revisjoni tõusnud jälle elamusutavale kõrgusele.

Kuigi allpool esitatud andmed tuleb võtta teatava reservatsiooniga, siiski arvude (lõunaarv), relatiivne rahvastiku kasv, vahetorkord ja liiklus osutub küllaldaselt väärtuslikuks mitmesuguste nähtuste jälgimisel ja filseerimisel.

Linnade rahvastikuarvu seisuga aasta algul ja lõpul ning aasta jooksul olnud liikumist osutab tab. 1. 1933 a. I. jaanuaril leidis linnades kokku 340 635 elanikku ehk 30,4% kogu rahvast, 337 318 ehk 30,1% vastu I. jaan. 1932 a. Aasta jooksul on linnade rahvastik kasvanud seega 3 317 in. võrra. 1932 a. oli vastav kasv 2336. Elanike arvu suuruselt oleks linnade (10 suuremat) järjestus 1. I. 33: Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu, Nõmme, Viljandi, Rakvere, Valga, Võru, Petseri.

Sooline vahelkord linnades võrreldes rahvalugemisega andmeiga 1933 a. on muutunud naiste suurenenud ülekaaluks. I. I. 33 oli linnade rahvastikust 56,0% naisi ja 44,0% mehi, 1922 a. olid vastavad

Linnade rahvastiku muutused 1932 a. — Changements dans la population des villes en 1932.

1.	Rahvastiku- arv 1. jaanuaril 1932. a. Nombre de la population au 1 janvier 1932			Sisseregistr. — Enregistrés						Väljaregistreeritud — Rayés des listes						Rahvastiku- arv 1. jaanuaril 1933 a. — Nombre de la population au 1 janvier 1933			Keskmine rah- vastiku- arv aasta kohta Nombre moyen annuel de la po- pulation					
				Sündinud Nécessances		Sisesehitnuid Arrivés		Teise korterisse sissekõljalid Changement de logement		Surnud Décés		Väljasehitnuid Départs		Teadmata kuhu — Inconnu								Korterist välja- kõljalid — Chan- gement de loge- ment		
				M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.							M.	N.	K.-T.
Tallinn	133634	58 017	74 717	478	441	14908	14528	31822	37812	074	701	11823	11584	10331	11082	23753	28546	135129	50 544	75 585	133410	59 088	74 321	
Haapsalu	4 171	1 734	2 437	21	20	1 370	1 040	730	880	30	46	1 344	1 800	—	—	579	705	4 571	1 806	2 675	4 710	1 956	2 754	
Kuressaare	4 339	1 956	2 383	37	25	1 478	1 517	548	692	25	26	1 443	1 490	—	—	548	662	4 412	2 003	2 409	4 422	1 982	2 440	
Narva	24 970	10 773	14 197	69	96	1 857	1 859	3 335	4 488	167	179	1 634	1 902	400	458	3 079	4 154	24 086	10 745	13 941	24 702	10 732	13 970	
Nõmme	13 407	5 928	7 479	72	62	2 260	3 040	1 539	1 761	85	82	1 863	2 604	976	857	1 017	1 251	13 712	6 158	7 554	13 924	6 199	7 725	
Paide	3 425	1 514	1 911	16	16	443	458	432	503	21	20	483	520	—	—	428	506	3 315	1 473	1 842	3 328	1 476	1 852	
Paldiski	1 070	534	536	5	4	169	210	54	73	6	5	205	227	—	—	54	73	1 015	497	518	1 028	520	536	
Petseri	4 300	2 094	2 266	25	32	531	611	695	739	21	21	453	448	—	—	685	727	4 038	2 186	2 452	4 492	2 138	2 354	
Pärnu	20 600	9 401	11 169	181	241	3 178	3 061	6 089	8 624	138	172	3 120	3 950	1 009	245	6 089	8 076	20 126	8 574	11 552	20 465	9 023	11 442	
Põitsamaa	3 408	1 582	1 826	8	9	410	458	199	255	19	18	416	437	23	28	190	255	3 352	1 542	1 810	3 382	1 582	1 800	
Rakvere	12 418	5 148	7 270	56	60	1 272	1 356	1 788	2 117	81	94	1 120	1 399	21	13	1 778	2 125	12 432	5 200	7 172	12 355	5 171	7 174	
Tapa	4 355	2 100	2 255	31	42	505	498	519	586	25	16	382	423	100	77	403	578	4 431	2 146	2 285	4 351	2 111	2 240	
Tartu	71 543	30 737	40 808	280	317	8 898	9 225	9 732	12 380	383	434	4 948	4 500	2 346	2 718	9 012	12 692	74 456	32 087	42 389	72 117	31 079	41 038	
Tõrva	2 482	1 063	1 419	17	18	356	409	260	345	22	15	317	349	8	3	259	348	2 564	1 090	1 474	2 476	1 062	1 414	
Türi	3 286	1 478	1 808	13	14	287	315	352	400	15	12	348	380	—	—	352	400	3 160	1 415	1 745	3 161	1 420	1 741	
Valga	11 999	5 312	6 687	84	78	1 167	1 267	1 845	2 538	97	74	1 475	1 705	32	36	1 901	2 671	10 987	4 903	6 084	11 424	5 090	6 334	
Viljandi	12 841	5 929	6 912	4	8	1 422	1 649	1 880	2 480	71	72	1 419	1 710	—	—	1 880	2 480	12 045	5 865	6 780	12 481	5 786	6 895	
Võru	4 950	2 378	2 572	15	18	698	682	827	1 012	33	26	599	576	120	122	788	914	5 004	2 372	2 632	4 917	2 344	2 573	
Kokku	337318	148663	188655	1421	1493	41209	43972	62646	77664	1919	2019	33410	36070	15090	15634	53789	67157	346635	149736	190899	337184	148769	188415	
<i>Total</i>				2 014		85 181		140 310		3 938		69 480		30 724		120 946								
						228 405						225 088												

arvud 55,4 ja 44,6, kuna üleriiklikus rahvastikuarvus 1922 a. moodustasid naised vaid 53% ja mehed 47%.

Et naiste % linnades 10 a. jooksul veelgi kasvanud, siis suhteliselt võib linnade sisseregistratsiooni väita naiste suuremat tungi kui meestel. Täheleb linn tõmbab naisi suhteliselt märksa rohkem kui mehi.

Sooline suhteline vahetorkord I. I. 33 oli meeste kahanevas järjestuses:

	%			%	
	Mehi	Naised		Mehi	Naised
1) Paldiski	49,0	51,0	10) Valga	44,6	55,4
2) Tapa	48,4	51,6	11) Paide	44,4	55,6
3) Võru	47,4	52,6	12) Tallinn	44,1	55,9
4) Petseri	47,1	52,9	13) Narva	43,5	56,5
5) Viljandi	46,4	53,6	14) Tartu	43,1	56,9
6) Põitsamaa	46,0	54,0	15) Pärnu	42,6	57,4
7) Kuressaare	45,4	54,6	16) Tõrva	42,5	57,5
8) Nõmme	44,9	55,1	17) Rakvere	42,3	57,7
9) Türi	44,8	55,2	18) Haapsalu	41,5	58,5

Linnades 1—4 osutub meeste % kõrgemaks (ehk naiste % madalamaks) kui üleriiklik keskmine 1922 a. Linnades 1—9 osutub meeste % kõrgemaks, kui linnade vastav meeste % 1922 a. Linnades 12—18 on aga meeste alakaal (ehk naiste ülekaal) suurem, kui 1922 a. linnade rahvastikus. Suuremad linnad: Tallinn, Tartu, Narva kuuluvad kõik kõrge naiste ülekaaluga linnade hulka. Üldiselt suurim naiste ülekaal esineb Haapsalus (58,5%), väikseim ülekaal Paldiskis (51,0%).

Linnade sisemist rahvalikkuse intensiivsust peegeldavad tabelid 2 ja 3, esimene sisse- ja väljasõitu, teine — korterivahetusel tekkinud liiklemist.

Viimase viie aasta jooksul on sisse- ja väljasõit linnades vähenenud järjekindlalt, kuna korterivahetusel tekkinud liiklemine seevastu tõusnud aast-aastalt. Linnade keskmise rahvastikuvarvu alusel moodustasid linna rahvastikust (%):

	Sissesõitn.	Väljasõitn.	Korteri sissekõitn.	Korterist väljakõitn.
1922 a.	25,3	20,6	41,6	35,9
1931 „	27,5	23,2	37,1	32,4
1930 „	34,4	30,7	32,3	28,3
1929 „	39,1	34,9	30,7	26,9
1928 „	39,8	34,7	28,2	24,5

Esijoones tuleks võtta vaatlusele sissesõitnute ja sissekõitnute arvud, kuna väljasõitnuist ja korterist väljakõitnuist osa on langenud lahtrisse „välja registreeritud teadmata kuhu“.

Elanikkude liiklemise intensiivsust linnades 1932 a. (% keskmisest rahvastikuvarvust aastast).
Intensité du mouvement de la population des villes en 1932 (% au nombre moyen).

2.	Sissesõitnud Arrivées	Väljasõitnud Départs	Välja registreeritud teadmata kuhu Rayés des listes sans connait. du lieu de départ.	Korteri vahetusel Changem. du logem.	
				Siseregist. Enregistrés	Väljaregist. Rayés des listes
Tallinn	22,1	17,5	10,0	52,2	39,2
Haapsalu	70,4	68,2	—	34,4	27,4
Kuressaare	67,7	66,3	—	27,4	27,3
Narva	15,0	14,3	3,5	31,7	20,3
Nõmme	38,1	32,1	11,0	23,7	16,3
Paide	27,1	30,1	—	28,1	27,9
Paldiski	35,8	40,8	—	12,0	12,0
Petseri	25,4	20,1	—	31,9	31,4
Pärnu	34,9	34,6	0,1	71,9	69,2
Põltsamaa	25,7	25,2	1,5	13,4	13,4
Rakvere	21,3	20,5	0,3	31,0	31,5
Tapa	23,0	18,5	4,3	25,4	24,6
Tartu	25,1	13,1	7,0	30,7	31,3
Tõrva	30,9	23,0	0,4	24,4	24,5
Türi	19,0	23,0	—	23,8	23,8
Valga	21,3	27,8	0,6	38,4	40,0
Viljandi	24,6	25,1	—	34,0	34,9
Võru	27,7	23,8	5,0	37,4	34,6
Kokku — Total	25,3	20,6	9,1	41,6	35,9

Viie (1928—32) aasta jooksul on linnadesse sissesõitnute arv vähenenud 36,4% võrra. Täheleb viimastel aastatel, eriti aga 1930—1932, võib konstateerida linnadesse sissevoolu tugevat vähenemist (sissetulnuist on aga nähtavasti suurem % jäänud püsivalt linna). Korteri vahetusel viie (1928—32) aasta jooksul on aga tõusnud erakorraliselt kõrgeks — 32,2% võrra rohkete elumajade juureehituste ja üürihindade languse tõttu.

Eriti elav oli korterivahetus 1932 a. Esirinnas püsib siin endiselt Pärnu (71,9%) (suvitajad!). Viima-

Elanikkude liiklemine linnades kuu järgi 1932 a. (%).
Mouvement de la population dans les villes par les mois en 1932 (en %).

3.	Sissesõitnud Arrivées	Väljasõitnud Départs	Välja registreeritud teadmata kuhu Rayés des listes sans connait. du lieu de départ.	Korteri vahet. Changements du logem.	
				Siseregist. Enregistrés	Väljaregist. Rayés des listes
Jaauuar — Janvier	7,4	6,1	6,4	7,3	7,2
Veebruar — Février	4,2	4,3	5,7	7,4	7,5
Märts — Mars	4,6	5,3	6,3	6,8	6,5
Aprill — Avril	5,9	6,7	7,0	7,3	7,4
Mai — Mai	7,4	9,4	11,4	7,7	7,3
Juuni — Juin	9,7	14,2	9,9	8,2	8,3
Juuli — Juillet	9,2	11,4	8,7	7,4	7,3
August — Août	12,0	14,5	8,2	9,0	8,8
September — Septem.	13,8	8,5	9,1	10,6	10,1
Oktoober — Octobre	9,1	7,1	9,6	10,4	10,7
November — Novemb.	8,1	6,2	8,3	9,7	9,7
Detsember — Décembre	8,0	6,3	9,4	8,2	9,2
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

sele järgnevad kõrge %-ga Tallinn. Üle poole (52,2%) Tallinna elanikest on 1932 a. jooksul vahetanud korterit; Valga (38,4%), Võru (37,4%). Väikseimat määra korterivahetusel esitavad Paldiski (12,0%) ja Põltsamaa (13,4%). Teiste linnade korterivahetus moodustab 23,7—34,9% vastava linna rahvastikuvarvust. Suhteliselt kõrget sissesõitnute määra endiste aastate kohaselt esitavad Haapsalu (70,4%) ja Kuressaare (67,7%), mis seletatav mainitud linnade omarahvastiku väiksusega ja rohke sissesõitnute suvitajate arvuga. Madalaimat määra esitavad (täht. kuhu rahva sissevool olnud õige väike) Narva (15,0%), Türi (19,0%), Rakvere ja Valga (mõlemad 21,3%), edasi Tallinn (22,1%), kuhu sissesõit võrreldes kahe viimase aastaga kuivanud kokku.

Liiklemiskäiku üksikute kuudel osutab tab. 3. Siin peab konstateerima suhtarvude suurt püsivust. Sissesõidus väikseim periood: veebruar-märts. Kulminatsioon: august-september. Sissekõitmisel — kõrgem intensiivsust septembris-oktoobris.

2. Linnade rahvastiku kasv 1923—1932 a.
Accroissement de la population en villes de 1923—32.

Olevail andmeil kasvas linnade rahvastik (ühes administratiivpiiride laienemiseiga):

1932 a.	—	3.317
1931 „	—	2.336
1930 „	—	2.034
1929 „	—	3.512
1928 „	—	3.684
Kokku 1928—32 a.	—	14.883
Kokku 1923—32 „	—	44.651

Nagu nähtub andmeist, oli linnade kasv väikseim 1930 a. Nii varem kui ka hilisemal aastal on aga kasv olnud märksa suurem. Kas selline dünaamika baseerub tõeliselt liiklemisel või on tegemist aadressilaudade ümberkorralduste tagajärgedega, jääb osalt lahtiseks. Mainima peab aga kahtlemata Nõmme ja Tallinna rahvastikuvarvu „puhastust“ 1929 a., mille tagajärgi tunda veel 1930 a. 1932 a. on aga nähtavalt kogunema hakanud jälle „väljaregistreerimatuid“, milline asjaolu kipub rahvastikuvarvu kasvu vägisi kunstlikult suurendama. Üldiselt võib aga väita, et

Rahvastiku kasv linnades 1923—1932 a. — *Accroissement de la population des villes de 1923—32.*

4.	Harilik elanikkude arv rahvalugemisel 28. XI. 1922 a. — <i>Nombre de la population habitante le 28. XI. 22 (recensement)</i>	Elanikkude arv aadressilaudades andmel 1. I. 1932 a. — <i>Nombre de la population le 1. I. 1932</i>	Elanikkude arv aadressilaudades andmel 1. I. 1933 a. — <i>Nombre de la population le 1. I. 1933</i>	Valge kasv (+) kahaku. — <i>1932 a. jooksul — Accroissement ou diminution durant 1932.</i>	Valge kasv (+) kahaku. — <i>10 a. (1923—32) jooksul — Accroissement ou diminution durant 10 an. (1923—32).</i>	Administratiivpiiride laiendamisel tingitud rahvastiku arvu kasv 1923—30 a. — <i>Accroissement de la population réel de la population des villes 1923—30.</i>	Linnade rahvastiku puhaskasv 1923—32 a. jooksul — <i>Accroissement réel de la population des villes.</i>
Tallinn	128 545	133 634	135 129	+1 495	+6 584	—	+6 584
Haapsalu	4 372	4 171	4 571	-400	+193	10	+183
Kuressaare	3 652	4 339	4 412	+73	+760	765	+5
Narva	27 209	24 970	24 086	-234	-2 523	41	-2 564
Nõmme	5 422	13 407	13 712	+305	+2 290	—	+8 290
Paide	3 440	3 425	3 315	-110	-125	44	-109
Paldiski	1 122	1 070	1 015	-55	-107	15	-122
Petseri	2 047	4 360	4 638	+278	+2 591	—	+2 591
Pärnu	19 413	20 660	20 126	-534	+713	—	+713
Põltsamaa	2 172	3 408	3 352	-56	+1 180	—	+1 180
Rakvere	8 503	12 418	12 432	+14	+3 929	200	+3 729
Tapa	2 518	4 355	4 431	+76	+1 913	—	+1 913
Tartu	54 012	71 543	74 456	+2 913	+20 444	609	+19 775
Tõrva	2 018	2 482	2 504	+82	+546	10	+536
Türi	2 057	3 286	3 160	-126	+1 103	—	+1 103
Valga	10 334	11 999	10 987	-1 012	+653	1 500	-847
Viljandi	10 684	12 841	12 645	-196	+1 961	187	+1 774
Võru	5 734	4 050	5 004	+54	-730	—	-730
Rahvalug. eraldi arvestatuid linnadesse kuuluvaid — <i>Nombre de la population comptée à part. se rapport. aux villes</i>	2 724	—	—	—	-2 724	—	-2 724
Kokku — Total	295 984	337 318	340 635	+3 317	+44 651	3 441	+41 210

viimase viie aasta (1928—31) linnade rahvastiku kasv pole kangeltki olnud nii hoogus kui 1923—27 aastatel. Isäranis kõrge oli tung linnadesse 1927 a. Viimase kümne (1923—32) aasta jooksul on linnade rahvastikutõusnud 44 651 in. võrra ehk 15,1% võrreldes 1922 a. rahvalugemisel saadud hariliku rahvastiku arvuga. Sellest langeb 3 441 mõningate linnade administratiivpiiride laiendamise arvele. 1932 a. kasv oli 3 317. Üksikuist linnadest osutab absoluutarvudes suurimat kasvu Tartu — 2 913, seejärgi Tallinn — 1 495. Need kaks linna peamiselt moodustavadki konstateeritud üldise linnade kasvu. Edasi teiste linnade rahvastik 1932 a. on suurenenud väiksemal määral. Nii Haapsalu 400, Nõmme 305, Petseri 278, Tõrva 82, Tapa 76, Kuressaare 73, Võru 54 ja Rakvere 14 in. Rahvastik kahanes 1932 a. tervelt 8 linnas. Nii ei või kuidagi rääkida üldisest rahva tungist linnadesse, vaid küll rahva voolamisest teatud keskkohadesse — meie suurlinnadesse. Rahvastik kahanes 1932 a.: Valgas — 1 012 (majaraamatute kontroll-revideerimine), Pärnus — 534, Narvas — 284, Viljandis — 196, Türis — 126, Paides — 110, Rakveres — 56 ja Paldiskis — 55 in. võrra. Küllalt oluline ja tähelepanuvääriv peaks olema selline kahanemine rahvastikus meie väikelinnades (siin aadressilaudades konstateeritud arvestuse puudulikkus võib vaid kahanemist veel suurendada).

Kümne (1923—32) a. jooksul kasvas rahvastik suurimal määral Tartus — 20 444 (et Tartu kasvanud sellise suure hooga — 1922 a. vaid 54.000, 1932 a. aga juba 74.500 elanikku, on vähe usutav. Rahvastikuarvu kontroll majaraamatute järgi on siin enam kui hädavajaline. Kahtlemata langeks sellest kasvust ära vast enam kui pool). Tartule järgnevad Nõmme — 8290 ja Tallinn — 6584, siis Rakvere — 3929, Petseri

— 2591, Viljandi — 1961, Tapa — 1913, Põltsamaa — 1180, Türi — 1103. Kuressaare — 760, Pärnu — 713. Valga — 653, Tõrva — 546 ja Haapsalu — 193 in. võrra. Rahvastikuarv kahanes 10 a. jooksul 4 linnas: Narvas — 2523, Võrus — 730, Paides — 125 ja Paldiskis 107 in. võrra.

Suhtarvudes suurenes üksikute linnade rahvastik 10 a. (1923—32) jooksul võrreldes 1922 a. hariliku el. arvuga alljärgnevalt (ühes linnade administratiivpiiride laiendamisest tingitud kasvuga):

	%
Nõmme	152,9
Petseri	126,6
Tapa	76,0
Põltsamaa	54,3
Türi	53,6
Rakvere	46,2
Tartu	37,9
Tõrva	27,1
Kuressaare	20,8
Viljandi	18,4
Valga	6,3
Tallinn	5,1
Haapsalu	4,4
Pärnu	3,7

Rahvastikuarv vähenes:

Võru	12,7
Paldiskis	9,5
Narvas	9,3
Paides	3,6

3. Alevite rahvastik 1923—1932 a. Kõigis alevites kokku 1923—1932 a. el. I. I. 32 a. 28 241 elanikku ehk 2,5% kogu rahvast. Rahvastikuarvult I. I. 32 on alevite suuruse järjekord võrreldes eelneva aastaga märksa muutunud. Suurimaks aleviks jääb endiselt Tartumaal asuv, enamikult Vene rahvusest koosnev Mustvee alev 3103 elanikuga. Talle järgnevad pea võrdsetena

Mõisaküla — 2353, Jõhvi — 2065 ja Otepää — 2038 elanikuga, siis Elva — 1908 ja Kunda — 1887 elanikuga. Väikseimaks aleviks jääb endiselt Võõpsu 502 elanikuga. Temale järgnevad Keila — 877 ja Mustla — 957 elanikuga.

Üldarvus kogu alevite rahvastik 1932 a. vähenes 353 in. võrra. See näiv rahvastikuvaru kahanemine

langeb aga eranditult Kunda alevile, kus majaraamatute kontrollimisel vähenes elanike arv 801 võrra. Olnud fakt tekitab üldiselt ka alevite suhtes küsimuse, kas siingi mitte ette ei tule rahvastikuvaru kunstlikult suurendavaid „väljaregistreerimata jäännid“, kuigi üldiselt alevite rahvastiku kasv võrreldes 1922 a. rahvalugemise andmeiga olnud võrdlemisi väike ja aeglane.

Alevite rahvastik 1932 a. — Population des bourgs en 1932.

5.	1. I. 1932 a.			Veebruar Février	Märts Mars	Aprill Avril	Mai Mai	Juuni Juin	Juulil Juillet	August Août	Septembre Septembre	Oktoober Octobre	November Novembre	Detsember Décembre	1. I. 1933 a.		
	K.-T.	M.-H.	N.-E.												K.-T.	M.-H.	N.-E.
Antsla	1 609	721	888	1 628	1 630	1 620	1 610	1 579	1 543	1 535	1 536	1 537	1 565	1 585	1 624	731	893
Elva	2 041	886	1 155	2 048	2 046	2 041	2 036	2 108	2 915	3 282	2 287	1 856	1 875	1 890	1 908	869	1 039
Jõgeva	1 285	602	683	1 297	1 298	1 301	1 302	1 319	1 322	1 306	1 343	1 345	1 356	1 369	1 362	639	723
Jõhvi	1 985	930	1 055	1 987	1 987	1 986	1 992	1 984	1 953	1 932	1 945	2 008	2 030	2 071	2 065	940	1 125
Kallaste	1 525	759	775	1 541	1 539	1 548	1 552	1 476	1 438	1 434	1 459	1 476	1 498	1 524	1 634	805	829
Keila	854	391	463	859	840	842	804	879	904	1 003	911	807	895	882	877	411	466
Kilingi-Nõmme	1 562	700	862	1 548	1 557	1 562	1 530	1 518	1 510	1 506	1 503	1 508	1 508	1 533	1 545	687	858
Kunda	2 755	1 308	1 387	2 750	2 781	2 787	2 788	2 650	1 865 ¹⁾	1 872	1 891	1 892	1 889	1 891	1 887	891	990
Kärda	1 505	602	903	1 554	1 555	1 557	1 564	1 561	1 597	1 625	1 596	1 604	1 601	1 610	1 615	579	1 036
Mustla	1 010	468	542	1 022	1 027	1 036	1 023	1 009	1 003	1 008	1 010	1 006	1 030	1 043	957	436	521
Mustvee	3 168	1 445	1 723	3 180	3 188	3 101	3 098	3 056	3 027	3 013	2 965	3 005	3 052	3 003	3 103	1 438	1 665
Mõisaküla	2 246	1 088	1 208	2 257	2 255	2 263	2 271	2 255	1 259	2 270	2 202	2 315	2 328	2 353	2 353 ²⁾	1 108	1 245
N.-Jõesuu	1 569	691	878	1 580	1 581	1 583	1 631	1 770	3 316	4 980	2 510	1 838	1 782	1 756	1 773	754	1 019
Otepää	2 011	876	1 135	2 040	2 042	2 042	2 045	1 997	1 988	1 988	1 995	1 990	2 004	2 023	2 028	813	1 123
Sindi	1 781	755	1 006	1 777	1 748	1 749	1 756	1 763	1 763	1 779	1 777	1 782	1 788	1 781	1 785	758	997
S.-Jaani	1 198	534	664	1 212	1 208	1 204	1 201	1 161	1 164	1 168	1 172	1 172	1 183	1 210	1 213	512	701
Võõpsu	475	217	258	476	476	473	484	517	516	510	501	498	501	508	502	226	270
Kokku — Total	28 559	12 974	15 585	28 762	28 768	28 699	28 753	28 612	29 373	32 235	28 704	27 715	27 865	28 111	28 241	12 727	15 514

Viimase 10 a. (1923—32) jooksul absoluutarvudes on üksikute alevite rahvastikuvaru suurenenud järgmiselt:

Antsla — 698, Elva — 605, Jõgeva — 505, Kilingi-Nõmme — 461, Mõisaküla — 385, Jõhvi — 368, Mustvee — 291, Mustla — 278, S.-Jaani — 253, Sindi — 190, Otepää — 100, Keila — 89, Kärda — 23 ja Võõpsu — 21 in. võrra. Rahvastikuvaru kahanes 1923—32 a. jooksul 3 alevi: N.-Jõesuus — 563, Kundas — 345 ja Kallastes — 4 in. võrra.

Suhteliselt üksikute alevite rahvastik 10 a. (1923—32) jooksul suurenes järgmiselt:

	%
Antsla	75,4
Jõgeva	58,9
Elva	46,4
Kilingi-Nõmme	42,5
S.-Jaani	20,4
Jõhvi	21,7
Mõisaküla	19,6
Sindi	11,0
Keila	11,3
Mustvee	10,3
Otepää	5,2
Võõpsu	4,4
Kärda	1,4
Kokku alevid	12,5

Rahvastikuvaru 10 a. jooksul vähenes:

N.-Jõesuus	24,1
Kundas	15,4
Kallastes	0,9

Rahvastiku kasv alevi 1923—32 a. Accroissement de la population des bourgs de 1922—32.

6.

	Kasv (+) või kahanemine (-) 1932 a. jooksul — Accroissement ou diminution pendant 1932		Kasv (+) või kahanemine (-) 10 a. (1923—32) jooksul — Accroissement ou diminution pendant 10 an. (1923—32)	
Antsla	+15		+698	
Elva	-133		+605	
Jõgeva	+77		+505	
Jõhvi	+80		+368	
Kallaste	+109		-4	
Keila	+23		+89	
Kilingi-Nõmme	-17		+401	
Kunda	-868		-545	
Kärda	+110		+23	
Mustla	-87		+278	
Mustvee	+65		+291	
Mõisaküla	+107		+385	
N.-Jõesuu	+204		-563	
Otepää	+27		+100	
Sindi	+24		+190	
S.-Jaani	+15		+253	
Võõpsu	+26		+21	
Rahvalugemisel eraldi arvestatuist alevise kuuluvaid*)	-		-216	
Kokku — Total	-353		+3 139	

¹⁾ Majaraamatute kontrollimisel vähenes elanike arv 801 võrra.

²⁾ Belmise kuu andmed, kuna uuemad puudusid.

*) Nombre de la population comptée à part, se rapport aux bourgs.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega detsembris 1932 a.
Commerce extérieur avec les autres pays en décembre 1932.

Rahvusvaheline staatistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
38. Afganistan—Afghanistan	—	—	2,2	205	30. Kanali saared — Iles anglo-norm.	—	—	60,0	1 596
168. Argentina — Argentine	78,4	24 511	3,5	1 500	172. Kolumbia — Colombie	—	—	15,3	1 478
182. Austraalia — Australie	4,3	9 120	2,8	269	15. Kreeka — Grèce	4,5	4 395	—	—
6. Austria — Autriche	1,7	10 057	0,1	1 405	141. Kuuba — Cuba	—	—	7,5	688
83. Belgia-Kongo — Congo-belge	0,4	298	—	—	63. Küpros — Chypre	—	—	2,3	250
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-royaume, Union éconóm.	820,4	81 026	—	*)	34. Lõunasaavia — Yougoslavie	1,0	580	0,8	661
170. Brasiilia — Brésil	9,5	10 525	13,1	1 265	146. Mehhiko — Mexique	7,2	5 058	—	—
82. Briti-Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-egyptien	4,2	4 701	—	—	23. Norra — Norvège	4,1	8 911	22,9	51 711
98-104. Briti-Ida-Aafrika — Afrique d'Est britannique	1,7	2 081	—	—	51. Palestiina — Palestine	13,3	4 851	5,7	668
65. Briti-India — Inde britannique	259,5	65 487	1,0	125	148. Panama — Panama	—	—	2,0	250
90. Briti Kamerun — Cameroun britannique	0,3	145	—	—	174. Paraguay — Paraguay	14,0	10 659	—	—
93. Briti Lõuna-Aafrika üh. r. — Union Sud Africaine	46,5	16 282	51,8	4 009	26. Pooli-Danzig — Pologne-Dantzig	*)	*)	799,8	73 924
85-88. Briti Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest britannique	20,5	8 912	—	—	27. Portugal — Portugal	1,0	814	17,2	3 914
66. Briti-Malaja — Malaisie britannique	0,5	378	—	—	120-132. Portugali-Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest portugaise	0,3	203	—	—
150-153. Briti Vahe Ameerika — Amérique centrale britannique	0,7	486	—	—	109. Prantsuse-Alžeeria — Algérie française	0,3	1 307	0,0	12
8. Bulgaaria — Bulgarie	2,0	1 817	—	—	121. Prantsuse-Ekvatoriaal Aafrika — Afrique Equatoriale française	0,1	80	—	—
167. Curaçao — Curaçao	74,4	5 300	—	—	80. Prants. Marokko — Maroc française	30,5	4 984	1,0	1 180
173. Ecuador — Equateur	0,6	547	—	—	122. Prantsuse Somaali — Somalie française	0,1	314	—	—
76. Egiptus — Egypte	23,8	21 961	27,7	2 754	52. Pärsia — Perse	0,1	90	—	—
69. Filipiinid — Philippines	—	—	5,7	570	28. Rumeenia — Roumanie	712,3	32 959	4,5	8 861
143. Guatemala — Guatemala	—	—	5,3	479	149. Salvador — Salvador	447,3	163 650	6,8	719
40. Hiina — Chine	0,0	15	27,2	6 516	13. Soome — Finlande	4,3	26 259	2,5	770
11. Hispaania — Espagne	0,5	380	53,1	4 354	36. Šveits — Suisse	46,2	23 803	—	—
25. Hollandi — Pays-Bas	39,6	42 157	70,3	10 057	9. Taani — Danemark	0,3	759	—	—
72. Hollandi-Ida-India — Indes néerl.	7,4	8 245	4,2	425	62. Tšellon — Ceylan	20,6	12 655	—	—
17. Iiri — Irlande, État Libr. d'	—	—	845,0	42 820	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	*)	*)	51,3	31 033
44. Irak — Irak	—	—	3,2	285	171. Tšiili — Chili	0,1	62	—	—
18. Islandi — Islande	—	—	15,0	450	56. Türgi — Turquie	4,0	4 020	42,2	5 340
19. Itaalia — Italie	540,2	81 739	142,0	17 084	16. Ungari — Hongrie	0,3	759	—	—
154. Jamaika — Jamaïque	2,1	1 322	—	—	185. Üus Meremaa — Nouvelle Zélande	0,3	663	—	—
45. Jaapan — Japon	0,8	2 072	—	—	177. Venezuela — Venemela	—	—	2,2	184
136. Kanada — Canada	—	—	0,0	205	134. Ühendriigid — États-Unis	*)	*)	335,7	60 851
					Pundulikkult märgitud riigid — Pays non indiqués	—	—	0,0	480

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris 1932 a.
Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1932.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/246 grammes de l'or pur	ton	kr	
		SISSEVEDU—IMPORTATION						
II. Toit- ja maitseained, joogid		4 225,4	321 214	III. Toor- ja poolvalmisained		9 318,4	835 886	
2.	Tera- ja jahvatatud vili	24,5	3 781	8.	Loomariigained, peale rasvade	36,2	39 715	
11	Rukis	—	—	237—241	Toored loomarahad ern.	34,4	26 743	
	Sel.: —	—	—		Sel.: Paraguay	14,0	10 633	
12	Nisu	—	—		Brasiilia	7,5	8 078	
	Sel.: —	—	—	243—267	Karusnahad	1,4	12 261	
13	Oder	—	—	9.	Seemned, taimed ja nende osad	354,7	83 766	
14	Kaer	—	—	274—275	Linaseemned	203,2	27 242	
21	Nisujahu	—	—	278	Päevalillesemned	—	—	
	Sel.: —	—	—	281	Kopra	24,5	5 284	
26	Manna	—	—	285	Ristlikhelnaseemned	—	—	
	Sel.: —	—	—	305, 306	Tubnk lehtedes, kasvudes	26,1	28 021	
27	Herkulo ehk kaeratangud	—	—		Sel.: Taani	3,5	4 988	
30	Riis	23,9	3 689		Ühendriigid	4,0	3 870	
	Sel.: India	23,9	3 689		Belgia-Luksemb. m. l.	0,3	4 700	
3.	Aia- ja juurvilli	97,6	47 268		Kreeka	3,0	3 734	
35	Hernod	—	—	307	Humalad	4,3	7 909	
59	Apelsiinid ja mandariinid	16,1	4 257	11.	Paberitoornad	231,3	24 822	
80	Sidruid	23,5	7 230	346	Paberimass kuiv	—	—	
62	Banaanid	1,4	1 069	347	Paberimass märg	—	—	
69—75	Puuviili ja marjad kuivatatud	54,5	33 703	349	Tselluloos kniv	231,3	24 822	
5.	Kala, kalasaadused ja vähid	20,8	1 784	349	Tselluloos märg	—	—	
112	Heeringad	0,1	28	12.	Tekstiiltoornad	573,2	347 669	
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	4 023,8	262 230	352	Fuuvill toores	200,5	241 722	
107	Kohv toores, ubades	5,4	7 816		Sel.: Ühendriigid	200,4	203 262	
172, 175	Kakao ubades ja pulbris	23,4	11 449		Egiptuse	23,8	21 961	
176	Tee igasugune	4,2	10 889	357	Kanep	13,0	3 556	
178, 179	Suhkur peenike ja rafinaad	1 470,5	149 166		Sel.: India	6,9	1 982	
	Sel.: Briti	1 463,6	147 479		Br. L.-Aafrika üh. r.	5,1	994	
204—206	Sool	2 474,1	49 405	359	Džuu	224,6	44 365	
207	Kunstvõli	—	—	363	Vill värvimata	23,6	41 069	
213—217,	Viinad ja veinid	5,0	14 944		Sel.: Briti	9,6	16 874	
221—224		—	—		Taani	2,0	4 481	
7.	Loomasöö	58,5	6 014		Austraalia	4,3	9 120	
231	Kliid igasugused (loomatoid)	—	—	13.	Ärtsid ja metallid töötlemata (metalli mura)	212,0	15 995	
	Sel.: —	—	—		376	Malm toores	112,1	4 610
232	Õlkoogid	—	—	14.	Mineeraalid peale ärtside	5 542,1	68 321	
233	Sofakoogid	—	—	397—399	Vabrik. ja ehit. tarvitatav savi	197,7	3 849	
236	Muu loomatoid ern.	25,4	2 543					

1) V. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris 1932 a. (järg).
Commercé extérieur des principaux articles en décembre 1932 (suite).

Järjek. nr. täielikuse üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikuse üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100 ¹⁰⁰ grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU—IMPORTATION.							
447	Kivisüsi	5 056,9	53 648	21. Põllumajandusemasinad ja -riistad (silu ka pühataat. sissecaaded)	10,2	7 184	
	Sel.: Briti	3 091,5	35 482	Traktorid	—	—	
	Poola-Danzig	1 965,5	18 166	810, 811	—	—	
15. Keemiatööstuse toorained		2 832,9	250 101	817, 818	1,7	1 001	
a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi tooreid		2 350,5	201 371	820	—	—	
462	Loomarasv tehniliseks tarbeks	1,5	184	825	—	—	
473	Palmiteraoli	2,0	531	830—833	0,3	1 093	
474	Kookosõli	4,4	1 358	Separaatorid ja m. pimanduse masinad	1,2	848	
	Sel.: Taani	1,7	511	835	35,5	64 631	
	Hollandi	1,5	471	836	—	—	
481	Kakaovõi	21,0	19 539	837	—	—	
483, 496-a	Nafta ja gaasiõli	540,9	25 088	841	5,9	2 776	
	Sel.: Poola-Danzig	526,8	24 313	849	8,3	8 813	
484	Masuut	38,0	2 808	850	—	—	
485	Petroleum	1 376,1	63 615	842—848	—	—	
	Sel.: Poola-Danzig	603,6	26 473	851—864	2,3	8 978	
	Rumencnia	711,8	32 592	865	10,4	16 844	
487	Bensin	14,0	2 075	Masinate ja aparateid osad	8,4	25 830	
	Sel.: S. N. V. L.	10,0	1 100	872	213,3	193 944	
	Saksa	4,9	975	876	—	—	
493	Parafiin	22,4	5 956	881, 885	—	—	
495	Määrdeõli ern.	153,9	31 941	875, 877—	4,1	2 791	
	Sel.: Läti	51,9	12 540	880, 886	—	—	
	Ühendriigid.	52,3	9 551	887, 889	54,3	16 896	
498	Kivisõetõrv	—	—	892	1,9	847	
518	Kampol	59,8	7 519	895	29,1	35 211	
	Sel.: Ühendriigid.	59,4	7 399	901—903	32,4	32 155	
b) Väetisained		—	—	906-908, 911	0,0	6	
535	Tsilliisalpeter	—	—	912	2,7	4 087	
537	Väävelhapu ammoniak	—	—	920	1,6	7 722	
541	Superfosfaat	—	—	924, 925	6,7	12 597	
542	Toomasliakki jahvatatud	—	—	932	4,7	19 773	
546, 547	Kaalisoolad	—	—	935	2,4	6 558	
c) Muud keemiatööstuse toorained		502,4	48 730	943	60,1	123 566	
549	Väävel toores, täikkid	500,0	48 500	924, 925	—	—	
IV. Valmissaadused.							
16. Nahad töödeldud ja nahkkau		3 643,6	1 806 424	932	1,4	5 143	
566—568	Suured parknahad	2,2	18 699	934	1,6	14 271	
569—576	Töödeldud peensord. nahad	0,8	1 092	935	20,3	17 489	
580	Masinarhmad	0,6	9 102	943	17,5	12 214	
		1,1	5 835	943	2,2	24 210	
17. Puutööstusesaadused		57,3	15 749	24. Elektrimasinad—aparaadid ja tarbeasjad			
600—604	Aami- ja punsepap	32,2	4 771	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
609—612	Tisleri- ja treialitöö	1,9	3 053	El.-kaablid metallpahtseriga	1,4	5 143	
18. Paberitööstusesaadused		127,0	67 817	El.-juhed isoleeritud	1,6	14 271	
624	Puupapp, värvimata	38,3	4 349	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	20,3	17 489	
	Sel.: Soome	38,3	4 349	Arstiristad, -aparaadid ja -tarbed	17,5	12 214	
638	Paberossipaber	0,7	5 599	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	2,2	24 210	
636, 637, 650	Kirjutuse- ja trükitõrv	14,9	11 835	El.-juhed isoleeritud	—	—	
648	Tupetid ja bordürid	21,6	9 221	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	1,4	5 143	
19. Tekstiilitööstusesaadused		86,9	535 165	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
667—670	Puuvillaniit ja -lõng	3,6	25 086	El.-juhed isoleeritud	20,3	17 489	
671—676	Puuvillariide	17,6	103 541	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
	Sel.: Läti	16,5	96 818	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	2,2	24 210	
	Saksa	0,7	4 737	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
686, 750	Sukad, sokid	0,4	9 185	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
687, 708, 751	Muud kujutatud tööd. ern.	1,0	6 905	El.-juhed isoleeritud	20,3	17 489	
699—701	Villane lõng	32,8	174 052	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
702, 703	Villane riie kangas	0,2	2 326	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	2,2	24 210	
	Sel.: Briti	0,2	2 265	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
718, 715	Sild ja kunstsiidniit ja -lõng	12,0	67 574	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
716—719	Siidriie	0,0	2 379	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
721, 731	Kõied ja nõlvad	0,0	244	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	—	—	
747, 748	Kalavõrgud	0,1	280	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
749	Peakatted igasugused	1,2	28 956	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
762—767	—	—	—	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
20. Metallid		1 748,8	167 761	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	—	—	
768—772	Raud- ja terasviits, latt., sordi	1 333,0	91 319	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
775—778	Sel.: Belgia-Luksomb. m.l.	738,3	40 027	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
	Saksa	214,1	25 846	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
	Prantsuse	279,4	15 032	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	—	—	
773, 774	Raud- ja terasplekk	390,9	58 001	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
779—783	Sel.: Briti	238,7	42 035	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
	Saksa	73,0	7 466	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
784, 785	Raud- ja terasraat Ø 1,5—5 mm	1,8	1 409	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	—	—	
789—790	Vask	10,6	8 380	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	
	Sel.: Rootsi	7,4	6 049	El.-kaablid metallpahtseriga	1,6	14 271	
	Saksa	3,2	2 331	El.-juhed isoleeritud	17,5	12 214	
792	Vaskraat isolee-ta Ø 0,5—13 mm	2,2	2 265	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	—	—	
794, 795	Inglisina	—	—	El.-dünamod, -mootorid, trans- formaatorid	—	—	

1) Sellist: Besti kauba tagasivedu välismaalt 2 792 kg 26 837 kr. Välismaa kauba sissevedu täiendavaks ümbertöötamiseks 16 451 kg 96 618 kr.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris 1932 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1932. (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Esti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/200 grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		6	7
VÄLJAVEDU—EXPORTATION.							
I.	Elusloomad (arv).	7 tk	820	13.	Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	677,3	14 335
1	Hobused (arv)	7 tk	820	380	Vanamurd	664,8	9 739
2	Veised (välja arvatud vasikad) (arv)	—	—		Sel.: Saksa	131,4	1 010
5	Sead, põrsad (arv)	—	—	385, 386	Poola-Danzig	533,2	8 113
					Sel.: Saksa	7,0	2 138
						7,0	2 138
II.	Toit- ja maitseained, joogid	2 021,0	1 144 722	14.	Mineraalid peale ärtside	31,6	2 504
3.	Ala- ja juurviljad	235,1	12 083	406, 407	Kips	—	—
38	Kartul, toores	201,5	5 923	408	Lubi kustutamata	—	—
47	Sigur, värske ja kuivat.	21,3	2 800	417	Kaltsiitkivi (Eesti marmor)	—	—
57	Ünna	11,2	3 234	15.	Keemiatööstuse toorained	138,0	68 563
4.	Karjasaadused	1 155,4	924 587	a) Ölld, rasvad, valguid, kummi toorelt	108,7	21 760	
76	Peekon	478,0	250 001	487	Sel.: Eesti Bensiin	86,4	10 789
	Sel.: Briti	474,0	257 931	407	Õlvevkiivli	18,8	895
77	Sealiha värske ja soolatud	151,2	91 789	c) Keemiatööstuse punkid a ja b	—	—	
78	Sealiha suitsut. (simgid, kiltjed)	0,7	60	505-a	Kunstsarv töötlemata	31,3	40 803
79	Loomaliha	0,9	308			28,8	46 438
	Sel.: Saksa	0,7	243	IV.	Valmissaadused.	2 349,3	906 612
81	Lambaliha	34,9	15 217	16.	Nahad töötletud ja nahkkaup	0,1	2 989
	Sel.: Rootsi	34,2	14 028	506, 507	Suured parknahad	—	—
95	Kohupiim	—	—	17.	Puittööstusesaadused	1 013,4	170 780
96	Või	473,8	544 160	593	Vineer	845,9	118 445
	Sel.: Saksa	203,2	303 819		Sel.: Briti	718,5	93 080
	Prantsuse	117,5	133 477	594	Itaalia	41,6	18 900
09	Munad	108 710 tk	9 144		Vineerist tootlipojad	153,8	46 450
5.	Kala, kalasaadused ja vähid	57,0	12 319	598	Tiktrana	51,4	15 200
100—105	Värsked kalad	1,8	753	603	Uksed	25,5	8 080
110—120	Kalakonservid	0,5	4 809	607	Niidurliid	—	—
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	468,4	187 940	600, 610	Mööbel	1,1	350
127	Kartulijahu	39,0	6 300			1,1	350
187	Sokolad	23,0	23 251			12,4	5 410
210	Teraleib, pain normid	1,8	520	18.	Paberitööstusesaadused	649,7	103 824
III.	Toor- ja poolvalmisained	1 2532,1	859 784	634	Pakkimispaaber	85,8	14 606
8.	Loomariigained, peale rasvade	21,3	34 428	635	Rotatsioonipaaber	69,8	10 277
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	11,0	15 023	630, 637	Kirjutuse- ja trükipaaber	472,6	69 020
	Sel.: Saksa	11,0	15 023	19.	Tekstiilitööstusesaadused¹⁾	359,7	503 048
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	2,5	1 421	667—670	Puuvillaniit ja -lõng	42,6	87 598
	Sel.: Saksa	2,5	1 421		Sel.: Saksa	11,0	28 479
243—257	Karunahad	0,8	14 045		Leedu	14,7	26 212
260	Jõhvid	0,5	1 084	671—676	Puuvillardi ¹⁾	60,1	240 578
270	Soolad	0,2	1 965		Sel.: Saksa	12,5	71 748
9.	Seemned, taimed ja nende osad	0,0	28		Läti	8,0	68 240
274, 275	Linaseemned	—	—		Norra	21,2	48 944
10.	Metsamaterjal	4 639,7	140 253	696	Pakkimis- ja kotirihed džundist	219,6	132 785
310-319, 325	Palgid, prussid, pakud, latid	66,0 tm.	1 345		Sel.: Taani	170,9	98 723
321	Lüpsid	—	—		Saksa	42,0	29 638
322	Propsid	—	—	702, 703	Villane rihc	0,1	529
320, 326-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	8 162,4 tm.	138 908		Sel.: Soome	0,1	529
	Sel.: Briti	6 233,6	84 886	22.	Jõu- ja töömehhanid	6,4	5 786
	Iiri	1 495,5	42 820	859	Kõhnutusnaja sisseseaded	—	—
323	Krohvimispeerud	—	—	927	Elektrimasinad-, aparaadid ja turvasjad	4,0	39 980
11.	Paberitoorained	6 667,3	445 879	042	El. patareid, elemendid	—	—
349	Tselluloos	4 408,9	400 990	042	Telefoni apar. ja n. osad	3,8	38 503
	Sel.: Briti	3 070,7	234 018	1016	Sement	280,2	36 152
	Prantsuse	893,4	70 751	1080	Sel.: Läti	114,7	2 454
12.	Tekstiilitoorained	356,8	153 794		Tahvelklaas lihvimata	165,6	33 698
354	Lina	302,7	150 854	28.	Keemiatööstusesaadused	12,6	3 788
	Sel.: Briti	130,7	68 562	1102	Kaseiin	2,1	300
	Läti	88,5	44 601	1318	Tuletikud	3,4	979
355	Takud	4,2	870	29.	Muud era. kaubad	0,5	4 339
				1392	Kunstsarvkaunmid	0,4	3 764

Tab. 4. Tolliametite läbikäik detsembris 1932 a.—Activité des bureaux douaniers en décembre 1932.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap- salu	Kures- saare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
Ton.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sissevedu — Importation	15 860	522	844	211	0,0	—	244	7	—	17 688
Väljavedu — Exportation	13 123	361	2 096	525	—	—	25	173	—	16 903
Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	28 983	883	3 540	736	0,0	—	269	180	—	34 591
1 000 kr.										
Sissevedu — Importation	2 737	40	160	22	4	—	5	2	—	2 970
Väljavedu — Exportation	2 822	85	146	56	—	—	3	3	—	2 014
Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	5 559	125	306	78	4	—	7	5	—	5 884

¹⁾ Sellest ümbertöötatud välismaa kauba tagasivedu 8 047 kg 88 240 kr väärtuses.

Tab. 12. Riigi sissetulekud detsembris ja 1. IV.—31. XII. (1000 kr).
 RECETTES DE L'ÉTAT en DÉCEMBRE et 1. IV.—31. XII. (1000 kr). Kr = couronne
 d'Estonie, égale 100/248 gr. de l'or pur (100 mk antér.).

	Detsember		1. IV.—31. XII.	
	1932	1931	1932	1931
Korralised tulud — Recettes ordinaires:	5 352	7 639	47 191	60 274
I. OTSMKOHESED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:				
1. Tulumaks — Impôt sur le revenu	884	1 170	5 116	6 205
2. Äri- ja tööstusmaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	401	548	2 016	2 510
3. Maa- ja hoonetmaksud — Contributions foncières	514	349	1 073	1 708
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	19	86	70	325
5. Kinnistusemaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	13	4	213	229
6. Pärandusemaks — Impôt sur les successions	95	148	729	907
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS:				
7. Tempelmaks ja lõivud — Timbres	358	380	2 960	3 524
8. Patentid ja proovid — Contributions des patents, droits de vérification	312	339	2 625	3 169
9. Mõnesugused tasumaksud — Enregistrements	9	10	70	83
III. KAUDSED MAKSUD — IMPÔTS INDIRECTES:	1 652	2 574	14 446	18 924
10. Tollid — Douanes	1 204	2 075	10 758	15 279
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	448	499	3 688	3 645
IV. RIIGIMONOPOLID — MONOPOLES DE L'ÉTAT	976	1 108	8 015	9 324
12. Piritusemonopol — Monopole d'alcool	976	1 108	8 015	9 324
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	1 412	2 347	15 885	21 119
13. Riigi kapitalid — Fonds de l'État	20	86	748	1 108
14. Maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'État	102	795	2 424	3 508
15. Raudteed — Chemins de fer	802	980	8 218	10 408
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	40	70	619	846
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	341	400	3 128	3 526
18. Mõnesugused riigi ettevõtted — Entreprises diverses de l'État	0	3	601	1 402
19. Mõnesugused riigi varandused — Propriétés diverses de l'État	8	13	87	140
VI. SEGATULUD — RECETTES DIVERSES:	80	70	933	1 282
20. Segatulud — Recettes mixtes	80	70	933	1 282
Kokku — Total	5 362	7 649	47 355	60 378
Eolmisil kaudel p. 6 ja 18 all saadud tuludest tagasi makstud Tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversements des années précédentes	—	—	53	—
Erakorralised tulud — Recettes extraordinaires	21	151	1 114	1 402
Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks — Encasement des fonds de roulement	21	5	234	652
Teravilja müük — Vente de blé	—	140	880	705
„A“ hgi laenude tasumine — Reversement des avances „A“	—	—	—	47
Üldse sissetulekud — Total des recettes	5 373	7 799	48 305	61 676

Méthodes de calcul des nombres indices.

Les nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn sont établis conformément aux résultats de l'enquête budgétaire parmi les ménages ouvriers à Tallinn en octobre 1925 (V. Recueil Nr. 43/3).

Le nombre-indice pour l'alimentation comprend le coût d'un panier de provision de 51 produits différents dont la valeur nutritive égale 3 820 calories.

Les nombres-indices du loyer sont calculés d'après les renseignements recueillis par l'inspecteur de l'habitation et concernant plus que 1 000 logements. L'indice est sujet à la révision chaque semestre.

Poids des groupes sont suivants:

Alimentation	58,5%
Loyer	7,5
Chauffage et éclairage	5,8
Habillemeut	15,7
Hygiène du corps et nettoyage	2,7
Foyages, circulation, poste	0,7
Frais d'instruction (journalux)	2,7
Cinéma, théâtre, tabac, boissons	2,8
Autres dépenses	3,6

Comme prix sont appliqués: les prix de produits d'alimentation au marché de Tallinn de même que dépenses pour l'électricité et chauffage; prix des vêtements et chaussures dans les magasins de confection, les saiseurs dans les ateliers des tailleurs etc.

Les nombres-indices des prix de gros sont les moyennes géométriques non pondérées. Le nombre-indice général comprend 42 articles.

Liste des marchandises, le groupement ainsi que les données de 1913—23 v. Recueil 77 (4) pp 266—267.

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaberite hinnad Tallinna börsil jaanuaris 1933 a.
 Cours du change à Tallinn en janvier 1933.

	Kõrgsoitu jaanuar 1933		Madalamalt jaanuar 1933		Keskmine							
					jaanuar 1933 a.		det. 1932 a.		1. I—31. XII. 1932 a.		jaan. 1932 a.	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)	374,50	379,50	373,75	378,75	374,30	379,30	374,21	379,21	372,46	376,77	372,50	375,80
2. London, 100 £ (inglis n.)	1 295,00	1 295,00	1 240,00	1 270,00	1 250,00	1 280,00	1 217,20	1 247,20	1 298,42	1 328,42	1 273,54	1 303,54
3. Berlin, 100 Saksa riigimark	88,70	90,70	88,30	90,30	88,40	90,40	88,53	90,53	87,01	89,05	87,45	89,75
4. Helsingi, 100 Soome marka	5,55	5,75	5,45	5,65	5,50	5,70	5,32	5,52	5,72	5,95	5,27	5,62
5. Paris, 100 Prantsuse franki	14,60	14,90	14,00	14,90	14,60	14,90	14,60	14,90	14,62	14,92	14,65	14,95
6. Brüssel, 100 Belgia. Belga	52,05	53,45	51,75	53,15	51,88	53,28	51,82	53,22	51,84	53,24	51,89	53,29
7. Zürich, 100 Helveetia franki	72,50	74,00	72,00	73,50	72,18	73,68	72,00	73,50	72,36	73,86	73,18	74,68
8. Milano, 100 Itaalia liri	19,20	19,85	19,10	19,75	19,16	19,81	19,12	19,77	19,11	19,76	19,00	19,65
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	68,60	71,00	67,25	69,75	67,90	70,40	69,27	71,77	68,77	70,80	70,76	74,76
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	64,50	67,00	61,50	64,00	63,27	65,77	62,93	65,43	69,51	72,29	69,62	73,02
11. Oslo, 100 Norra krooni	64,50	67,00	63,50	66,00	64,02	66,52	62,48	64,98	66,42	69,21	68,90	72,00
12. Praha, 100 Tšehhoslov. kr.	11,15	11,50	11,05	11,40	11,09	11,44	11,09	11,44	11,05	11,40	11,18	11,53
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldeni	151,00	154,00	150,25	153,25	150,46	153,46	150,37	153,37	150,24	153,24	150,68	153,68
14. Riga, 100 Läti liri	72,00	72,46	71,70	72,15	71,77	72,22	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45
15. Moskva, 100 Čer. rubla	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75
16. Wien, 100 Austria sillingit	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,50
17. Budapest, 100 Ungari pengő	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00
18. Warszawa, 100 Poola slotti	42,00	43,50	42,00	43,50	42,00	43,50	41,95	43,45	41,57	43,07	41,00	42,50
19. Kaunas, 100 Leedu liti	37,35	37,95	37,25	37,85	37,32	37,82	37,30	37,80	37,09	37,69	37,00	37,60
20. Danzig, 100 Danzigi kuldeni	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00
21. 8% E. hipot. panga Pantl. (nom. v. 1 kr)	—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,81	—	—

Tab. 24. Suurmüügihinnad jaanuaris 1933 a.

Prix de gros en janvier 1933.

Table with columns for 'Hinnad kroonides - Prix en kr.', 'Jaanuar', 'Dets.', and sub-columns 1-4. The table lists various commodities such as 'Toitained ja loomatoit', 'Ehitusmaterjalid', 'Metallid', 'Küttekiained', and 'Väetisained' with their respective prices for January and December.

Hinnad on antud ühe kvintaali (100 kg) kohta peale märgitute -- Les prix sont indiqués par 100 kg etc. les cas marqués ci-dessus: 1) kg, 2) kast 360 tk., 3) botte à 360 oeufs, 4) tünn -- baril, 5) mestertonn (1000 kg), 6) meeter -- mètre, 7) tünn -- baril (170 kg), 8) tuhat -- mille 9) 5000 toosi -- 5000 boites.

Tab. 29. Tööturg detsembris 1932 a. — *Marché du travail en décembre 1932.*

Tööajaloo arv Nombre de chômeurs		Kuu jooksul registreeritud chômeersid arv Nombre de chômeurs inscrits au cours du mois		A. Tööalade (ametite) järgi — <i>D'après les occupations (métiers).</i>		B. Tööstuseharude järgi — <i>D'après les industries.</i>		C. Üksikute borside järgi — <i>D'après les bourses de travail.</i>	
M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1544	1970	1247	685	838	5758	3900	5758	5328	2929
841	1081	880	596	44	374	150	374	43	34
372	315	502	278	167	632	25	632	7	7
442	414	386	210	18	372	253	372	6	6
277	210	182	150	8	178	81	178	89	89
441	418	238	187	6	304	115	304	22	22
285	80	606	20	50	37	2	37	37	37
68	81	40	21	1	299	324	299	324	324
192	5	901	483	...	345	441	345	441	441
138	257	21	43	...	202	52	202	52	52
223	147	21	7	...	8	17	8	17	17
89	63	31	4	...	58	45	58	45	45
208	204	185	80	...	70	59	70	59	59
36	36	57	6	...	64	3	64	3	3
45	37	117	147	...	15	15	15	15	15
215	192	65	3	...	39	35102092	39	35102092	35102092
17	86	56	27	...	194	8	194	8	8
54	31	27	3	...	15	3	15	3	3
5616	5554	5197	2637	...	3900	3900	3900	3900	3900
11170	7834	7834	838	...	5758	5758	5758	5758	5758
4945	4140	28513	10364	...	5758	5758	5758	5758	5758
4704	407	4980	3204	...	5758	5758	5758	5758	5758
3000	3564	2582	1568	...	5758	5758	5758	5758	5758

1) 1. jaanuariks 1932 a. 2) Pühend. kuude 1 kuupäeva jooksul töötute ja vabakohade keskm. arv. 3) Tööajaloo hulgast väljalangenuid arv arvand. 4) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 5) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 6) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 7) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 8) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 9) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 10) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 11) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 12) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 13) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 14) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 15) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 16) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 17) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 18) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 19) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 20) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 21) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 22) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 23) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 24) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 25) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 26) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand. 27) Osavõtteid hulgast osavõtteid arv arvand.

Tab. 30. Tööstustettevõtted ja töölohu 1-ks jaanuariks 1933 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. janvier 1933.

Tööstusala Industrie	Ettevõtte arv Nombre d'entreprises		Töötajate üldarv Nombre général des travailleurs					Nõustajate üldarv Nombre général des travailleurs					Tööajast ja teenustajast alajast (alla 18 a.) Mineurs parmis les ouvriers et service		
	1933 1933	1932 1932	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre	1. detsembril An 1. décembre
I. Muurud ja kaevandused	13	12	1 890	30	81	1 839	51	1 717	29	79	1 667	50	97,1	5	183
II. Metalltööstus	16	16	930	6	44	892	38	857	44	779	88	16	96,3	24	95
III. Metalltööstus	38	38	2 240	64	60	2 241	100,1	2 703	60	59	2 794	47	100,0	47	88
IV. Keemiatööstus	12	12	800	18	11	807	101,4	821	11	8	944	5	100,7	5	5
V. Nahatööstus	7	9	985	13	9	989	101,4	941	9	8	944	8	101,2	34	34
VI. Tekstiilitööstus	22	23	7 445	238	95	7 688	143,1	6 774	231	91	6 914	28	102,1	6	6
VII. Pabertööstus	24	23	1 771	81	211	1 581	180	1 493	29	200	1 322	171	88,3	6	6
VIII. Pabertööstus	10	10	1 864	3	17	1 850	14	1 802	3	14	1 891	11	99,3	16	16
IX. Pabertööstus	30	30	1 083	73	86	1 095	13	970	65	85	950	20	97,9	17	17
X. Pabertööstus	38	39	2 465	164	493	2 136	329	1 995	151	477	1 668	326	83,7	15	15
XI. Kõvakarja- ja puukarjapada tööstus	19	15	1 622	29	162	1 489	138	1 466	25	162	1 339	137	91,3	9	9
XII. Ehitustööstus	10	10	1 072	85	313	944	128	951	84	211	824	137	86,6	3	3
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	7	7	739	26	31	734	5	683	27	33	485	6	98,3	2	2
XIV. Puhastustööstus	2	2	56	1	1	55	1	52	1	1	51	1	98,1	1	1
Kokku suurtööstus — Total	237	237	25 287	750	1 514	24 533	734	22 654	735	1 463	21 326	738	96,7	177	183
Sellest { ettevõtted 50 ja üle töötajaga — les entreprises prises, ayant plus de 50 travailleurs.	102	2	21 870	625	1 077	21 118	459	18 984	587	1 044	18 477	457	97,9	89	95
Dont: { ettevõtted 20—49 töötajaga — les entreprises prises, ayant 20—49 travailleurs.	135	3	3 717	155	437	3 435	382	3 120	148	410	2 849	271	94,8	88	88
1932 a. detsembril arvuud — Chiffres de décembre 1932	241	5	23 253 370	1 246	1 829	25 287	83	22 125	1 193	1 246	22 054	71	93,7	195	207
Kokku suurtööstus — Total	2	2	21	5	7	14	7	14	7	14	14	6	70,0	5	5
I. Industries extractives	22	20	1 777	5	22	1 600	17	1 511	5	21	1 355	16	89,4	38	38
II. Industries minières	52	51	453	9	31	430	32	411	8	30	389	22	94,6	1	1
III. " chimique	24	24	262	8	23	248	15	233	3	22	168	19	80,8	8	8
IV. " textile	17	18	208	9	24	188	15	180	8	24	164	16	100,4	1	1
V. " des cuirs et peaux	40	40	502	27	20	509	101,4	449	20	18	451	2	100,4	8	8
VI. " des bois	60	57	473	23	56	439	34	424	22	40	397	27	93,0	9	9
VII. " du papier	10	9	97	2	19	87	10	86	2	11	77	9	89,5	1	1
VIII. " polygraphique	41	41	405	19	41	410	101,9	375	17	13	379	4	101,1	30	30
IX. Construction de bâtiments et des boissons etc.	45	5	1 818	137	68	1 450	124	1 086	157	52	1 141	105	110,1	17	17
X. Construction de bâtiments et fab. des mercerie	6	9	480	6	130	356	134	459	6	126	339	130	73,0	13	13
XI. Usines électriques, à gaz d'éclairage et d'électricité	7	1	55	2	50	46	35	87	2	49	40	47	46,0	4	4
XII. Industrie du nettoyage	11	7	100	—	55	—	100,0	42	—	42	—	—	100,0	—	—
XIII. Industries diverses	33	33	4 644	306	453	4 497	147	4 006	250	422	3 834	172	95,0	126	126
XIV. Industries diverses	746	28	7 232 931	1 066	1 967	29 059	851	26 060	965	1 855	25 160	900	96,5	303	303
Üldse suur- ja kesktööstus — Grand total	510	20	4 820	283	459	4 644	176	4 174	237	425	4 006	108	90,0	145	146
1932 a. detsembril arvuud — Chiffres de décembre 1932	757	25	740 30 190	1 529	1 788	29 031	259	26 290	1 450	1 639	20 060	239	99,1	343	353
Kokku kesktööstus — Total (entreprises moyennes)	136	6	1 266	126	1 266	1 266	100,0	1 266	126	1 266	1 266	100,0	100,0	126	126
Üldse suur- ja kesktööstus — Grand total (entreprises grandes et moyennes)	303	6	3 000	303	3 000	3 000	100,0	3 000	303	3 000	3 000	100,0	100,0	303	303

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—33 a. —

Rahandus (milj. kr.) — Finances (en

Table showing circulation of money (Liiikel olev raha) and bank payments (Pangad) from 1922 to 1933, categorized by month and type of bank.

Väliskaubandus (järg) —

Table showing foreign trade (Väliskaubandus) with columns for various commodities such as cement, iron, coal, and wheat, covering the years 1922 to 1933.

1) 1 aprillist. 2) Ilma Eesti panga kassades olnud vahetuserahata. 3) 1931 a. — 25 ühispanka. 4) Ilma Valitsuse jooksva arveta. 5) Ühes Valitsuse laenuga.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922-1933.

Table with multiple columns: Arv-N. des chèques, Summa - Montant, Rafakurs (100 Dollar / 100 kr), Sellast-Dont, Tähtsamad väljaveonid (Articles principaux d'exportation). Columns 18-40.

Commerce extérieur (suite) / Raudteed - Chemins de fer

Table with multiple columns: d'importation en (1 000 kr.), Tähtsamad sisseveonid (Articles principaux d'import.), Laatarööpmeline - Voie large, Kitsarööpmeline - Voie étroite. Columns 58-75.

*) Andmed kuude järgi on esialgsed.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—1933 a. (järg) —

	Laevandus — Navigation										Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux									
	Välisõit Long cours					Rannasõit Cabotage					Akttsiaseltsed ja osahilisusid — Sociétés par actions et anonymes									
	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports			Tallinna vana- ja uus-sadamasse Deux ports de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports			Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suuren-dat. Augmentation de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vä-hendat. Diminut. de fonds			
	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	Arv Nom-bre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nombre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nom-bre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nom-bre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr		
Keskmiselt kuus 1920 Moyenne mens. 1920	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91				
1921				
1922	147	62	67	6	272	8	107	12				
1923	198	56	91	8	230	11	308	19				
1924	114	47	90	10	152	8	200	18				
1925	131	55	83	9	146	8	373	22				
1926	110	48	98	12	127	7	346	20	2,3	152	1,1	203	0,7	55	0,1	3				
1927	125	59	97	12	122	7	388	21	2,3	141	1,2	48	0,7	74	—	—				
1928	133	63	101	14	108	7	403	23	2,8	404	1,7	147	0,8	86	0,3	165				
1929	133	65	75	10	125	8	402	25	2,4	217	1,3	188	0,9	52	0,3	57				
1930	144	73	77	9	121	8	406	25	1,7	160	0,5	29	0,3	131	0,2	18				
1931	139	72	102	10	118	7	314	20	0,9	243	0,5	32	0,3	170	0,3	25				
1932	104	61	88	5	120	6	321	18				
Kokku 1. I kuni viimase 1931 andmetega kuni incl. 1932	1 673	859	1 229	122	1 412	84	3 707	244				
1931 September — Septembre	198	88	128	15	182	12	589	35				
Oktoober — Octobre	182	67	213	13	139	10	436	25	1	30	—				
November — Novembre	142	64	129	10	93	6	333	22	—	—	50				
Detsember — Décembre	132	60	41	5	24	3	143	9	1	30	—				
1932 Jaanuar — Janvier	76	44	10	—	9	1	27	1	150	1	1	90	—				
Vebruar — Février	47	34	—	—	4	—	14	—	400	—	—	—	100				
Märts — Mars	44	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—				
Aprill — Avril	51	40	7	—	4	—	92	3	2	150	—	—	—	3	280	—				
Mai — Mai	125	72	133	4	128	9	460	24	—	—	—	—	—	—	—	—				
Juuni — Juin	147	81	158	7	326	15	642	36	1	100	—	—	—	—	—	—				
Juuli — Juillet	140	77	115	14	283	15	507	31	—	—	—	—	—	—	—	—				
August — Août	143	103	91	11	266	12	504	30	—	—	—	—	—	—	—	—				
September — Septembre	127	91	89	6	208	9	484	25	1	50	—	—	—	—	—	—				
Oktoober — Octobre	130	66	173	7	132	6	463	23	—	—	—	—	—	—	—	—				
November — Novembre	113	50	178	10	54	5	358	22	—	—	—	—	—	—	—	—				
Detsember — Décembre	99	65	96	2	21	8	244	15	1	90	—	—	—	—	—	—				

	Demograafia — Démographie							Loomataudid — Épidémiés							
	Rahvalikulemine linnades Mouvement de la population dans les villes							Piirpunkt. kaudu Par les cordons de la frontière							
	Sündinud Nataissances	Siseseõitnuid Arrivés	Korterist siseko-hjaid - Change-ment du logement	Surnud Décés	Väljaseõitnuid Départs	Teadmatais kulu Inconnue	Korterist välja-kolljaid - Change-ment du logement	Siseseõitnuid Arrivés	Väljaseõitnuid Départs	Põrnataud — Anthrax	Tatitaud — Maltus	Marutaud — Typhus	Kärnataud — Scabies	Sigade punataud Erysipelas ens	
Keskmiselt kuus 1913 Moyenne mens. 1913	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	
1921	
1922	2 990	2 628	123	48	60	921	253	
1923	3 310	3 172	75	9	17	280	391	
1924	2 944	2 078	80	16	49	209	514	
1925	171	10 579	6 269	...	277	10 066	974	5 616	2 099	3 268	79	4	180	211	420
1926	199	9 573	6 506	...	313	8 774	988	5 951	10 617	10 855	63	7	144	245	581
1927	193	10 412	8 057	...	326	9 073	1 394	7 135	16 053	16 203	120	8	120	155	1 108
1928	195	10 782	7 634	...	312	9 412	1 453	6 845	20 546	20 092	129	2	180	135	843
1929	167	10 671	8 390	...	379	9 585	2 205	7 334	21 720	21 782	185	1	182	101	951
1930	209	9 440	8 851	...	312	8 410	1 841	7 787	20 982	20 945	97	—	36	67	2 823
1931	207	7 653	10 315	...	339	6 435	2 203	9 003	19 818	21 446	8	—	—	—	249
1932	244	7 098	11 602	...	328	5 790	2 659	9 981	16 865	16 757	—	—	2	18	—
Kokku 1. I kuni viimase 1931 andmetega kuni incl. 1932	—	—	—	—	—	—	—	287 813	237 351	201 081	—	—	—	—	—
1931 September — Septembre	199	13 836	13 548	...	239	7 389	3 141	11 372	17 309	17 771	5	—	3	21	522
Oktoober — Octobre	224	9 380	13 207	...	295	5 405	2 500	11 799	17 166	16 620	2	—	1	13	330
November — Novembre	213	7 001	11 846	...	272	4 568	2 041	10 400	14 025	13 736	11	—	1	—	206
Detsember — Décembre	236	6 275	11 199	...	340	4 570	2 286	10 229	15 767	15 374	9	—	2	24	47
1932 Jaanuar — Janvier	213	6 800	10 265	...	311	4 224	1 069	8 684	14 179	13 898	6	—	2	1	68
Vebruar — Février	221	4 131	10 418	...	341	3 010	1 756	9 108	11 807	11 650	2	—	6	2	86
Märts — Mars	276	3 941	9 368	...	334	3 697	1 929	7 820	15 115	14 990	3	—	10	3	98
Aprill — Avril	422	5 945	10 187	...	387	4 650	2 241	8 850	15 287	15 197	6	—	12	3	78
Mai — Mai	132	6 275	10 772	...	369	6 513	3 935	8 452	20 015	20 055	7	—	7	8	153
Juuni — Juin	166	3 256	11 650	...	332	9 333	3 639	9 639	23 508	22 847	9	—	8	10	279
Juuli — Juillet	177	7 822	10 413	...	307	7 924	2 475	8 838	22 488	22 444	22	—	4	6	584
August — Août	201	10 207	12 588	...	261	10 068	2 778	10 373	22 040	22 091	12	—	9	18	962
September — Septembre	201	11 758	14 845	...	250	6 946	2 758	12 271	15 175	15 065	6	—	4	24	539
Oktoober — Octobre	211	7 787	14 049	...	307	4 929	2 943	12 889	14 366	14 187	7	—	4	1	409
November — Novembre	234	6 359	13 593	...	325	4 286	2 562	11 708	13 594	13 003	—	—	1	—	280
Detsember — Décembre	406	6 797	11 457	...	364	4 395	2 838	11 142	13 901	13 565	1	—	4	1	121
1933 Jaanuar — Janvier	275	5 874	10 934	...	346	3 889	4 615	7 330	12 388	12 436	—	—	—	—	—

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1933 (suite).

Tõstus — Industrie

Main data table with columns for various economic indicators: Tõttajate arv suurtoöstuses, Tõhõhõrside tegevus, Toodang (aktiivjalused ettevõtted), etc.

Suurmittõõglindeksid (geom. keskm.) — N.-indeks des prix de gros (moy. geom.)

Elumaksumusindeksid (geom. keskm.) — Nombres indices du coût de la vie (moy. geom.)

Index tables for 'Sisseveetavadained' and 'Elumaksumusindeksid' with sub-columns for different categories and years.

1) II poolaasta keskmine. 2) I poolaasta keskmine. *) Üürisenduse kohnselt — D'après la loi sur loyers. **) Maist alates vahatõõri jõõrgi. ***) Andmete kogumine õõrõhindade kohta on praegu kõõlmas ning lõtõtõtõtut saadaval k. kuu lõõpul.

Tab. 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis detsembris 1932 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en décembre 1932.

Pour la nomenclature franc. s'adresser à la page 127.	Sellest			Keskööstus (5-19 töötajaga ettevõtted)	Kokku	Novembris Novembre 1932
	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtted)	50 ja üle töötaja- ga ettevõtted	20-49 töötajaga ettevõtted			
I. Murrud ja kaevandused	58	58	—	—	58	53
II. Mineraalide ümbertöötamine	9	8	1	—	9	11
III. Metallitööstus	44	43	1	1	45	51
IV. Keemiatööstus	13	13	—	—	13	3
V. Näinatööstus	—	—	—	—	—	—
VI. Tekstiilitööstus	59	59	—	1	60	62
VII. Puitööstus	22	17	5	3	25	40
VIII. Paberitööstus	9	9	—	—	9	14
IX. Polügraafiatööstus	—	—	—	—	—	2
X. Toidu-, maitseain- ja jookide tööst.	10	10	—	—	10	15
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööst.	—	—	—	—	—	3
XII. Ehitustööstus	12	6	6	—	12	27
XIII. Elektri- ja gaasi- ja veevar.	6	6	—	—	6	2
XIV. Puhastustööstus	—	—	—	1	1	—
Kokku — Total	243	229	13	6	248	289
Kokku 1/I — 31/XII 1932 a. — Total	3 883	3 429	391	107	3 990	—

Tab. 32. Tööstusettevõtte arvu liikumise indeksid (1-ks kuup.); ehitustööstus arvestamata.
N. indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans l'industrie (au 1-er du mois); bâtiment non compris.

	A. Liikuväl baasil (ochino kuul = 100 järgmise kuu jaoks)										B. Indeksid baasil: 1. I. 1927 = 100	
	A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant).										B. Base; 1. I. 1927 = 100	
	Töötajad) — Travailleurs en général ¹⁾					Töölisid — Ouvriers					Töötajad)	Töölisid
	Suur- ja kesktööstus	Suurtööstus	Sellest ettev.			Kesk- tööstus (5-19 tööt.)	Entreprises grandes et moyennes	Grandes entreprises	Dont entr. ayant			
				50 ja üle tööt.	20-49 tööt.				50 ja üle tööt.			50 et plus de travailleurs
1931 Detsember	94,0	99,2	98,2	99,2	102,2	99,5	99,1	99,2	99,1	101,0	98,2	98,6
1932 Jaanuar	99,7	94,7	95,3	91,0	96,0	94,2	94,1	94,8	89,6	94,7	93,2	92,9
Veebruar	91,9	100,2	100,1	100,5	98,6	100,0	100,3	100,2	100,5	93,7	93,1	92,9
Märts	109,9	101,6	101,4	103,3	98,1	101,4	101,3	101,6	103,4	93,7	94,1	94,1
Aprill	93,1	99,2	98,0	106,3	97,7	99,1	99,3	98,0	107,5	97,9	93,2	33,0
Mai	107,0	103,7	103,2	106,3	104,1	104,4	104,3	103,8	107,5	104,3	96,6	97,4
Juuni	106,3	106,9	107,0	108,3	102,8	107,0	107,7	107,8	107,1	102,9	102,7	104,2
Juuli	99,8	99,9	100,3	98,0	98,8	99,0	100,0	100,5	97,3	98,9	102,5	101,8
August	93,9	92,2	92,8	88,9	104,0	93,0	91,5	91,0	88,6	102,3	96,2	96,8
Septembris	97,4	94,8	96,5	97,5	101,3	97,2	94,4	96,2	97,5	102,1	93,7	94,1
Oktoober	99,0	98,8	99,9	92,2	100,5	99,1	98,3	100,0	91,3	100,9	92,8	93,3
Novembris	99,8	100,0	99,7	101,3	98,6	99,3	100,1	99,8	102,1	98,6	92,6	93,1
1933 Detsember	98,8	99,2	98,9	100,7	96,6	98,8	99,1	98,3	100,9	96,3	91,5	91,8
1933 Jaanuar	97,5	97,5	98,5	91,3	95,7	97,1	97,2	98,3	90,0	96,8	89,2	89,1

Tab. 15. Linnade rahvastik jaanuaris 1933 a.
Mouvement de la population dans les villes en janvier 1933.

	Siseregistreeritud — Registrés																Väljaregistreeritud — Rayés des listes							
	Registreeritud elanikkude arv 1. jaanuariks 1933 a. Nombre de la population au 1. I 1933						Sündinuid Naissances				Teise korteri sisse- kolijaid Change- ment du logement		Surnud Décés		Välja- sõitnuid Départs		Teadma- ta kuhu Inconnu		Korterist välja- kolijaid Change- ment du logement		Registreeritud elanikkude arv 1. veebruariks 1933 a. Nombre de la population au 1. II 1933			
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Kokku	M.	N.		
Tallinn	135 120	59 544	75 585	52	43	965	987	2 482	2 952	09	69	755	821	1 862	2 205	847	910	135 072	59 510	75 562				
Haapsalu	4 571	1 896	2 675	5	1	39	22	45	49	2	3	29	25	—	—	45	40	4 575	1 905	2 670				
Kuressaare	4 412	2 003	2 409	1	1	41	42	51	44	4	6	45	37	—	—	51	44	4 400	2 000	2 400				
Narva	24 086	10 745	13 941	9	5	101	102	301	354	20	16	84	95	23	25	289	365	24 642	10 740	13 902				
Nõmme	13 712	6 158	7 554	9	5	102	137	76	102	9	5	85	111	38	49	56	70	13 725	6 162	7 563				
Paide	3 315	1 473	1 842	3	1	36	31	33	37	1	1	29	25	—	—	33	37	3 330	1 482	1 848				
Paldiski	1 015	497	518	3	—	18	5	3	0	1	—	7	5	—	—	3	0	1 028	510	518				
Petsari	4 632	2 180	2 452	—	4	32	37	40	48	2	—	28	21	—	—	46	48	4 660	2 188	2 472				
Pärnu	20 126	8 574	11 552	10	9	195	195	422	524	9	15	150	160	7	13	492	524	20 185	8 607	11 578				
Põltsamaa	3 352	1 542	1 810	—	1	18	24	16	17	—	2	27	20	2	1	16	17	3 337	1 631	1 806				
Rakvere	12 432	5 260	7 172	1	7	89	74	128	160	7	10	72	64	1	2	137	147	12 445	5 268	7 190				
Tapa	1 431	2 146	2 285	2	1	41	44	65	45	2	2	34	43	30	11	62	43	1 437	2 120	2 271				
Tartu	74 450	32 067	42 389	37	33	964	934	936	1 073	30	33	355	312	174	166	1 004	1 139	75 220	32 441	42 779				
Tõrva	2 564	1 090	1 474	3	2	25	28	29	24	2	2	16	21	—	—	30	20	2 594	1 099	1 495				
Türi	3 160	1 415	1 745	2	1	24	27	39	34	1	—	15	17	—	—	39	34	3 181	1 425	1 756				
Valga	10 987	4 903	6 084	7	7	83	91	133	163	7	3	71	65	3	1	128	153	11 030	4 917	6 113				
Viljandi	12 645	5 865	6 780	4	1	100	126	147	212	5	8	69	77	—	—	147	212	12 711	5 895	6 816				
Võru	5 004	2 372	2 632	3	2	46	48	75	73	—	1	51	46	3	4	84	68	4 904	2 358	2 636				
Kokku — Total	340 635	149 736	190 899	151	124	2 916	2 958	5 027	5 907	171	175	1 925	1 961	2 138	2 477	3 439	3 891	341 538	150 154	191 384				
Detsember 1932 a.	340 765	149 822	190 943	209	186	3 308	3 489	5 157	6 300	187	177	2 258	2 142	1 373	1 515	4 947	6 195	340 635	149 736	190 899				
Jaauar 1932 a.	337 318	148 668	188 650	109	109	3 886	2 914	4 879	5 588	148	163	2 148	2 076	950	1 019	3 900	4 784	338 913	149 696	189 217				

* Ehitustööstuse andmete puudulikkuse tõttu ehitustööstus on jäetud välja ja indeksid 1930 a. detsembrist peale arvutatud ümber.
 † Töölisid, tehniline personal, ametnikud ja teenijad — Ouvriers, personnel technique, employés et service.

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

MÉTHODOLOGIE.

La vie économique de l'Estonie en 1930	Nr. 112(3),	page 133—147
Recensement agricole de 1929	83(3),	133—141
Convention concernant l'unification des méthodes des statistiques économiques	87(2),	89—90
Influences internationales sur l'organisation des statistiques nationales	76(3),	101—170
Développement des statistiques, en Estonie	75(2),	65—72
Relation de la population aux travaux statistiques en Letonie	75(2),	73—81
La IV conférence estono-lettonne des statisticiens	94(9),	481—485

DONNÉES INTERNATIONALES.

Production et commerces du monde dans le seigle et froment	Nr. 100(3),	page 169—175
Commerce extérieur des pays Baltes de 1924—29	99(2),	57—69
Emi- et immigr. mondiale de 1920—1924	57(12),	5—10
Quelques comparaisons entre les États Baltes de 1920—26	72(11),	629—633

POPULATION.

Changement de la sujétion de 1920—29	Nr. 110(1),	page 1—4
Population des exploitations agricoles en 1929	Nr. 104(7)-105(8),	421—428
Nombre des estoniens en Russie (U.R.S.S.)	Nr. 101(4),	193—197
Développement physique des enfants estons en 1928—27	84(11),	621—629
Taille, poids et dimensions de la tête des nouveau-nés estoniens 1926—27	82(9),	525—531
Naisances, décès, mariages et mouvement de la population en 1931	133(12),	689—712
Divorces de 1923—28	90(5),	279—285
Accroissement de la population en Estonie de 1921—25	55(10),	5—8
Population des villes et bourgs en 1931	124(3),	173—177
Mouvement de la population traversant la frontière en 1931	124(3),	169—172
Émigration en 1931	130(9),	490—492
Mesures anthropométriques des conscrits en 1929	127(6),	325—334

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Établissements scolaires pendant l'année scolaire de 1930/31	134(1),	15—26
Locaux d'enseignement des écoles primaires et secondaires et conditions sanitaires en 1930/31	120(5),	286—303
Écoles normales d'instituteurs (séminaires) de 1923—27	73(5),	298—302
Bâtiments et terrain des écoles primaires et secondaires en 1930/31	127(6),	355—368
Écoles de navigation de 1923—27	74(1),	30—34
Écoles primaires et secondaires en 1930/31	123(2),	69—92
Jardins d'enfants de 1930/31	124(3),	148—155
L'université de Tartu de 1926—30	115(6),	360—368
Écoles de continuation de 1928—31	125(4),	223—231
L'école technique supérieure à Tallinn de 1926—28	89(4),	240—242
Marché du livre et la presse périodique de 1929—31	132(11),	658—666
Bibliothèques populaires en 1929/30	122(1),	39—44
Unions et sociétés de 1929—30	113(3),	217—215

TRAVAIL ET SALAIRES.

Conditions du travail en I sem. de 1932	Nr. 131(10),	page 602—607
Production et main d'œuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1928	100(3),	129—148
Nombre des ouvriers dans l'industrie	120(5),	303—305
Activité des bourses du travail en 1931	130(9),	495—505
Chômage à la campagne en hiver de 1931/32	Nr. 128(7)-129(8),	385—396
Assurance-maladie en 1931	133(12),	713—724
Activité industrielle en 1931	124(3),	159—180
Nombre des salariés et l'emploi de la main-d'œuvre	114(5),	257—263
Chômages dans les villes en 1931/32	Nr. 128(7)-129(8),	396—412
Formation des salariés de 1913—30	114(6),	274—285
Jeunes chômeurs	Nr. 128(7)-129(8),	413—414
Durée du travail dans l'industrie en 1931	126(6),	277—286
Salaires des ouvriers agricoles	114(5),	312—316
Conditions du travail et salaires des marins en 1932	130(9),	481—486
Grèves de 1921—30	114(5),	320—321
Femmes, mineurs et vieillards dans la grande industrie	114(5),	322—327
Salaires des employés d'administrations locales en 1930/31	120(11),	677—687

HYGIÈNE PUBLIQUE.

Maladies traitées aux hôpitaux	Nr. 104(7)-105(8),	415—421
Tuberculose en 1930 et 1931	127(6),	338—342
Médecine légale en 1930	119(10),	620—621
Activité des sages-femmes en 1930	119(10),	622—623
Mortalité des nourrissons en 1930	124(3),	154—159
Maladies contagieuses en 1931	126(8),	272—274
Lèpre de 1919—28	84(11),	630—632
Causes de décès en 1931	134(1),	42—50
Médecins en Estonie en 1932	131(10),	585—586
Activités des médecins de district en 1930	Nr. 118(9),	524—528
État sanitaire de l'armée en 1931	131(10),	587—602

ASSISTANCE.

Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30	Nr. 123(2),	page 104—112
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Accidents de 1928—29	Nr. 104(7)-105(8),	page 429—432
Justice criminelle et civile	Nr. 126(8),	261—271
Incendies en 1931	127(6),	343—348
Délits et infractions aux lois et règlements en 1931	Nr. 128(7)-129(8),	415—419
Suicides en 1930—31	126(5),	274—277
Accidents des voitures à moteur et infractions aux règlements de route en 1931	130(9),	493—495
Prisonniers de 1930—32	130(9),	532—534

INDUSTRIE.

Industrie moyenne en 1928	Nr. 101(4),	page 218—220
Valeur de la production de l'industrie extractive en 1927	91(6),	336—338
Production et main-d'œuvre des entreprises industrielles en 1931	134(1),	20—41
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	Nr. 104(7)-105(8),	411—414
Machines motrices et emploi de la force mécanique dans les grandes entreprises industrielles en 1928	Nr. 108(11),	605—608
Localisation des entreprises industrielles d'après des villes, bourgs et campagne en 1930	130(9),	524—531

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Influence des traités commerciaux dans l'importation de l'Estonie	Nr. 115(6),	page 393—404
Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1931	130(9),	510—523
Exportation des produits industriels en 1927 et 1928	95(10),	554—557
Commerce extérieur des produits agricoles et industriels de 1924—28	94(9),	495—497

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 285—289
Prix forains du bétail en 1928	89(4),	229—231
Nombre indices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	77(4),	261—269
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritive 1922—27	88(7),	389—392
Nombre indices pondérés des prix des produits agricoles	65(4),	219—220

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Traffic des marchandises par chemins de fer en 1929/30	Nr. 110(1),	page 31—43
Exercice des chemins de fer en 1931/32	131(10),	649—654
Navigation et transports maritimes en 1931	Nr. 128(7)-129(8),	426—440
Marine marchande le 1. I. 1932	127(6),	349—354
Votes navigables intérieurs en 1931	125(4),	219—223
Navigation aérienne privée en 1930	118(9),	648—649
Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1931/32	132(11),	625—651
Lignes d'autobus en 1930	Nr. 116(7)-117(8),	447—448
Véhicules à moteur le 1. I. 1931	116(7)-117(8),	442—444

ASSURANCES.

Pensions de 1925—30	Nr. 112(3),	page 161—173
Sociétés d'assurance en 1930	125(4),	197—211
Assurance-maladie en 1927 et 1928	95(10),	567—574

CRÉDIT ET CAPITAL.

Crédits accordés aux exploit. nouvellem. fondées de 1921—28	Nr. 94(9),	page 524—526
Banque nationale de crédit à long terme 1928	89(4),	243
Situation financière des sociétés anonymes en 1927 et 1928	88(3),	176—183
Recettes et dépenses des banques privées en 1931	132(11),	652—658
Activité de la Banque agricole en 1926—27	71(10),	586—587

FINANCES.

Circulation fiduciaire de 1919-29 . . . Nr. 95(10), page 586-587
 Charge des impôts en 1929/30 Nr. 128(7)-129(8), „ 420-424
 Recettes et dépenses des administrations communales rurales en 1930/31 „ 134(1), „ 1-11
 Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1930/31 „ 133(12), „ 724-733
 Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1930/31 Nr. 128(7)-129(8), „ 441-450
 Balance des paiements en 1928 Nr. 92(7)-93(8), „ 420-426
 Impôt sur patentes commerciales de 1929-30 „ 130(9), „ 500-510
 Impôt sur les bénéfices nets en (0)9 „ 119(10), „ 577-582
 Impôt sur le revenu en 1930 „ 113(4), „ 215-224
 Impôts des entreprises anonymes et coopératives de 1927-29 „ 113(4), „ 225-235

COOPÉRATION.

Sociétés de consommation en 1926 . . . Nr. 73(12), page 725-727

AGRICOLE.

Détiments des exploitations agricoles Nr. 106(9), page 469-478
 Rentabilité de l'élevage de poules en 1931 „ 123(2), „ 113-118
 Pêche 1928-31 „ 124(3), „ 137-147

Forêts d'État et l'économie forestière en 1930/31 Nr. 125(4) page 212-218
 Rentabilité des exploitations agricoles en 1931/32 „ 133(12), „ 734-742

VARIA.

Loteries de 1924-30 Nr. 115(6), page 338-392
 La vie religieuse de 1922-29 „ 109(12), „ 726-729
 Lombards en 1931 „ 130(9), „ 486-489
 Vente des immeubles aux enchères de 1927-29 „ 102(5), „ 286-288
 Tourisme de 1927-30 „ 112(3), „ 174-176
 Statistique sportive de 1920-30 „ 101(4), „ 221-235
 Construction des maisons d'habitation dans les villes et bourgs de 1930-31 „ 132(11), „ 666-669
 Contrebande de 1922-30 „ 122(1), „ 44-49
 Stations balnéaires, estivales et de villégiature en 1931 „ 127(6), „ 335-337
 Fonctionnement du fonds de culture „ 124(3), „ 161-168
 Prix de loyer à Tallinn de 1912-31 „ 121(12), „ 709-716
 Prix de loyer et cout de la vie „ 121(12), „ 717-720

RÉFORME AGRAIRE.

Mise en ordre de terres d'État et privées en 1927 et 1928 . . . Nr. 94(9), page 522-524

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.

Volume I. Annuaire de la statistique d'instruction publique Pages 288+186, 1924. Kr. 6.—
 „ II. Naissances, décès, mariages et mouvem. de la populat. 1921-1923 „ 52+54, 1925. „ 3.—
 „ III. Statistique de l'hygiène publique „ 132+ 80, 1925. „ 5.—
 „ IV. Population et l'hygiène publique „ 306, 1930. „ 8.—

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.

Volume I. Commerce extérieur en 1923 Pages 20+72, 1924. Kr. 2.—
 „ II. Ports, marine marchande et navigation en 1924 „ 102, 1925. „ 2,50
 „ III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie „ 64, 1925. „ 2.—
 „ IV. Commerce extérieur en 1924 „ 22+92, 1925. „ 3.—
 „ V. Industrie en Estonie en 1924 „ 80, 1926. „ 2,50
 „ VI. Chemins de fer de l'État en 1924 „ 38, 1926. „ 2.—
 „ VII. Commerce extérieur en 1925 „ 109, 1926. „ 3,25
 „ VIII. Commerce extérieur en 1926 „ IV+106, 1927. „ 3,25
 „ IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés coopér. au I. I. 1926 „ 32+34, 1927. „ 2.—
 „ X. Commerce extérieur en 1927 „ 106, 1928. „ 3,25
 „ XI. Commerce extérieur en 1928 „ 120, 1929. „ 3,50
 „ XII. Commerce extérieur en 1929 „ 152, 1930. „ 5.—
 „ XIII. Commerce extérieur en 1930 „ 144, 1931. „ 6.—
 „ XIV. Commerce extérieur en 1931 „ 140, 1932. „ 4.—

STATISTIQUE AGRICOLE.

Volume II. Annuaire de la statistique agricole II (1923) Pages 132, 1924. Kr. 2,25
 „ III. Élevage du bétail en Estonie en 1924 „ 77+105, 1925. „ 1,50
 „ IV. Annuaire de la statistique agricole (1925) „ 3+201, 1926. „ 3.—
 „ V. Annuaire de la statistique agricole (1926) „ VIII+254, 1927. „ 3.—
 „ VI. Annuaire de la statistique agricole (1927) „ VIII+207, 1928. „ 2,75
 „ VII. Annuaire de la statistique agricole (1928) „ VIII+218, 1929. „ 2,75
 „ VIII. Annuaire de la statistique agricole (1929) „ VIII+264, 1930. „ 3,50
 „ IX. Annuaire de la statistique agricole (1930) „ VIII+230, 1931. „ 3,50
 „ X. Annuaire de la statistique agricole (1931) „ VIII+222, 1932. „ 3,50

Type B. I. Résultats préliminaires du recensement de 1922 Pages 78, 1923. Kr. 2.—
 2. Les enfants infirmes en Estonie „ 164, 1923. „ 3,75
 3. Élections au Parlement en mai 1923 „ 78, 1923. „ 3.—
 4. Commerce extérieur de l'Estonie en 1921-1922 „ 60+38, 1923. „ 2,50
 5. Résultats du recensement de 1922

Volume I. Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement Pages 38, 1925. Kr. 2.—
 „ II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux) „ 8+188, 1924. „ 4.—
 „ III. Répartition de la population par occupations „ 88+84, 1925. „ 3.—
 „ IV. Arrond. Võru „ 24+52, 1924. „ 2.—
 „ V. „ Järva „ 52+60, 1923. „ 3.—
 „ VI. „ Harju et la ville de Tallinn „ 40+68, 1924. „ 3.—
 „ VII. „ a) Lääne „ 20+56, 1924. „ 2.—
 „ „ b) Saare „ 20+56, 1924. „ 2.—
 „ VIII. „ Pärnu „ 40+84, 1924. „ 3,50
 „ IX. „ Viljandi „ 30+84, 1924. „ 3,50
 „ X. „ Tartu et Valga „ 40+92, 1924. „ 3.—
 „ XI. „ Võru et Pärsti „ 30+46, 1927. „ 3.—

6. Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs Pages 43, 1923. Kr. 1.—
 7. Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919-23 „ 46+60, 1924. „ 3,50
 8. Résultats du recensement agricole de 1925 „ 4+219, 1926. „ 3,75
 9. Album statistique, vol. I. Territoire et populat. (38 dia. et cartogram. en couleurs) „ 1925. „ 6.—
 Album statistique, vol. II. Économie (24 dia. et cartogram. en coul.) „ 1926. „ 6.—
 Album statistique, vol. III. Agriculture „ 112, 1928. „ 7,50
 10. Élections au III. Parlement „ 48, 1927. „ 1,75
 11. Élections au IV. Parlement „ 52, 1929. „ 1,75
 12. Résultats du recensement agricole de 1929, v. I „ XI+235, 1930. „ 7,50
 13. Résultats du recensement agricole de 1929, v. II „ IV+96+44, 1932. „ 3.—
 14. Estonie de 1920-1930 (Résumé rétrospectif) „ XV+406, 1931. „ 7.—

Type G. RECUEIL MENSUEL 1926 Nr. 46-61 Prix total Kr. 15.— 1930 Nr. 98-109 Prix total Kr. 15.—
 1922 Nr. 1-11 Prix total Kr. 10.— 1927 „ 62-78 „ „ „ 15.— 1931 „ 110-121 „ „ „ 15.—
 1923 „ 12-21 „ „ „ 15.— 1928 „ 74-85 „ „ „ 15.— 1932 „ 122-133 „ „ „ 15.—
 1924 „ 22-33 „ „ „ 15.— 1929 „ 86-97 „ „ „ 15.— 1933 „ 134-135 à Kr. 1,50.

